Lietuvos Nacionalinė M.Mažvydo Biblioteka

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 12 (1883) 1986 KOVAS-MARCH 18 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 50 ct.

Iki trečiosios bangos

Pirmieji mūsų tautos išeiviai Ameriką pasiekė 1867-68 metais, ir, remiantis JAV statistika, jau iki I D. karo Amerikoje gyveno 252.594 lietuviai. (Žiūr. K. F. Kemėšio "Amerikos lietuvių kova už Lietuvos laisvę" knygoje "Pirmasis Lietuvos dešimtmetis", psl. 51). Kad ketvirtis milijono lietuvių jau tada buvo palikę savo kraštą, priežasčių buvo ne viena: pralaimėtas sukilimas, vengimas ilgametės tarnybos caro kariuomenėje, sunkios ekonominio gyvenimo sąlygos, viliojančios geresnio gyvenimo perspektyvos ir pagaliau šeimų susijungimas, kai vienam šeimos nariui išvykus į užjūrius, po kurio laiko vyko ir kiti nariai. Toji išeivija saviem tautiniam ir religiniam reikalam padėjo labai stiprius pagrindus, pastatydama daugybę šventovių, įsteigdama eilę naudingų organizacijų, raštijai ir kultūrai palaikyti suorganizuodama spaudą, steigdama savų parapijinių mokyklų. Visa tai atsitiko ne dėl to, kad tie ateiviai būtų buvę tam pasiruošę ir tinkami, bet dėl to, kad turėti kiek galima daugiau visko SAVO buvo ir būtinybė, ir nauda. Pagaliau tai buvo ir padėties reikalas — organizavosi kitos tautinės grupės, organizavomės ir mes, dar gal sunkiau ir atkakliau, nes reikėjo nugalėti kai kurių kaimynų nuolat statomas kliūtis, siekančias paneigti mūsų savitumą.

Antroji išeivija mums daugiausia pažįstama, nes tai mes patys, kurie daug kur atsirėmėm į pirmųjų išeivių pagrindus, daug ką ir patys sukūrėme pagal patirto nepriklausomo gyvenimo modelius. Iš dalies į tai, kas jau buvo, įsiliejome nauja ir stiprinančia srove. Ir štai po 40 išeiviško gyvenimo metų sulaukėme trečiosios išeivijos. Tiesa, ji dar labai negausi, susidedanti daugiausia iš pavienių pabėgėlių, vedybų pagalba legaliai atkeliavusių, vyresnio amžiaus atkviestinių šeimos narių ir šiek tiek šeimų, kurios gal sugebėjo "sukombinuoti" išvykimą į užjūrius. Tuo būdu ir trečioji išeivija atsiradimo priežastimis gana įvairi.

Žiūrint į visų trijų išeivių atsiradimo užjūriuose priežastis, išeivių išsilavinimą, pažiūras, sugebėjimus, — nesunkiai pastebėsime visų jų skirtingas charakteristikas. Tačiau vienas bendras bruožas, itin būdingas visiem emigrantam, yra tas, kad į materialinių gerybių sūkurius patenka beveik kiekvienas. Tose "aukso šalyse" tų sūkurių yra tiek daug, kad sunku jų išvengti net ir tiems, kurie jau šiaip sau ar principe savęs materialistais nelaiko. Iš tikrųjų tame nieko blogo ir nebūtų, jei tie sūkuriai nenumurkdytų mūsų taip giliai, kad jau nieko kito ir nebematytume. Begalinis noras turėti, visko įsigyti, "nepasiduoti" draugams visus be išimties priveda prie vergiško pataikavimo daiktams ir visiško nugrimzdimo į tų sūkurių gelmes, iš kurių pasikelti jau nėra taip lengva.

Pokalbiuose apie trečiąją išeiviją dažnai nugirstama ir kontroversijų. Nuomonės ir vertinimas priklauso nuo to, kas su kuo susitinka. Vienam tas pats žmogus atrodo vienaip, kitam kitaip. Viskas priklauso nuo to, koks pats esi. Apskritai naujieji iš okupuotos Lietuvos atvykėliai yra nuoširdžiai sutinkami ir priimami. Visi, kiek gali, stengiasi jiems padėti. O kad jie kitokie, nereikėtų per daug stebėtis. Pagyvenę pokarinėje rusų okupacijoje ir komunizmo sistemoje, kitaip auginti, auklėti, visai ko kito matę, ką kita pergyvenę, žinoma, kad daug kur yra kitokie. Tiesa, žinant okupanto užmačias skaldyti ir silpninti išeiviją, šalia visų mėginamų būdų, gali jis į mūsų išeiviją specialiai atsiųsti sau reikalingų informatorių ar išeivijos gyvenimo ardytojų. Bet tokių parsidavėlių turėjo ir abi pirmosios išeivijos. O vis dėlto lietuviškajai išeivijai niekas kitas tiek žalos negali padaryti, kaip nusigręžimas nuo bendrųjų tautinių reikalų ir užsidarymas savo kieme. Okupantas to tik ir laukia.

Č. Senkevičius

Kanados sostinėje Otavoje Ontario kultūros ir pilietiškumo ministerė dr. LILY MUNRO surengė plataus masto priėmimą, kuriame dalyvavo Ontario premjeras D. PETERSONAS ir per 250 kviestinių svečių. Dalyvavo ir lietuvių atstovės. Iš kairės: LILY MUNRO, RŪTA ŠIŪLYTĖ-KLIČIENĖ, VIDA BALSEVIČIŪTĖ Nuotr. G. Beechey

Lietuviams palankus lenko balsas

A. Wireckio straipsnis lenkų išeivijos spaudoje apie santykius su lietuviais ir kitais kaimynais

STEPAS VARANKA

Toronte leidžiamas lenkų laikraštis "Glos Polski" 1986 m. 6 nr. išspausdino Andrzej Wireckio straipsnį "Sąsiedzi", (kaimynai), kuriame jis primena savo tautiečiams lenkams, esą jie į savo mažesnius kaimynus nekreipia reikiamo dėmesio ir apie juos mažai žino, ypač po Ribbentropo-Molotovo sutarties.

Straipsnio autorius rašo, kad jau laikas keisti lenkams savo politiką. Apie Baltijos valstybių likimą ir jų išnykimą iš Europos politinio žemėlapio lenkai mažai težino. Šis įvykis buvo susietas su Sovietų Sąjungos armijos užpuolimu ant Lenkijos 1939. IX. 17 ir atplėšimu nuo Lenkijos rytinių žemės plotų.

Esą lenkai užmiršo, kad tai privedė prie politinio žlugimo trijų Baltijos valstybių — Lietuvos, Latvijos ir Estijos. Užmiršo ne tik lenkai, bet ir dabartinė Europa.

Tą nelaimę kartas nuo karto iškelia į dienos šviesą Paryžiuje leidžiamas lenkų žurnalas "Kultura". Iš jos pasaulis sužino, kad tos šimtmetinės tautos buvo artimai surištos su Vakarų Europos kultūra, neteko savo laisvės, nepriklausomybės ir apie jų vergiją mažai kas užsimena. Tai esąs skaudus reiškinys.

Esą pasklidę po pasaulį lenkai, skelbdami savo tautos vargus, nelaimes ir kančias, turėtų suprasti skaudžią savo kaimynų lietuvių tragediją ir kančias.

Kiekvienas lenkų vaikas, pradėdamas mokslą, girdi žodžius: "Litwo, ojczyzno moja" (Lietuva, tėvyne mano). Tie žodžiai esą uždeda lenkų tautai sunkią atminimo pareigą, kuri nykstanti ir užleidžianti vietą ginčams bei nesusipratimams.

Teisingai savo naujojoje knygoje, išleistoje dabartinėje Lenkijoje "Šioje ir anoje Nemuno pusėje", prof. Piotr Lossowski rašo: "Ypač mažai žino apie mūsų kaimynus lietuvius jaunesnioji karta". Iki šiol pasirodydavo vienur kitur pripuolamos žinios, dažnai iškraipytos, neparodančios tikro lietuvių tautos veido. Tai esanti labai apgailėtina padėtis.

Suartėjimo linkme

Pasak straipsnio autoriaus, reikia džiaugtis, kad neseniai Lenkijoje pasirodė dvi istoriko prof. Lossowskio istorinės knygos, liečiančios Lietuvą ir jos santykius su Lenkija. Tų bešališkų knygų dėka būsią galima siekti abiejų tautų suartėjimo.

Nežiūrint bendros ilgų šimtmečių praeities, suartėjimas nėra lengvas. Žymus poetas, rašytojas, Nobelio premijos laureatas Czeslaw Milosz laiške Tomui Venclovai sako: "Tu ir aš norime, kad lenkų-lietuvių santykiai klostytųsi kitaip, negu praeityje. Abi tautos pergyveno baisius sukrėtimus. Abi tautos paniekintos ir sutryptos. Naujoji karta kalbės kitaip, negu buvo kalbama prieškariniais laikais. Turime tačiau skaitytis, kad atsiradusioje ideologinėje tuštumoje, Lenkijoje ir Lietuvoje, nacionalizmas vėl įbris į senas vėžes . . ."

Autorius rašo, kad tas pavojus yra realus. Jis bręsta dabartinėje Lenkijoje oficialiuose sluoksniuose ir net demokratiškoje opozicijoje. Tautinių demokratų programoje siekiama Lenkijos problemą išjungti iš Europos vidurio-rytų tautų išsilaisvinimo plano programos ir rūpintis vien tik Lenkijos reikalais. Šia idėją stipriai remia savo knygoje P. Wierzbicki Tautiniai demokratai, pasak prof. Lossowskio, lietuvių laisvės judėjime matė savo priešą. Jie buvo priešingi Lietuvos nepriklausomybei.

Reikia nuolaidų

Nedraugiškas lenkų nusistatymas lietuvių atžvilgiu sudarė sąlygas įvairiem lenkų-lietuvių nesusipratimam ir ginčam — rašo A. Wierzbicki. Tie nesusipratimai baigėsi prievartiniu Lietuvos įjungimu į Sovietų Sąjungą.

Tie nesusipratimai tebėra nepasibaigę — jie esą tik pridengti Maskvos "lietsargiu". Ir dabartinėje Lenkijoje, net oficialiose sferose, jie pasireiškia.

Istorikas K. Podlaski pastebi, kad "Solidarumo" organizacijos atstovų suvažiavime buvo priimtas nutarimas dėl tautinių mažumų nepateisinamas, nors buvo padarytas su gera intencija.

Lenkijoje ir išeivijoje esą lenkų intelektualų grupė, kuri jieško kelių ir siekia glaudesnių santykių su lietuviais. Jie seka mirusio J. Mieroszewskio idėją, kad pirma reikia pašalinti, išvalyti susidariusią nepalankią atmosferą, kuri privedė prie tokios būklės.

Pirmuoju ir pagrindiniu punktu esą turėtų būti pripažinimas tautinėm mažumom apsisprendimo teisės, ypač ukrainiečiams, gudams ir lietuviams. Straipsnio autorius cituoja lietuvio Juozo Herbačiausko 1910 m. išleistą knygą "Glos bolu", kurios pabaigoje pareiškė: "Be laisvos Lenkijos nebus laisvos Lietuvos". Dabar, remiantis K. Podlaskio leidiniu "Gudai, lietuviai, ukrainiečiai", galima sakyti, kad ir be laisvos Lietuvos nebus laisvos Lenkijos. Tai esą skamba paradoksiškai, bet teisingai. Juk Vidurio Europos kraštų laisvės klausimas spręstinas kaip viena problema, kurios tik dalį sudaro Lenkija.

Prie geresnio Lietuvos ir lietuvių tautos pažinimo gali prisidėti knygos — Aleksandro Bruecknerio "Starožytna Litwa" (Senovinė Lietuva), Oskaro Milašiaus "Basnie i legendy litewskie" (Lietuvių pasakos bei legendos), Kristijono Donelaičio "Metai". Tos knygos gali atskleisti lenkams savitą lietuvių kultūrą, jų aspiracijas ir pažadinti joms lenkų pagarbą.

Lenkijoje leidžiamas pogrindžio laikraštis "Niepodleglosc" siūlo sutartis su nepriklausomomis Ukrainos, Gudijos ir Lietuvos valstybėmis, atsisakant jų naudai buvusių rytinių Lenkijos žemių, abiem pusėm laiduojant mažumų teises.

Viso to minėtame straipsnyje siūloma siekti atitinkama programa, kurią apibūdina P. Lossowskio žodžiais: "Geriausia programos pradžia yra laužymas barjerų — lenkų ignorancijos, rezervuotumo ir net neapykantos rytų broliams".

Rengiasi konferencijai Šveicarijoje

Pasitarimas Vašingtone, kuriame dalyvavo ir lietuvių atstovai

Helsinkio akto peržiūros konferencijos, nors ir nesėkmingos, rengiamos ir toliau. Š. m. balandžio 15 — gegužės 26 d.d. Šveicarijos sostinėje Berne įvyks Europos saugumo. ir bendradarbiavimo komisijos ekspertų konferencija. Ji apžvelgs Helsinkio akto principų įgyvendinimą jį pasirašiusiose valstybėse. Bus paliesti šie klausimai — šeimų sujungimas, santuokos skirtingose valstybėse, turizmas, tarpvalstybinės kelionės tarnybos reikalais.

JAV vyriausybė, ruošdamasi tai konferencijai, sudarė savo delegaciją, kurios pirmininku pakvietė slovakų kilmės veikėją Michael Novak, nariais valstybės departamento pareigūnus — Rosanne Ridgway, James Montgomery, Michael Hathaway. Š. m. kovo 6 d. Vašingtone įvyko pasitarimas, kuriame dalyvavo nevalstybinių organizacijų atstovai. Iš lietuvių dalyvavo M. Samatienė — VLIKo įstaigos vedėja, G. Damušytė — Lietuvių informacijos centro vedėja ir LB atstovė, J. Simanis — Amerikos LK federacijos atstovas, dr. D. Krivickas ir J. Vitėnas — VLIKo atstovai.

Lietuvių atstovai pageidavo, kad Berno konferencija būtų prieinama spaudos atstovams, kad būtų atsižvelgta į nekaltai kalinamus disidentus Sov. Sąjungoje, ypač JAV piliečius kaip pvz. dr. V. Skuodis, pabrėžtas popiežiaus neįsileidimas į Sov. Sąjungos okupuotą Lietuvą ir t.t. Ambasadorius M. Novak, atsakydamas į klausimus, iškėlė "LKB kroniką" kaip vertingą dokumentinį leidinį ir paminėjo, kad Lietuvos katalikų būklė tikrai yra labai sunki — jos veikėjai ne tik kalinami, bet ir terorizuojami fiziniais užpuolimais.

Konferencijoje, kuri truko nuo 10 v.r. iki 1 v.p.p., dalyvavo apie 70 organizacijų atstovų.

Sužeistas Lietuvos atstovas

Lietuvos diplomatijos šefas, Lietuvos atstovas Vašingtone dr. Stasys Bačkis š. m. kovo 10 d., apie 4 v.p.p., buvo sunkiai sužeistas eismo nelaimėje — jį einantį per gatvę partrenkė pravažiuojantis automobilis. Ten buvusi policija išsaukė greitąją pagalbą, kuri sužeistąjį nugabeno ligoninėn. Kovo 11 d. iš Romos atskrido jo sūnus prel. Audrys Bačkis, dirbantis Vatikane. Sužeistojo sveikata palengva gerėja.

Pasaulio įvykiai

DEŠINIOSIOS "HERUTO" PARTIJOS ATSTOVŲ SUVAŽIAVIMAS. Izraelyje baigėsi aštriu vadų nesutarimu. Šią partiją yra įsteigęs buvęs premjeras M. Beginas. Ji sudarė nugarkaulį Izraelį valdžiusiai koalicinei "Likudo" grupei. Pasitraukiantis M. Beginas savo įpėdiniu pasirinko J. Šamirą, kuris dabar yra sudaręs koalicinę vyriausybę su darbiečių vadu Š. Peresu, einančiu premjero pareigas. Spalio mėnesį premjeru pustrečių metų laikotarpiui turėtų tapti dabartinis užsienio reikalų ministeris J. Šamiras. Netikėtą problemą atnešė "Heruto" partijoje prasidėjęs skilimas. J. Šamiro patvirtinimą oficialiu šios partijos vadu sustabdė du jaunesni varžovai — premjero pavaduotojas D. Levy ir prekybos ministeris A. Šaronas, buvęs krašto apsaugos ministeris, atsakingas už Izraelio kariuomenės invaziją į Libaną. M. Beginas pasitraukė iš premjero ir "Heruto" partijos vado pareigų dėl liūdnų tos invazijos rezultatų: didoko invazijoje ir okupacijoje žuvusių Izraelio karių skaičiaus, ekonominį chaosą atnešusių išlaidų, neįgyvendintos idėjos užtikrinti saugumą Izraeliui. Išstumtus PLO karius dabar pakeitė nemažiau karinga šiitų mahometonų sekta. "Heruto" partijos atstovų suvažiavimas baigėsi be oficialaus J. Šamiro patvirtinimo vadu ar jo pakeitimo kitu politiku. Atstovų suvažiavimas užbaigtas aštroku apsikoliojimu ir netgi kumščiais. Jeigu J. Šamiras būtų pašalintas iš vado pareigų, premjeras Š. Peresas, darbiečių vadas, gali atsisakyti su juo sutartos koalicijos.

Atlanto sąjunga

Ispanija įsijungė į Atlanto sąjungą 1982 m. pavasarį, kai tam įsijungimui nepritarė socialistai, vėliau tais metais susilaukę triuškinančios pergalės parlamento rinkimuose. Socialistų premjeras F. Gonzalez pažadėjo referendumą Atlanto sąjungos klausimu. Būdamas valdžioje, jis pakeitė savo nuomonę, pasisakydamas už Ispanijos dalyvavimą Bendroje rinkoje ir Atlanto sąjungoje. Už Ispanijos pasitraukimą iš Atlanto sąjungos kovojo komunistai, kraštutiniosios kairės atstovai ir Maskvos suklaidinti taikos siekėjai. Jiems ypač rūpėjo uždaryti keturias JAV bazes Ispanijoje su 12.600 amerikiečių karių. Maskva referendume tikėjosi savo šalininkų pergalės, bet laimėtoju netikėtai tapo socialistai su savo premjeru F. Gonzales. Už Ispanijos pasilikimą Atlanto sąjungoje pasisakė 52,5% balsuotojų, už pasitraukimą — 39,8%. Premjeras F. Gonzales didžiuodamasis pareiškė, kad Ispanija nutarė pasilikti Europoje ir kad ispanai Europai neatsuko nugaros.

Naujas vadas

Švedijos parlamentas naujuoju socialdemokratų vadu ir premjeru patvirtino nužudyto O. Palmės pavaduotoją I. Carlssoną. Balsavime nedalyvavo 159 opozicijos atstovai, už I. Carlssoną balsavo 178 socialdemokratai ir juos remiantys komunistai. O. Palmės žudikas tebėra neišaiškintas. Yra suimtas vienas švedas, pasižymėjęs antikomunistinėmis pažiūromis, prieš atentatą buvęs tame pačiame kino teatre, kur filmo žiūrėjo ir O. Palmė su žmona. Suimtasis nėra susilaukęs oficialaus kaltinimo. Kaltę dėl O. Palmės nužudymo prisiėmė beveik negirdėta naujųjų nacių grupė, žadanti nužudyti ir buvusį V. Vokietijos socialdemokratų vadą W. Brandtą, turėjusį artimus ryšius su O. Palme. Jo laidotuvės Stockholman sutraukė didelį būrį valstybių atstovų. Tačiau bene didžiausio dėmesio susilaukė JAV valstybės sekr. G. Shultzo susitikimas su Sovietų Sąjungos premjeru N. Ryžkovu. Buvo tikimasi, kad jų pokalbis sumažins naujai iškilusius nesutarimus.

Per daug atstovų

Naujos įtampos tarp Vašingtono ir Maskvos atnešė prez. R. Reagano vysiausybės reikalavimas, kad Sovietų Sąjunga sumažintų narių skaičių savo atstovybėje prie Jungtinių Tautų. Sovietų atstovybėje yra 275 nariai, kai JAV atstovybė turi tik 125 narius, komunistinės Kinijos 115. Bendras JAV ir Kinijos darbuotojų skaičius tesiekia 240. Esą Sovietų Sąjungai nėra jokio reikalo turėti net 275 narius, jeigu jų nenorima panaudoti špionažui ar kitiems panašiems reikalams. Iki 1988 m. balandžio 1 d. Maskva savo darbuotojų skaičių Jungtinių Tautų atstovybėje turės sumažinti iki 170. Ukrainai ir Gudijai, turinčioms atskiras atstovybes, bus leista pasilikti po 10 narių. Tas atskiras atstovybes Kremliaus vadai išsikovojo dar Jungtinių Tautų organizavimo metu, norėdami užsitikrinti trigubą balsą Sovietų Sąjungai. Antrą problemą atnešė Ženevoje sutartas kompartijos vado M. Gorbačiovo apsilankymas Vašingtone šiais metais. Lig šiol nebuvo pasiekta jokių susitarimų, kuriuos būtų galima patvirtinti Vašingtone. Jei M. Gorbačiovas atšauktų apsilankymą, prez. R. Reaganas atsisakytų kelionės Maskvon 1987 m.

Šiame numeryje:

Iki trečios bangos
Trys išeivijos bangos ir visos gerokai skirtingos

Lietuviams palankus lenko balsas
Lenkų spaudoje paskelbtas straipsnis apie kaimynus

Tikinčiosios Lietuvos diena
Kanados vyskupų atsiliepimai apie priespaudą Lietuvoje

Kyšiai, privilegijos, specialios krautuvės
Konstantinas Simis apie korupciją sovietinėje sistemoje

Rytuose nesitikima pagerėjimo
Popiežiaus kalba diplomatinio korpuso nariams

"Amerikos balso" ir Lietuvos šventė
Radijo tarnybos sukaktis ir Vasario 16 Vašingtone

Ar būtina turėti priešą?
Lenkų veikėjo atsiliepimas į straipsnį "Tėviškės žiburiuose"

Pavergta ir kovojanti Estija I
Dabartinis gyvenimas sovietų okupuotoje ir valdomoje Estijoje

Pastabos apie 50-sius "Metmenis"
Kas juose jaudina ir kas sunkiai įkandama

Grincevičiaus "Vidudienio varpai"
Trumpos, patrauklios novelės vertintojo rankose

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672 USPS 740-550
Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
Redaguoja: kun. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis. Metinė prenumerata — $20, pusmetinė — $11, rėmėjo — $25 (Amerikoj – JAV doleriais).
Pavieniai numeriai – 50 ct.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc. Subscription rates: $20.00 per year, $11.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509. U.S.A. Second class postage paid at Lewiston, N.Y. U.S. Post master send address changes to P.O. Box 255 Lewiston, N.Y. 14092. Printed in Canada weekly except 4th week in December and 1st and 2nd week of August

Tikinčiosios Lietuvos diena

Kanados vyskupų atsiliepimai į kvietimą dalyvauti maldose už Lietuvą

Ir šiais metais pirmasis kovo sekmadienis buvo skirtas Lietuvai ne tiktai Kanados lietuvių katalikų, bet ir kitų tautybių šventovėse. Kanados lietuvių katalikų centras specialiu raštu kreipėsi į vyskupus, prašydamas jungtis į maldos dieną už Lietuvą drauge su savo ganomaisiais bei lietuviais kovo 2 d. Iki šiol gautomis žiniomis, vyskupai labai palankiai sutiko tą prašymą. Vieni jų atsiuntė Centrui specialius pareiškimus, kiti pasitenkino perteikdami lietuvių prašymą savo parapijoms. Čia pateikiame keletą Kanados vyskupų ir vieno Vatikano kardinolo atsiliepimų.

Kardinolo Gagnon, pirmininko Vatikano komisijos šeimų sielovadai, sekretorius rašo: "Jis (kardinolas) jau seniai prisimena savo mintimis bei malda skausmingą dabarties lietuvių tautos istoriją ir kovo 2 d. jungsis į bendrą maldą už priespaudą kenčiančius Lietuvos katalikus".

Toronto kardinolas Cartier per savo spaudos skyriaus direktorių kun. B. Massmaną pranešė, kad lietuvių prašymas įjungtas arkivyskupijos žiniaraštin ir išsiuntinėtas visom parapijom.

Londono vyskupijos "Newsletter" pirmame puslapyje išspausdino maldos tekstą už Lietuvą ir prašymą įjungti tikinčiųjų maldosna.

Otavos arkivyskupijos kancleris mons. Roger Morin pranešė, kad arkivyskupas J. A. Plourde išsiuntinėjo lietuvių prašymą visiem parapijų klebonam ir pats visa širdimi jungsis į bendrą maldą su lietuviais katalikais "didžiąją maldos dieną", t.y. kovo 2.

Montrealio arkivyskupijos angliškosios dalies vyskupas pagalbininkas L. J. Crowley, V.G. perdavė lietuvių prašymą klebonams su atitinkamu maldos tekstu ir paskatinimu dalyvauti bendroje maldoje už Lietuvą.

Hamiltono vyskupas A. F. Tonnos, D.D. pareiškė: "Meldžiuosi, kad Lietuvos katalikų tikėjimas būtų stiprus ir išliktų priešų nesunaikintas".

Lietuvius gerai pažįstantis St. Catharines vyskupas Thomas B. Fulton: "Ir šiais metais užtikrinu jus bei visus tikinčiuosius, ypač kunigus Lietuvoje, kenčiančius už savo tikėjimą, kad esame solidarūs su jais laisvės kovoje. Mes meldžiamės, kad ateitų diena, kurioje jie ir vėl džiaugtųsi tikra laisve".

Nicolet vyskupas Albertus Martin: "Gavau jūsų sausio 22 d. laišką, prašantį maldų už Lietuvos K. Bendriją, kuri kenčia persekiojimą nuo II D. karo ir rodo dvasinio heroizmo pavyzdį, išlikdama ištikima Kristui ir Bendrijai, nepaisant priespaudos bei tremties. Mes melsimės drauge su jumis, kad religinės laisvės saulė užtekėtų ant nuostabios jūsų tėvynės".

Ilgesnį laišką parašė *Aleksandrijos-Cornwallio vyskupas Eugenijus P. LaRocque.* Štai jo žodžiai lietuviškame vertime: "Esu įsitikinęs, kad mūsų brolių bei sesių katalikų kančios už tikėjimą Lietuvoje ir daugelyje kitų kraštų yra malonės ir gėrio šaltinis Mistiniam Kristaus kūnui visame pasaulyje. Tai nereiškia, kad mes nenorime ateiti prispaustų savo brolių bei seserų pagalbon; tai reiškia, kad mes pripažįstame visa tai, ką jie duoda dvasinei mūsų kovai prieš pasislėpusį priešą, t.y. ateistinį humanizmą, vis daugiau besireiškiantį komunikacijos priemonėse ir įstatymuose, kuriuos paruošia mūsų vyriausybės Vakaruose. . . . Pažadėdams jums maldas Dievo tautos Aleksandrijos-Cornwallio vyskupijoje, prašau jūsų tautos maldų ir kančių, kad visi kartu galėtume jieškoti Dievo garbės tikėjime ir tiesoje, kurie užtikrins visų lasivę".

Chicoutimi vyskupas Jean-Guy Couture: "Pakartotinai sakau jums, kad mes labai apgailestaujam skaudžią ir prailgusią būklę Rytų šalyse. Mes sveikiname jus ir dėkojame už visas pastangas remti bei išlaisvinti katalikus, persekiojamus kunigus, nors šiuo metu žodžio laisvė žmogaus teisės turėtų būti visų žmonių rūpestis".

Saint-Hyacinthe vyskupas Louis Langevin: "Būkite tikras, aš kasdien meldžiuosi, kad Lietuvos tikinčiųjų Bendrija atgautų savo laisvę ir taiką. Mielai jungsiuos su jumis kovo antrą dieną bendroje maldoje minėta intencija. Taip pat esu visa širdimi su tais lietuviais kunigais, kurie turi drąsos išlikti ištikimais savo paskirčiai, nežiūrint visų pasitaikančių kliūčių jų gyvenimo kelyje. Teperkeičia Viešpats jų kančias į malonę lietuvių tautai".

Toronto vyskupas pagalbininkas Aloysius M. Ambrosic: "Aš vertinu reikmę melstis, taip pat reikmę stiprinti kolektyvinę sąmonę akivazdoje tikinčiųjų Bendrijos persekiojimo gimtajame jūsų krašte. Man gerai žinomas faktas, kad atėjus Sovietų Sąjungos valdžion naujajam sekretoriui tas persekiojimas padidėjo".

Chicoutimi vyskupas pagalbininkas Rock Pedneault: "Aš pilnai pritariu jo (savo vyskupo ordinaro) apgailestavimui dėl prailgusios mūsų brolių kančios Rytų šalyse. Dėkoju jums už atsidavimą "dvasinio skurdo" bylai, kuri kankina žmones, turinčius teisę, kaip ir mes, į žodžio ir tikėjimo laisvę".

Kyšiai, privilegijos, specialios krautuvės

Leidinys apie plačiai įsikerojusią korupciją Sovietų Sąjungoje

ISOLDA I. POŽELAITĖ-DAVIS

Kyšininkavimas ir paperkamumas yra dažniausiai siejami su pavieniais asmenimis ar maža grupe, kuri "savanaudiškais pasipelnijimo tikslais susijungusi" bando kyšiais ar privilegijomis papirkti kitus. Korupcija nėra kurio vieno žemyno ar šalies reiškinys. Nesuklysime teigdami, kad korupcijos užtiksime visame pasaulyje.

Todėl nagrinėjant jos priežastis ir pasekmes visuomeniniame krašto gyvenime, tenka nustatyti kokiu mastu ir kaip giliai šis blogis yra išsiplėtęs. Šitai nuspręsti nėra jau taip lengva. Svarbu iš kokios perspektyvos ar pusės kalbama — Rytų ar Vakarų.

Žurnalistai anoje pusėje geležinės uždangos dažnokai kritikuoja Vakarus ir su gera sarkazmo doze rašo apie "supuvusią buržuazinę" visuomenę ir krašto santvarką. Tokiai baigiančiai subyrėti demokratijai ir amoraliai visuomenei jie priešpastato energingą komunistinę visuomenę ir valdžios formą, kurios vadovybė yra patikėta didiesiems, nusipelnusiems draugams. Savo laiku tai buvo Stalinas, Chruščiovas, Brežnevas, Andropovas, Černenka. Na, o jei kurie ir pakliuvo nemalonėn, tai nedidelė bėda — pasiteisinimo vyriausybei nereikia.

Sovietų Sąjungos visuomenė nėra atsiklausiama, kaip Vakarų demokratijose, kur per rinkimus visa tauta sprendžia kuriom partijom ir vadovams reikia patikėti krašto valdymą. Tuo tarpu komunizmas yra tokia "demokratijos" forma, kurioje piliečiai turi teisę periodiškai balsuoti už valdžią, už jau iš anksto numatytą ir nuspręstą valdžią! Jei sovietinės valdžios ir visuomenės sąrangose pasitaiko ydų, tai kaltė sumetama "buržuazinėm atgyvenom", kuriomis baigiama nusikratyti. O nuo jų "kratomasi" jau daugiau kaip 65 metai.

Nauji vėjai

Tačiau maždaug nuo Andropovo laikų Sovietų Sąjungoje pradėjo pūsti kitokie vėjai. Vakarai pradėjo išgirsti apie pravaikštininkus, brokininkus, kyšininkus, kovą prieš alkoholizmą.

Net ir tolimosios Australijos politiniai žurnalistai pradėjo rašyti apie šias negeroves. Pvz. "Moscow starts to thaw" ("The Advertiser" 1986 m. sausio 25 d.) žurnalisto Bill Guy straipsnis nustebino. Australai yra daugiau susidomėję kaimyninių kraštų ir JAV politikos vingiais. Naujienų apie Europą, išskyrus Angliją, stokojame. Žinias apie Sovietų Sąjungą pateikia didžiosios spaudos agentūros, kurios persispausdina straipsnius iš sovietų spaudos ir kitų šaltinių.

Įsakymas kelti viešumon korupciją Sovietų Sąjungoje yra, matyt, atėjęs iš pačios viršūnės. Net ir okupuotoje Lietuvoje leidžiami laikraščiai neatsilieka šiuo atžvilgiu. Jie uoliai spausdina tokias žinias, nurodydami asmenis, jų nusikaltimus ir nusikaltimų vietoves. Vadinasi, pateikia faktus. Korupcija yra, matyt, taip įsišaknijusi komunistinėje visuomenėje ir hierarchijoje, kad valdžiai tenka griebtis viešumos ir griežtų baudų kovojant su ja.

Valdžios pastagos turės tik labai paviršutinišką veikmę, kol maisto ir buitinių prekių paklausa smarkiai viršys pasiūlą. Korupcija ir toliau bujos!

Knyga ir jos autorius

Kaip giliai korupcija yra įsikerojusi Sovietų Sąjungoje, eilinis žmogus negali net įsivaizduoti. Protas atsisako priimti vaizdą, kurį mums piešia *Konstantin M. Simis* 1982 m. išleistoje knygoje "USSR — The Corrupt Society — The Secret World of Soviet Capitalism". Atidžiai perskaičius knygą, paaiškėja daug reiškinių *okupuotoje Lietuvoje* ir Maskvoje. Apie juos byloja iš ten sugrįžusių turistų pasakojimai.

Knygos autorius gimė 1919 m. Odesoje ir baigė Maskvos *universiteto teisių fakultetą.* 1944 m. gavęs filosofijos daktaro (Ph. D.) laipsnį, pasirinko *advokato profesiją.* Priklausė Maskvos advokatų draugijai ir buvo vyresnysis *narys-darbuotojas* Įstatymų leidybos institute. 1977 m. jis buvo priverstas drauge su savo žmona *Dina Kaminskaja,* Aleksandro Ginzburgo ir Anatolijaus Ščaranskio advokate, palikti Rusiją. Jų atvykimo į Vakarus priežastis — minėtos knygos rankraščio kopija, patekusi į KGB rankas.

O kodėl jiems buvo leista išvykti? Rankraščio originalas *jau buvo Vakaruose.* KGB, *matyt,* pasirinko mažiausiai kompromituojančią išeitį: nusikratė *disidentais* ir atėmė jiems galimybę toliau rinkti medžiagą bei dokumentuoti korupcijos plėtotę Sovietų Sąjungoje. Nors valdžia dabar kelia kai kuriuos korupcijos reiškinius viešumon, 1976, 1977 m. padėtis buvo skirtinga.

Apie ką rašo?

Knygoje yra per 300 puslapių, įskaitant ir gerą rodyklę. Įžangoje išdėstomos autoriaus su žmona atsidūrimo Vakaruose priežastys, o įvade paaiškinama Sovietų Sąjungos valdžios struktūra, įtaka ir galia. Devyniuose knygos skyriuose yra nagrinėjama teisėtoji ir neteisėtoji korupcija, prasisunkusi nuo valdžios viršūnių iki tautos šaknų.

Autorius vaizdžiai piešia sovietinės korupcijos išsiplėtojimą, pasiremdamas konkrečiais pavyzdžiais iš savo ir žmonos advokatų praktikos bei darbo įstatymų leidyboje. Kitais atvejais jis nurodo šaltinius, kaip pvz. "Pravda", "Izvestia", "Literaturnaia Gazeta" ir kitus spaudos leidinius, o iš žinių, surinktų per pažintis, jis aprašo teisėtosios korupcijos apimtį. Mat Sovietų Sąjungoje yra ir teisėta korupcija, vadinama privilegijomis. Jomis naudojasi komunistų partijos nariai, nuo aukštesniųjų pareigūnų iki politbiuro narių.

Gan išsamiai dokumentuotas rajoninės ir provincinės komunistų partijos pareigūnų kyšininkavimas. Autorius prilygina jų veiklą Mafijos bosų galiai kituose kraštuose. Per jo prizmę pereina paperkami teisėjai, policija, KGB pareigūnai. Be to, jis pateikia nemažai duomenų apie korupcijos įsišaknijimą pramonėje, pogrindinę prekybininkų — milijonierių veiklą ir kyšininkavimą kasdieniniame gyvenime. Net ir viešieji namai bei su jais susijusi korupcija yra paminėta. Viešųjų namų *patarnavimais naudojasi* privilegijuotos "klasės".

Sovietų Sąjunga nėra beklasė valstybė. "Visų šalių proletarai, vienykitės!" yra nieko nereiškiąs, tuščias šūkis — atgyvena iš revoliucijos laikų! Kas gi yra tie proletarai? Gorbačiovas, Ševarnadze, Politbiuro nariai, privilegijuoti komunistų partijos ir KGB pareigūnai bei kiti privilegijuoti piliečiai — įvairūs deputatai, menininkai, muzikai, dainininkai, literatai, mokslų akademijų pareigūnai ir t.t.? Kad Sovietų Sąjungoje nėra klasių skirtumo, yra tik mitas. Tai kriste krinta į akis, skaitant šią knygą.

"Kleptokratija"

Knygos pabaigoje autorius vykusiai apibūdina "homo sovieticus" dilemą: kaip išsilaikyti tokioje "kleptokratijoje" ("kleptein-vogti, kratein-valdyti)? Kaip gyventi ir elgtis totalistinėje komunistų partijos santvarkoje, kurioje valdiniai yra suskirstyti į privilegijuotus ir eilinius piliečius, kuriuos nuo užgimimo iki karsto lentos lydi KGB šešėlis? Sovietinis žmogus yra priverstas turėti guminę moralę, dvigubą standartą ir oficialią bei privačią asmenybę. Juk būtų pernelyg naivu samprotauti, kad sovietinis pilietis, duodamas kyšį pvz. butui gauti, nežino, kad laužo krašto įstatymus? Argi jis nesuvokia, kad jo veiksmas yra nemoralus? Jis, žinoma, turi pasirinkimą — duoti ar neduoti kyšį, bet jei neduos, tai jo šeima vargs ir jis pasirodys nesumanesnis už kitus, kurie per kyšininkavimą geriau tvarko savo buitį. Antra vertus, būtų lygiai naivu manyti, kad su šeima, draugais ir pažįstamais jis nėra kitoks — padorus ir teisingas žmogus.

Dvilypė moralė

Autorius samprotauja, kad dvilypė moralė atsiranda sovietiniame pilietyje dėl kelių priežasčių. Eilinis pilietis yra visiškai atitrauktas nuo valdžios aparato. Jis neturi pasirinkimo valdžios rinkimuose. Jo vaidmuo tolygus marionetei. Tenkinasi ta valdžia, kurią turi, ir perka tas prekes, kurias valdžia jam leidžia pirkti. Antra vertus, bado irgi nėra, nors maisto ir ypatingai buitinių prekių stoka nenuneigiama. Todėl trūksta to svarbiausio akstino šiaušti prieš valdžią. Pilnai nesuprasdamas ir pripratęs prie totalistinio komunistų režimo — laisvės stokos, valdančiųjų klasės galios ir korupcijos, jis automatiškai išskiria visa, kas yra surišta su vyriausybe ir ekonomine krašto padėtimi, iš savo moralinių vertybių sferos. Jeigu jo viršininkui "galima" neštis cigarečių iš fabriko, tai kodėl ne jam? Jis gerai žino, jei neduos viršininkui kyšio, negaus geresnio darbo. Jį gaus jo draugas . . . Tai kokia prasmė neduoti "blato"?

Gyvenimas dviejose plotmėse turi ir tiesioginį poveikį į žmogaus elgesį. Oficialiame gyvenime jis reiškiasi nenoru daryti sprendimų — juk gali pakliūti painiavon ir netekti privilegijų. Todėl *nutarimai* siunčiami vis pas aukštesnius pareigūnus. Biurokratijos aparatas vis plečiasi. Būdingų biurokratų elgesys oficialiame gyvenime pasireiškia nepasiaugumu *ir net* nemandagumu. Gal toks elgesys yra savotiškas saugiklis, per kurį *individas* nesąmoningai išlieja susikaupusius raugus?

(Bus daugiau)

Šv. Kazimiero lietuvių mokyklos mokiniai Klivlande su savo mokytoja VIJA BUBLYTE eina į šventovę Vasario 16 pamaldom, kad Lietuvos meilė būtų gyva ir jų širdyse

Nuotr. V. Bacevičiaus

Mylimai mamai

A†A
KONSTANCIJAI BAČĖNIENEI
mirus,

jos dukrą – mūsų skyriaus narę FELCIJĄ URBONIENĘ ir jos šeimą nuoširdžiai užjaučiame –

KLKMD Lietuvos kankinių parapijos skyrius

A†A
KONSTANCIJAI BAČĖNIENEI
mirus,

jos sūnų mūsų valdybos narį VINCĄ BAČĖNĄ nuoširdžiai užjaučiame –

KLB Toronto apylinkės valdyba

Mylimai mamytei

A†A
KONSTANCIJAI BAČĖNIENEI
mirus,

nuoširdžiai užjaučiame mūsų bendradarbį sūnų VINCĄ –

Kanados lietuvių fondo valdyba

Mylimai motulei

A†A
KONSTANCIJAI BAČĖNIENEI,

ištvermingai baigusiai šios žemės kelionę ir palikusiai liūdinčius – dukrą FELICIJĄ URBONIENĘ, sūnus – VINCĄ ir VLADĄ su jų šeimomis, taipgi vaikaičius, reiškiame gilią užuojautą ir dalinamės bendru šeimos skausmu –

"Tėviškės žiburių" darbuotojai:

Kun. Pr. Gaida
E. P. Ališauskai
S. J. Andruliai
G. V. Balčiūnai
O. P. Derliūnai
G. R. Gaižučiai
L. G. Kurpiai
V. Kastytis
V. Matulaitis
V. Petrauskienė
B. S. Prakapai
R. V. Stabačinskai
G. M. Valaičiai

MYLIMAI MAMYTEI

A†A
KONSTANCIJAI BAČĖNIENEI

atsiskyrus su šiuo pasauliu,

dukrą FELICIJĄ URBONIENĘ, sūnus – VINCĄ, VLADĄ, vaikaičius ir jų šeimas bei kitus gimines nuoširdžiai užjaučiame skausmo valandoje –

M. A. Aulinskai
S. V. Aušrotai
R. P. Bražukai
N. J. Budriai
V. P. Dalindos
B. J. Danaičiai
V. J. Jasinevičiai
O. Jakimavičienė
L. V. Kolyčiai
B. J. Mažeikos
O. L. Rimkai
B. E. Rovai
A. V. Ramanauskai
A. J. Sungailos
A. P. Šimonėliai
B. Vaitiekūnienė
D. Zulonienė

Mohawk
Furniture Company Ltd.
PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

* Elektros reikmenys
* Televizijos aparatai
* Skalbiamosios mašinos
* Vaikų baldai
* Įvairūs kilimai
* Šaldytuvai
* Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
* Siuvamos mašinos
* Rašomosios mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.
137 RONCESVALLES AVE.
Tel. 537-1442
Krautuvė atidaryta ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 valandos ryto iki 8 valandos vakaro. Kitomis dienomis nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro.

Canadian Art Memorials Ltd.
176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4
LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius - Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls
Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms
Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniškąją darbą pagal pageidavimus.
Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529
Atstovas – St. Prakapas.
Tel.233-4486

Inž. PRANAS RAZGAITIS, dalyvaujantis politinėje bei visuomeninėje veikloje, kalba Vasario 16 iškilmėje Ročesteryje Ntr. V. Staškevičiaus

PRANEŠIMAS IŠ EUROPOS

Rytuose nesitikima pagerėjimo

Šv. Tėvo Jono-Pauliaus kalba diplomatiniams atstovams Vatikane

Sausio 11 popiežius Jonas-Paulius II priėmė prie Šventojo Sosto akredituotus valstybių atstovus ir jiems pasakė kalbą, kurioje išdėstė savo pažiūras į dabartinę tarptautinių santykių raidą. Diplomatai ir apžvalgininkai iš popiežiaus kalbos susidarė įspūdį, kad Vatikanas šiemet neturi daug vilčių pagerinti tikinčiųjų sąlygas Rytuose. Nesą pagrindo laukti, kad Vatikano noras tartis sulauktų konstruktyvaus valdžios atgarsio.

Tik vienas Varšuvos sutarties šalių diplomatas, akredituotas prie Šventojo Sosto, būtent lenkas J. Kuberskis, klausėsi popiežiaus kalbos. Kitos Rytų valstybės neturi formalių atstovybių Vatikane, bet žinoma, kad jos palaiko ryšius su Vatikanu per savo ambasadas Romoje. Todėl popiežiaus žodžiai nesunkiai ir jas pasiekia.

Popiežius kalbėjo aplamai apie taiką, kurios turi siekti kiekviena tauta savomis jėgomis ir drauge su kitomis. Jis pakartojo nusistovėjusią pažiūrą, kad taika turi remtis teisingumu ir žmogaus teisėmis. Popiežius nurodė, kad pasaulį vargina daugybė ginkluotų konfliktų. Jis suminėjo ypač neramius kraštus — Libaną, Afganistaną, Etiopiją ir Centrinę Ameriką. Jis pabrėžė tarptautinio ir valstybinio terorizmo grėsmę taikai, drauge pasmerkdamas atsilyginimą teroro veiksmais, kurie tik pratęsia "smurto spiralę".

Terorizmo klausimu popiežius Jonas-Paulius II išryškino du naujus požiūrius. Abiem atvejais jis ragino Jungtinių Tautų organizaciją veikti. Pirmiausia Jungtinės Tautos privalančios pasmerkti tuos savo narius, kurie kompromituojasi remdami teroristus.

Kitoje kalbos dalyje popiežius ragino Jungtines Tautas pasmerkti kitą sistemingo terorizmo formą, kurią vykdo visų pirma slaptoji policija, slopindama žmonių laisvę ir pagrindines teises. Nuo šio teroro kenčia milijonai žmonių tik dėl to, kad jie nesutinka su valdančiųjų sluoksnių ideologija. Popiežius pažymėjo, kad šiandien pasaulyje yra daugybė vadinamų sąžinės kalinių. Daugelis patiria sąžinės laisvės suvaržymus, ypač tikybos persekiojimą.

Nors popiežius niekur nenurodė, kokiuose kraštuose tokie dalykai vyksta, tačiau klausytojams buvo aišku, jog popiežius bent iš dalies čia turėjo galvoje padėtį Rytuose.

Kalbėdamas apie Rytų ir Vakarų santykius, jis pasakė, kad Europos suskaldymas į du priešingus blokus esąs nepriimtinas ir reiškė viltį, jog Helsinkio susitarimų vykdymas pažadins tarpusavio bendradarbiavimą. Amerikos ir Sov. Sąjungos susitikimas pernai Ženevoje, popiežiaus nuomone, buvo "įdomus žingsnis būtiname dialogo kelyje".

Toks atsargus Reagano ir Gorbačiovo pokalbių vertinimas sulaukė diplomatų pritarimo. Gorbačiovo atėjimas į valdžią galėtų paveikti Vatikano santykius ne tik su Sov. Sąjunga, kur gyvena daug katalikų, ypač Lietuvoje ir Ukrainoje. Tai galėtų prisidėti ir prie kitokių valstybės ir K. Bendrijos santykių kitose Rytų Europos šalyse.

Romos diplomatų nuomone, Gorbačiovas dar negreitai pasijus tvirtai įsistiprinęs valdžioje. Iš ligšiolinių aukštųjų pareigūnų pakeitimų sunku nustatyti, ar jau susidarė pakankamas pagrindas reikšmingesnių reformų politikai. Visas Varšuvos šalių blokas atidžiai stebi šią raidą ir užima laukimo poziciją, kad nepadarytų klaidos.

Kol kas atrodo, kad Gorbačiovui daugiau rūpi ūkio politika, negu ideologija, nuo kurios priklauso religija ir K. Bendrijos — valstybės santykiai. Todėl ideologiją jis paliko seniems išmėgintiems jos prižiūrėtojams. Gorbačiovo siekiai labiau išryškės tik po partijos suvažiavimo kitą mėnesį. Praeis dar ne vienas mėnuo ligi suvažiavimo nutarimai bus įgyvendinti. Maždaug tuo pačiu laiku vyks partijos suvažiavimai kitose šalyse: Čekoslovakijoje — kovo mėnesį, Bulgarijoje ir Rytų Vokietijoje — balandyje ir Lenkijoje — birželyje. Iki to laiko ir dar po to bendroji padėtis veikiausiai pasiliks tokia pat neaiški, kaip iki šiol nuo Gorbačiovo atėjimo valdžion. Per šį laikotarpį Vatikano diplomatija nepasiekė jokio reikšmingesnio susitarimo su Rytų šalimis. Dėl to šiemet neįmanoma tikėtis, kad Vatikanui pavyktų išsidėrėti kokio nors esminio pagerėjimo Rytų K. Bendrijos gyvenime. Netgi ir kitais metais sunku tikėtis tokio pagerėjimo K. Bendrijos ir valstybės santykiuose, jeigu dėl kitų reformų vis dar nebus galima pajudinti ideologijos.

Tokios perspektyvos akivaizdoje popiežius diplomatams pasakytoje kalboje reikalavo didesnės pažangos žmogaus teisių ir religijos laisvės srityje. Jam, kaip lenkui, labai rūpi Rytų katalikų nesibaigiantys vargai. Todėl, nors ir nelieka nieko kito kaip laukti, popiežius naujųjų metų pradžioje dar kartą pabrėžė būtiną žmoniškumo reikalą.

Lmb.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. 498-5823 arba 755-3174.

Bookbinding Studio
"SAMOGITIA"

meniškai įriša knygas bei žurnalus. Savininkas – lietuvis.
Telefonas **625-2412**
P. O. Box 1343, Postal Station "B"
Mississauga, Ontario L4Y 4B6

"Amerikos balso" ir Lietuvos šventė

"TŽ" bendradarbio pranešimas iš Vašingtono

Lietuvos nepriklausomybės šventė sostinėje Vašingtone šiemet sutapo su "Amerikos balso" radijo lietuvių tarnybos 35-rių metų sukaktimi. Vienintelis šio krašto valdžios radijas "Amerikos balsas" lietuvių kalba transliacijas pradėjo 1951 m. vasario 16 d., t. y. Lietuvos nepriklausomybės atstatymo sukakties dieną. Latvių ir estų tarnybos, transliacijas pradėjusios kiek vėliau, sukakčių negali jungti su savo nepriklausomybės šventėmis.

Apie Lietuvą 42 kalbom

Kadangi Lietuvos nepriklausomybės atstatymo šventė šiemet išpuolė sekmadienį, "Amerikos balso" lietuvių tarnyba savo sukaktį paminėjo paskutinę savaitės darbo dieną — penktadienį, vasario 14, baigus transliuoti Lietuvai antrąją tos dienos laidą, kuri Vašingtono laiku baigiasi 12.30 v.p.p., o Lietuvoje — 8.30 v.v.

Užkandžiams ir šampano tostui sukakties proga buvo pakviesti "AB" viršininkai, įvairių Europos tarnybų vadovai, latvių bei estų tarnybų štabo nariai. Taip pat dalyvavo ir lietuviai, dirbantys kituose didžiulės "AB" įstaigos skyriuose. Susirinkus apie 50 žmonių, "AB" lietuvių tarnybos viršininkas Alfonsas Petrutis pakvietė visus pakelti šampano taures lietuvių tarnybos sukakties proga.

"Amerikos balso" Europos skyriaus viršininkas E. Mainlandas, pasveikinęs ir pagyręs lietuvių tarnybą, pranešė malonią žinią, kad sekmadienio, vasario 16 d., "AB" vedamasis, kurį visos kalbinės tarnybos turi perduoti bent vienoje tos dienos laidoje, skiriamas Lietuvos nepriklausomybės šventei ir "AB" lietuvių tarnybos 35-rių metų sukakčiai paminėti. Taip "AB" vasario 16 d. vedamasis skirtas Lietuvai 42-mis kalbomis apskriejo beveik visą žemės rutulį. Tokios dovanos negavo estai, savo nepriklausomybės šventę paminėję vasario 24 d. Pabrėžiant, jog "AB" vedamieji atstovauja šio krašto vyriausybės pažiūrai, primintina, kad Lietuvai skirtas vedamasis buvo baigtas tokiais žodžiais: "Prieš 46-is metus sovietai sunaikino Lietuvos nepriklausomybę, tačiau jos dvasia tebėra gyva — tą dvasią palaiko Lietuvos žmonių drąsa, atsparumas ir moralinė jų stiprybė".

Lietuvos pasiuntinybėje

Vasario 15 d. Lietuvos pasiuntinybės rūmuose Vašingtone įvyko tradicinis priėmimas užsienio diplomatams, amerikiečiams svečiams ir lietuvių organizacijų atstovams. Skaidrios pavakarės šviesai dar nespėjus užgesti, svečiai rinkosi į pasiuntinybės rūmus, prie kurių plevėsavo Lietuvos trispalvė. Pro ją įžengė Vatikano pronuncijus JAV-bėms arkivyskupas Pio Laghi, aukštas valstybės departamento pareigūnas G. Palmer ir daug kitų svečių. Jų tarpe buvo iš Čikagos atvykęs žurnalistas ir knygų autorius Bronius Kviklys. Jam šis pirmasis įžengimas buvo istorinis ta prasme, kad jis tebėra nepriklausomos Lietuvos pilietis ir į nepriklausomos Lietuvos teritoriją Vašingtone įžengė pirmą kartą savo gyvenime.

Aplamai priėmimuose Lietuvos pasiuntinybėje jokių oficialių kalbų nebūna, tik pasveikinamas Lietuvos atstovas dr. Stasys Bačkis ir jo žmona, o kartu su jais ir visa lietuvių tauta. Šį kartą tradicija buvo iš dalies sulaužyta. Vasario 10 d. Lietuvos atstovas Vašingtone ir Lietuvos diplomatijos šefas dr. S. Bačkis sulaukė 80 metų amžiaus. Todėl dr. J. Geniui pasiūlius, visi priėmime pasiuntinybėje dalyvavę svečiai dr. S. Bačkiui sugiedojo "Ilgiausių metų", vadovaujant mūsų iškiliai šių dienų solistei Nerijai Linkevičiūtei-Kasparienei.

Priėmimų metu Lietuvos pasiuntinybėje neformaliai besikalbant su atsilankiusiais aukštaisiais svečiais būna progos užmegzti su jais ryšius ateičiai. Šį kartą Vašingtono lietuvių katalikų veikėjas Jonas Vaitkus turėjo progos pasikalbėti su Vatikano pronuncijum ir paprašyti, kad jis koncelebruotų Mišias visos Amerikos katalikų tautinėje šventovėje Vašingtone minint Lietuvos krikšto 600 metų sukaktį. Pronuncijus sutiko, paprašydamas iš anksto pranešti datą. Manoma, kad toji data bus 1987 m. birželio 28 d., kai Lietuvoje bus minima krikšto sukaktis.

Sostinės katedroje

Vasario 16, sekmadienio rytą Vašingtono ir apylinkių lietuviai gausiai rinkosi į sostinės katalikų Šv. Mato katedrą, kur 10 v. lotyniškos Mišios buvo aukojamos už Lietuvą. Į kiekvieną sekmadienį laikomas lotyniškas Mišias sostinės katedroje gausiai renkasi diplomatinio korpuso nariai ir aplamai užsieniečiai. Taip ir šį kartą katedra buvo artipilnė. Koncelebracines Mišias už Lietuvą aukojo kun. Ralph Duffy, koncelebruojant Vašingtono lietuvių kapelionui kun. dr. T. Žiūraičiui ir katedros kunigams. Mišių koncelebrantus prie altoriaus procesijoje palydėjo apie 35 choro nariai.

Kun. R. Duffy pamokslas buvo skirtas išimtinai Lietuvai. Pradžioje pasveikinęs Mišiose dalyvaujantį Lietuvos atstovą dr. S. Bačkį ir jo žmoną, pamokslininkas priminė Lietuvoje įvykusią nelauktą avariją, kurios metu žuvo vienas iš aktyviųjų Lietuvos tikinčiųjų teisių gynėjų — kun. J. Zdebskis. Pamoksle gavėnios mintis kun. R. Duffy surišo su dabarties Lietuva, priminęs, kad kitais metais Lietuva minės krikšto 600 metų sukaktį, kad ta proga pats popiežius nori Lietuvą aplankyti, tik vargu ar sovietinė valdžia duos leidimą.

Po to pamokslininkas sustojo ties aukomis, kurias žmogaus ir tikinčiųjų teisių gynėjai Lietuvoje turi atiduoti už savo drąsų ir atvirą žodį. Pavardėmis buvo paminėti sovietų kalinami disidentai Balys Gajauskas, Vytautas Skuodis ir kiti. Pamokslas baigtas malda iš Sibiro lietuvaičių maldaknygės "Marija, gelbėki mus". Tokio turinio pamokslas skambėjo sostinės Šv. Mato katalikų katedroje, klausantis būriui užsienio diplomatų ir šiaip neeilinei sostinės visuomenei.

Sakyčiau, dar didingesnės akimirkos ypač mums, lietuviams, buvo kai aukojimo metu katedros amerikiečių choras sugiedojo "Marija, Marija". Ši giesmė iš gan profesionaliai paruoštų katedros choristų lūpų, kurių tarpe buvo būrys juodosios ir geltonosios rasės atstovų, skambėjo, sakyčiau, gal net melodingiau, negu atliekant lietuvių chorams. Todėl nebe reikalo jau galvojama prašyti, kad kitais metais katedros choras pagiedotų J. Gruodžio "Tėve mūsų", tą kūrinį, kuris labai vertinamas ir tarptautinėje plotmėje.

Mišios už Lietuvą sostinės katalikų Šv. Mato katedroje buvo baigtos Lietuvos himnu, to paties katedros choro sugiedotu. Tačiau himnas, jau nebe pirmą kartą čia giedamas, tirštos vargonų muzikos užgožtas, nebesudarė tokio įspūdžio, kaip "Marija, Marija".

Simanio nuopelnai

Už tai, kad jau kelinti metai, kai artimiausią Lietuvos nepriklausomybės šventei sekmadienį Šv. Mato katedroje 10 v.r. lotyniškos Mišios laikomos už Lietuvą, kad katedros choras gieda lietuviškas giesmes ir Lietuvos himną, kad pamokslas skiriamas Lietuvai, — padėkos nusipelno, sakyčiau, vienas žmogus — ankstyvesnės lietuvių ateivių kartos sūnus ir mažai lietuviškai tekalbantis Juozas Simanis, veiklus katalikiškų organizacijų narys. Jis ne tik susitaria su katedros vadovybe ir choru, bet taip pat parūpina gaidas choristams ir medžiagą pamokslininkui, daugiausia iš anglų kalba leidžiamos "Kronikos" ir kitų Lietuvos pogrindžio leidinių, kuriuos J. Simanis labai seka ir su jais stengiasi supažindinti amerikiečių komunikacijos centrus.

J. Simanis, tarnavęs JAV užsienio tarnyboje Varšuvoje ir kitų šalių sostinėse, o dabar jau daug metų kai su šeima pastoviai gyvenąs Vašingtone, yra labai aktyvus ir naudingas mūsų tautinės bendruomenės narys. Todėl neveltui jis buvo deramai pagerbtas vasario 16 d. įvykusiame LB Vašingtono apylinkės v-bos rengtame Lietuvos nepriklausomybės atstatymo šventės minėjime, kuriame 140 skaidrių vaizdais pailiustruotą pagrindinę kalbą pasakė iš Čikagos atvykęs Bronius Kviklys. Savo sveikinimo žodyje ten Lietuvos atstovas Vašingtone dr. St. Bačkis pabrėžė "Amerikos balso" lietuvių tarnybos 35 metų sukaktį.

Tikiuosi apie tą minėjimą plačiau parašyti netolimoje ateityje.

Rengiatės į Lietuvą arba Europą?

Reikia jums voltažo keitiklio (convertor) arba pritaikytojo (adaptor) bet kurioje pasaulio vietovėje?

Kreipkitės į ***"House of 220".*** *Jame rasite visokių rūšių keitiklių, transformatorių, pritaikytojų ir 220 voltų prietaisų. Mes taip pat pakeičiame prietaisus iš 220 voltų į 110 voltų ir atvirkščiai.*

Priimame pasiteiravimus ir dėl pardavimo urmo kainomis.

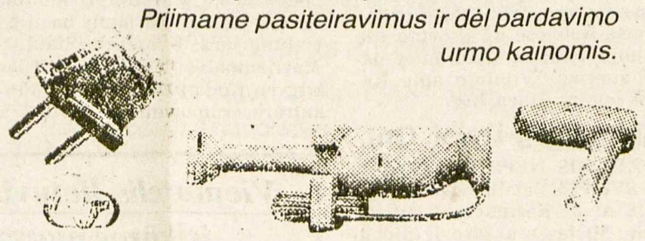

HOUSE OF 220
1444 Gerrard St. E., Toronto
(416)—461-2602

J&L SULIMIERSKI and ASSOC.
INCOME TAX
TAXTRONIX Certified Service

10% nuolaida dešimtmečio sukakties proga "Tėviškės žiburių" skaitytojams

"Taxtronix" firma parūpina mokesčių specialistus ir garantuoja:

- draugišką, patikimą pagalbą sudėtingais ir paprastais mokesčių atvejais
- labai prieinama kaina už ištisų metų paslaugą (mes atstovausime jums "Revenue Canada" įstaigoje, jei reikės)
- tuoj pat pateikiami rezultatai skaitytuvu (kompiuteriu)
- mūsų skaitytuvo programa sudaryta taip, kad gautumėte **palankiausius rezultatus** ir pilną priklausomą grąžą
- patogios vietos ir valandos: kasdien 10-6

Centrinė įstaiga: 2290 Bloor W (prie Durie) 769-4558

"Amerikos balso" radijo lietuvių skyriaus darbuotojai. Pirmoje eilėje iš kairės: Kristina Nakienė, Virginija Vengrienė, vedėjas Alfonsas Petrutis, Jolanta Raslavičiūtė; antroje eilėje: Linas Rimkus, Vladas Būtėnas, redaktorius Jurgis Blekaitis, Romas Kasparas, Jurgis Bradūnas

Ar būtina turėti priešą?

Lenkų žurnalo atsiliepimas į lietuvio samprotavimus

1985 m. spalio 8 d. "TŽ" buvo išspausdintas Jono Prunskio straipsnis "Ateities priešai — ne lenkai". Šiame straipsnyje J. Prunskis taip samprotauja: lenkiškoji Rytų Lietuvos okupacija buvusi pakenčiama, lenkai šventovių nedeginę ir sodybų negriovę; Suvalkų trikampyje lietuviams irgi esą neperblogiausia — veikia lietuviškos mokyklos, eina laikraštis "Aušra" ir t.t. Lenkai Lietuvoje, tvirtina J. Prunskis, nutausta. Nei dabar, nei ateityje jie Lietuvai pavojingi. Ateities priešai, pagal J. Prunskį, būsią gudai: jų nacionalizmas auga, teritoriniai apetitai didėja, o lietuviškumas Gudijoje yra naikinamas.

Šį straipsnį iš lietuvių kalbos į lenkų išvertė J. Darski ir jį išspausdino Paryžiuje leidžiamame lenkų žurnale "Kontakt" š. m. sausio mėn. laidoje. Toje pačioje laidoje įdėtas ir vertėjo straipsnis "Ar būtina turėti priešą?"

J. Darski rašo, kad J. Prunskis (straipsnio autorius klaidingai jį vadina kun. Prunskiu, matyt maišo su kun. Juozu Prunskiu, buv. "Draugo" redaktorium) žiūri į lietuvių padėtį Lenkijoje per per daug šviesius akinius. Lietuvių likimas Lenkijoje priklauso ne nuo komunistinės Lenkijos administracijos, bet nuo sovietų KGB. Tiktai esant Lenkijai laisvai galima būtų spręsti, kokios yra lenkų intencijos. Šiandien apie lenkų nusistatymą lietuvių atžvilgiu galima spręsti iš opozicinio elito ir Katalikų bendrijos pažiūrų bei pietinės Suvalkijos lenkų elgesio. Pirmieji du veiksniai yra lietuviams palankūs, bet ne lenkai-suvalkiečiai. K. Podlaski knygoje "Gudai, lietuviai, ukrainiečiai" aprašo kaip lenkai, Sov. Sąjungos-Lenkijos pasienio gyventojai už pinigus "medžioja" lietuvius, slaptai perėjusius sieną.

Suvalkų trikampio lietuviai, rašo Darski, deja, nutausta lenkų naudai, ypač jeigu apsigyvena kitur Lenkijoje. Džiaugtis, kad lenkai nutausta Lietuvoje, o lietuviai Lenkijoje, nereikėtų. J. Darski sako: "Paviršutiniškai žiūrint, Prunskio straipsnis turėtų pradžiuginti lenką skaitytoją, nes iš jo sužinome, kad naktimis nesapnuojame apie Vilniaus atsiėmimą, peilių negalandame, ir aplamai 42-siuose (1940-41 plius 1944-1985) sovietinės Vilniaus okupacijos metuose nesudarome nei dabar, nei ateityje didžiausio Lietuvai pavojaus, nes mūsų vietą užėmė gudai! Autorius tikrumoje nori pakeisti vieną mitinį priešą kitu ir dar su daug žemesniu tautinės sąmonės išsivystimo laipsniu".

Toliau J. Darski rašo, kad Gudija esanti labai surusinta, mokyklose gudų kalbos beveik nėra, 1979 m. 25% gudų pareiškė, kad jų gimtoji kalba yra rusų kalba ir kad surusintas Gudijos administracinis aparatas apie bet kokį gudų tautinį judėjimą nieko nėra girdėjęs. Dėl lietuvių persekiojimo Gudijoje gudų kaltinti negalima. J. Darski rašo: "Gudams verčiau reikėtų padėti. Aš netgi manau, kad mums būtų naudingiau, jeigu gudiškai kalbantieji ir ginantieji gudišką tautinę idėją gudai gyventų Lenkijoje arba Lietuvoje, negu susovietinti gudiški rusai ribotųsi savo respublikos teritorija. Gudų darymas ateities priešais juos tik gali nustumti į sovietišką orbitą ir sustiprinti jų simpatijas rusams.

Turime patys sau atsakyti į klausimą: Ar mums būtinai yra reikalingas priešas? Jeigu šio vaidmens lenkai jau neturi, ar būtinai lenkus turi pakeisti kas nors kitas ir tai dar kaip tik tautiškai silpniausi gudai?"

Lenkas apie Matulaitį

Krokuvoje leidžiamame savaitraštyje "Tygodnik Powszechny" vasario 16 d. laidoje buvo išspausdintas buv. Lenkijos ministerio pirmininko sūnaus A. Ponikowskio straipsnis liečiantis P. Lossowskio knygą "Šiapus ir anapus Nemuno". Tame straipsnyje kalbama ir apie Vilniaus vyskupą J. Matulaitį-Matulevičių. A. P. rašo:

"Pasitaikydavo pavyzdžių, kurie liudijo apie kai kurių lenkų pažiūrų siaurumą. Charakteringa šiuo atžvilgiu buvo Vilniaus vyskupo kun. Matulevičiaus byla. Jis priklausė tai lietuvių kategorijai, apie kurią rašė savo straipsnyje S. Stomma — lenkiškai kalbančių ir lenkiškos kilmės (? J.B.), kategorijai, kuri vis dėlto pasisakė už Lietuvą. Po Vilniaus prijungimo prie Lenkijos jis elgėsi labai lojaliai lenkų valdžios atžvilgiu. Be to, jis reiškėsi dideliu savo gyvenimo šventumu. Jau kuris laikas yra vedama jo beatifikacijos byla, todėl jau dabar jam priklauso Dievo tarno titulas. Popiežius Pijus XI, buvęs apaštališkas nuncijus, gyvendamas Lenkijoje jį pažinojo ir pastebėjo jo vertę. Manoma, kad Pijus XI kun. Matulevičių vertino daugiau negu kitus dvasiškius, sutiktus Lenkijoje. Galima įsivaizduoti, kokį įspūdį popiežiui darė nuolatinės peticijos, reikalaujančios iškelti iš Vilniaus vyskupą Matulevičių. Tose peticijose buvo sakoma, jog tai yra skandalas, kad lietuvis yra Vilniaus ordinaras".

Apie P. Lossowskio knygą buvo rašoma ir Toronto lenkų savaitraštyje "Glos Polski" vasario 11 d. laidoje. Straipsnio autorius A. Wirecki ragina lenkus geriau pažinti savo rytų kaimynus.

To paties savaitraščio vasario 4 d. laidoje buvo įdėtas pasikalbėjimas su Kęstučiu Jokubynu. Jis papasakojo apie sovietų Gulage jo sutiktuosius lenkus.

Spauda apie "Žalgirį"

Maskvos dienraščio "Izvestia" vasario 25 d. laidoje S. Belov rašo: "Savo aikštėje Kauno 'Žalgiris' įtikinančiai įveikė prancūzų 'Limoges' 112:100. Tai buvo paskutiniosios 'Žalgirio' rungtynės Kaune. 'Žalgiris' pirmauja šešių geriausių komandų grupėje, kovojančių dėl vietos baigminėse rungtynėse, kurios prasidės balandžio 3 d. Budapešte. 'Žalgiriui' dar liko žaisti dvejos rungtynės — vasario 27 d. prieš 'Cibona' (Jugoslavija) ir kovo 13 — prieš 'Real' (Ispanija). Turnyro padėtis yra tokia: kad patektų į baigmę, kauniečiams reikia laimėti bent vienerias iš šių dviejų rungtynių".

Milano "Corriere della Sera" vasario 28 d. pranešė, kad "Žalgiris" pralaimėjo Jugoslavijos "Cibonai" 90:99, tačiau dar vis pirmauja su 12 taškų. "Cibona" ir "Real" turi po 10 taškų, "Simac-Olimpia" ir "Macabi" po 8 taškus, "Limoges" — 2 taškus. Bet "Žalgiris" yra žaidęs vieneriomis rungtynėmis daugiau, negu kitos komandos, išskyrus "Macabi". **J.B.**

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

ŠIEMET MIRĘ KUNIGAI

A. a. prel. Kazimieras Žitkus mirė Kaune vasario 24 d. Velionis gimė 1893 m. gruodžio 17 d., kunigu buvo įšventintas 1919 m. gegužės 24 d. Pokaryje jam teko būti Kauno kunigų seminarijos rektoriumi. Ilgos senatvės metus praleido altarista Vilijampolės parapijoje. Būdamas jaunesnis, velionis dirbo kapelionu gimnazijose, parašė daug laidų susilaukusių tikybos vadovėlių. Vinco Stonio slapyvardžiu rašė eilėraščius, kurių vienas "Gražių dainelių daug girdėjau tyliuoju vakaro laiku" tapo populiaria jaunimo daina. Palaidotas iš Kauno bazilikos vasario 24 d. Šia proga prisimintini ir kiti šiais metais mirę kunigai. Šiluvos altarista **a.a. kun. Bronislovas Matusevičius** mirė sausio pradžioje. Velionis, gimęs 1905 m. sausio 31 d., kunigu įšventintas 1935 m. birželio 15 d., priklausė Kauno arkivyskupijai. Ilgesnį laiką dirbo parapijos klebonu netoli Raseinių. Palaidotas sausio 10 d. Šiluvoje. — **A. a. kun. Juozapas Mantvydas**, altarista Kuršėnuose, Telšių vyskupijoje, mirė sausio 3 d., sulaukęs 82 metų amžiaus. Kunigu buvo įšventintas 1929 m. — Šeduvoje, Panevėžio vyskupijoje, sausio 23 d. mirė altarista **A.a. kun. Augustinas Pranckietis**, kuris š. m. rugpjūčio 29 d. būtų sulaukęs šimto metų amžiaus. Kunigu buvo įšventintas 1910 m. kovo 25 d. Palaidotas Šeduvoje sausio 12 d. — **A. a. kun. Petras Serapinas**, gimęs 1921 m. sausio 2 d., kunigu įšventintas Kaune 1947 m. gegužės 4 d., mirė sausio 23 d. Kretingos ligoninėje. Palaidotas sausio 27 d. Kretingoje. — **A. a. kun. Vincas Dumčius**, altarista Veiveriuose, Vilkaviškio vyskupijoje, mirė vasario 7 d. Velioniui teko būti seniausiu kunigu Lietuvoje, šiemet sulaukusiu beveik šimto metų amžiaus (gimęs 1886.11.28). Palaidotas Veiveriuose vasario 11 d. — **A. a. kun. Izidorius Juškys**, altarista Vainute, Telšių vyskupijoje, mirė vasario 22 d. Velionis, gimęs 1905 m. lapkričio 23 d., kunigu įšventintas 1934 m. gegužės 26 d., pastaruoju metu buvo visiškas ligonis.

ŽIRGŲ LENKTYNĖS

Dešimtis tūkstančių žiūrovų kasmet sutraukia žirgų lenktynės ant Sartų ežero Dusetose. Tradicinėmis jos tapo nuo 1905 m., o respublikinėmis buvo paskelbtos 1955 m. Dalyvius šiemetinėms lenktynėms vasario 8 d. išryškino zoninių lenktynių rezultatai. Teisę dalyvauti baigminėse lenktynėse Dusetose išsikovojo 63 važnyčiotojai su 99 eikliaisiais ristūnais iš dvylikos rajonų ir atskirą komandą sudariusio Dusetų žirgyno. Svečius sutiko žirgų šventės kviesliai, žiemos karnavalas su kaukėmis, linksmino saviveiklininkai iš Telšių, Utenos ir Ukmergės rajonų. Vaikais rūpinosi iš Panevėžio atvykęs lėlių liaudies teatras. Žirgų šventės dalyviams taipgi buvo skirtas prekybininkų kermošius ir liaudies meistrų mugė. Lenktynininkų laukė kova dėl dešimties prizų. Didįjį žiemos prizą laimėjo Jonavos sovchozo atstovė Vanda Žemaitienė su žirgu Georginu, Sartų prizą — Aleksiejus Gavriliukas su žirgu Galingu, kosmonautų prizą — nuolatinis lenktynių dalyvis Pranas Navalinskas su žirgu Gorniaku. Išdalinus prizus ir peržiūrėjus pasiektus rezultatus, paaiškėjo, kad I vietą laimėjo Širvintų rajono komanda su 420 taškų, II — Jonavos rajono komanda su 180 tšk., III — Ukmergės rajono komanda su 120 tšk. Dėl nepalankių oro sąlygų lenktynių ant Sartų ežero ledo teko atsisakyti. Jos buvo perkeltos į pakrantėje įrengtą hipodromą.

ŽUVYS PO LEDU

Gamtos apsaugos komiteto žuvininkystės skyriaus viršininko pavaduotojas Algirdas Domarkas vasario 11 d. "Tiesoje" rašo apie pagalbą po ežero ledu trokštančioms žuvims. Nors šiemetinė žiema kiek švelnesnė, kai kuriuose ežeruose jau trūksta deguonies. Iš viso Lietuvoje yra 150 vandens telkinių, kuriems pastoviai reikia žmogaus pagalbos. 1985 m. gilią ir šaltą žiemą dusimo grėsmė buvo iškilusi 121 vandens telkinyje. Žuvims gelbėti buvo iškirsta 6.300 kv. metrų ekečių, nuvalytas sniegas nuo 163 hektarų ledo. Beveik 2.000 valandų dirbo kompresoriai, 3.000 valandų — ventiliatoriai. Ypač veiksminga gelbėjimo priemone tapo kompresoriais po ledu pučiamas oras, vandens prisotinimas grynu deguonimi. Sunki vandens gyvūnijos būklė buvo Rokiškio, Utenos, Trakų ir Vilniaus rajonuose. Nepaisant gelbėjimo pastangų, žuvys išgaišo 26 vandens telkiniuose, kurių bendras plotas pasiekė 630 ha. Šiemet pirmas pavojaus signalas pastebėtas Vilniaus rajono Girijos ežere. Dėl vandenyje nepakankamo deguonies kiekio ištekančiame upelyje jau pastebėtos pirmosios negyvos žuvys. Oro siurblius ten nusiuntė Vilniaus medžioklės ir žūklės ūkio direktoriaus pavaduotojas Jonas Tamulevičius.

NAUJI TILTAI

Drevernos gyventojai Klaipėdos rajone dabar nebus potvyniais atskiriami nuo sausumos. Kelininkai jiems pastatė du naujus tiltus, kurie sujungė Klaipėdos kanalo ir Drevenos upės krantus. Platesni ir stipresni tiltai pakeitė senuosius silpnesnius tiltus, prieš daugelį dešimtmečių statytus kelininkų iš Rygos. Naujo tilto per Miniją susilauks netoli Drevenos esantys Šernai.

AUTOBUSŲ STOTIS

Alytaus gyventojai susilaukė naujos autobusų stoties, darbą pradėjusios sausio 11 d. Autotransporto įmonės viršininkas Alfonsas Grigaliūnas džiaugiasi puikiu stoties pastatu, erdvia aikšte ir įvažiavimais. Stoties planuotojai neužmiršo sparčiai augančio Alytaus ateities poreikių. Naujoji stotis per parą galės išleisti 250 autobusų, aptarnauti 15.000 keleivių.

V. Kst.

Toronto Maironio mokyklos mokinių choro dalis Vasario 16 iškilmėje Anapilio salėje — Nuotr. St. Dabkaus

Hamilton, Ontario

"ŠIRVINTOS-NEMUNO" tunto skaučių ir skautų surengta Kaziuko mugė praėjo su dideliu pasisekimu. Lankytojai grožėjosi jaunųjų sesių ir brolių gražiai išpuošta sale, turtinga tautiniais dirbiniais didžiąja loterija ir džiaugėsi gausia laimikiais smulkiąja. Netrūko pramogų ir mažiesiems, kurie bėgo nuo vieno žaidimo prie kito. Didžiausią pasisekimą bene turėjo laimės šulinys.

Mieli mugės lankytojai, jūs savo dalyvavimu ir gausiomis aukomis skautišką jaunimą parėmėte ne tik lėšomis, bet ir sukėlėte entuziazmą tolimesnei veiklai. Už tai lankytojams ir talkininkams tariame nuoširdų skautišką ačiū, ypač ilgametei šeimininkei p. Deksnienei ir loterijos tvarkytojai p. Pakalniškienei, kurios daugelį valandų paaukojo apsiimtam darbui atlikti.

Liko neatsiimti keli laimikiai: žalias bilietas nr. 425 — knyga P. Jurgėlos "Lietuviškoji skautija", mėlynas nr. 209 — velykinių margučių krepšelis, žalias nr. 433 — medaus kibirėlis, mėlynas nr. 422 — kvepalai, žalias nr. 397 — plokštelė "Aš čia gyva", geltonas nr. 398 — indų rinkinys. Atsiimti pas D. Gutauskienę. Sambinti vakarais tel. 529-6982.

"Širvintos-Nemuno" tunto vadija

PADĖKA

Visiems mane lankiusiems Šv. Juozapo ligoninėje vasario mėnesį nuoširdžiai dėkoju.

Anzelmas T. Gailius

Ottawa, Ontario

RŪTA KLIČIENĖ, atstovaudama KLB Otavos apylinkės valdybai ir Vida Balsevičiūtė — "Ramunėlių" dainos vieneto atstovė dalyvavo priėmime "Westin Hotel" viešbutyje, kurį suruošė Ontario ministerė Lily Munro. Dalyvavo ir Ontario premjeras D. Petersonas bei kiti ministeriai. Iš viso buvo 250 atstovų įvairių Otavos etninių grupių bei organizacijų. Šis priėmimas buvo proga papasakoti ministerei apie lietuvišką veiklą Otavoje.

DIENRAŠTIS "THE CITIZEN" 1986.II.6 meno skyriuje išspausdino aprašymą nuotraukų parodos, kurioje buvo vaizduojamas gyvenimas Lietuvos sostinėje Vilniuje. Straipsnio autorė Nancy Baele palankiai įvertino 50 išstatytų nuotraukų, gautų iš Vilniaus Ginučio Procutos rūpesčiu. Būdingiausios nuotraukos esančios Antano Sutkaus ir Juozo Grikienio. Jos meniškai padarytos, nors turi techniškų trūkumų — vienų ryškumas nukentėjęs didinant, kitų per plonas popierius. Parodoje esą atsispindėjo Vilniaus praeitis pastatuose ir dabartinis gyvenimas žmonėse. G. Procuta esą planuoja panašią nuotraukų parodą surengti Vilniuje apie Kanados sostinę Otavą. **Kor.**

Tillsonburg-Delhi, Ont.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖ paminėta š. m. vasario 16 d. šv. Kazimiero šventovėje. Šv. Mišias atnašavo ir dienai pritaikytą pamokslą pasakė klebonas L. Kemėšis. Vietos šaulių kuopos nariai dalyvavo su vėliavomis. Giedojo parapijos choras, vadovaujamas V. Garnelienės. Po pamaldų parapijos salėje įvyko minėjimas, kuris buvo pradėtas himnais — Kanados ir Lietuvos.

Mečys Norkus iš Delhi skaitė paskaitą, kurioje priminė Lietuvos praeitį: nepriklausomybės laikus, pergyventus istorinius įvykius, priminė svarbią šių dienų lietuvių visuomenės laikysenos ir baigė viltimi, kad ateityje Lietuva bus vėl laisva.

Meninėje dalyje pasirodė visų mielai laukti svečiai iš Toronto. Tai jaunosios kartos dainininkai — Laima Dambrauskaitė, Ramūnas Underys ir Vaidotas Vaičiūnas, lydimi gitaros ir Paulius Vyto muzikos. Pirmoji jų daina apie žiemą Lietuvoje visiems priminė tėvynės gamtos grožį ir nuvedė mintimis į gimtąją šalį. Vėliau daina lydėjo dainą, su perėjimais iš liūdnesnių į linksmesnes, sudarant darnią muzikinę pynę. Čia teko išgirsti ir liaudies dainų, ir naujų dainų, atkeliavusių iš dabartinės Lietuvos. Kai kurios dainos sukurtos iš poezijos posmų, kuriems R. Underys pritaikė muziką. Visas dainas įdomiai, kartais su humoru apibūdino R. Underys. Dainininkai ne tik muzikalūs, bet ir su artistiniais gabumais. Malonu stebėti juos laisvai besijaučiančius scenoje ir jausmingai, kartais su vaidyba dainuojančius.

Delhi ir apylinkių lietuviai labai džiaugėsi, kad ši grupė juos aplankė, pralinksmino savo gražiomis dainomis ir paliko visiems labai malonius įspūdžius. Jiems linkėtina jų pačių dainuotais žodžiais: "tegul daina gyvuoja visada."

DAUGIAKULTŪRĖS ORGANIZACIJOS parengimas įvyko š. m. vasario 23 d. Delhi vokiečių salėje. Ši šventė yra labai mėgstama apylinkėje ir į ją atsilankė tiek daug žmonių, kad vos sutilpo į dvi sales. Vienoje salėje vyko įvairių tautų parodos, kitoje — meninė dalis, kuroje dalyvavo įvairių tautų atstovai. Lietuviai dalyvavo parodoje — turėjo savo stalą su lietuviškais rodiniais, taip pat talkino ir kituose šio parengimo darbuose. Meninėje programoje lietuviams atstovavo "Gyvataro" grupė — aštuonios poros šokėjų iš Hamilton, Ont. Jie pašoko: Gyvatarą, Kalvelį, Abrūsėlį ir Jonkelį. Lietuvių šokėjai visiems labai patiko. Žiūrovai jiems plojo labai ilgai. Grupei vadovavo S. Ulbinas, akordeonu grojo K. Deksnys. **Kor.**

Vancouver, B. C.

VASARIO 16 MINĖJIMĄ apylinkės valdyba surengė Olson mokyklos salėje. Išvakarėse daug prisnigo, ir daugelis mūsų tautiečių pabijojo užpustytų kelių. Pirm. B. Vileita minėjimą pradėjo Tautos himnu. Tylos minute buvo pagerbti žuvusieji už tėvynės laisvę. Įdomią paskaitą skaitė dr. J. Sakalauskas. Jis vaizdžiai apibūdino Lietuvos istoriją nuo Mindaugo laikų iki rusų okupacijos. Po to buvo rodomas filmas iš Lietuvos nepriklausomybės laikų. Čia matėme savo mielą tėvynę — Zarasų ežerą pušyne, Šatrijos Raganos kalną, baltą Palangos pajūrį, Klaipėdos uostą, Suvalikijos klonius, senąją Kauno 500 metų bažilką, malūnų kraštą aplink Šiaulius, Marijampolės cukraus fabriką, žirgyną Kėdainiuose, Kauno kūno kultūros rūmus, universitetą, Pažaislio šventovę, žygiuojančius kareivėlius, tarptautinę skautų stovyklą, kurioje daug kas esame dalyvavę. Matome mokyklų sporto šventę, Olimpinius žaidimus Kaune. Tiek daug pažįstamų mielų veidų, jaunystės prisiminimų.

Po filmo vaišinomės šeimininkių suneštais užkandžiais, kavute ir dalinomės įspūdžiais. **Kor.**

ATVYKSTANTIEMS TAUTIEČIAMS į "Expo 86" pranešame, kad KLB Vankuverio apylinkės valdyba neturi nieko bendro su parūpinimu nakvynių. Privačiai tuo rūpinasi Edvardas Gumbelis.

MOTINOS DIENĄ švęsime gegužės 11 d. Mišias 12 v. Šv. Vincento koplyčioje (749 West 33-čia Ave.) atnašaus kun. dr. V. Skilandžiūnas, kuris labai gerai supranta Vankuverio lietuvių padėtį, žino jų vargus ir džiaugsmus. Minėjimas — 2 v.p.p. Douglas Elementary School (7550 Victoria Dr.). Paskaitą skaitys L. Macijauskienė. Meninę programą atliks Seattle šokių grupė "Lietutis", vad. Zitos Petkus, ir vietinis choras, vadovaujamas Vidos Malerienės. Po minėjimo — užkandžiai ir kava.

Vankuverio lietuviai nuoširdžiai dėkoja Kunigų Vienybei, kad atsižvelgė į valdybos prašymą ir sutiko atsiųsti kun. dr. V. Skilandžiūną Motinos dienai.

BIRŽELIO MĖNESĮ į Vankuverį atvyks iš Toronto dr. Uleckienė, kalbės apie žmogaus teisių gynimą ir parodys filmą.

ŠIAIS METAIS Vankuveryje turėsime daug lietuvių svečių iš visų pasaulio kampelių. Todėl planuojame gegužines ir pobūvius, kur mielai norėtume matyti svečių. Atvykę daugiau žinių gausite, skambindami tel. 943-4770 arba 574-7948.

SUSIPAŽINIMO VAKARAS-KONCERTAS rengiamas liepos 5 d. Programą atliks Toronto "Atžalynas" ir Seattle "Lietutis", bus bendra vakarienė ir šokiai. Norintieji dalyvauti prašomi įsigyti bilietus iš anksto.

Taip pat pranešame, kad vėliau atvažiuos Toronto "Gintaras", kuris duos savo koncertą. Dabar eina pasitarimai dėl datos ir laiko. Be to, žada atvažiuoti iš Montrealio meno parodėlė "Vaivorykštė" su savo rodiniais. Zita Tumaitienė rūpinasi vieta ir data. Smulkiau apie tai pranešime vėliau.

KLB Vankuverio apylinkės valdyba

OPTOMETRISTAS
Dr. S. Brogowski
412 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami susitarus telefonu

"AUDRA" TRAVEL CORPORATION 1986

KELIONĖS Į LIETUVĄ IR KITAS PASAULIO ŠALIS — AUDRA TRAVEL

Įdomios kelionės į LIETUVĄ, pigiausia kaina tik $1,400.00!!! Kelionių ilgis nuo 7 iki 23 dienų. Ilgiausias laikas Lietuvoje – 11 dienų!!!

Į kelionių kainas įskaityta skridimai patogiomis oro linijomis, aplankant gražiausius Europos miestus; viešbučiai, transportas, maistas, ekskursijos bei kiti patarnavimai.

Išvykimo datos:

Gegužės 13	Liepos 10	Rugsėjo 3,	Kviečiame teirautis smulkesnių informacijų
Gegužės 28	Liepos 16,	Spalio 2,	
Liepos 3	Rugpjūčio 14	Gruodžio 26	

GERIAUSIOS ATSOSTOGOS KANADOJE "EXPO 86"!!!

Rugpjūčio 8 d. organizuojama aštuonių dienų ekskursija į šį nepakartojamą renginį. **KELIONĖS KAINA: $836.00** įskaitant skridimus iš Toronto ir atgal, viešbučius, 3 dienų pasą į "EXPO 86", spalvotą informacijos knygą, nuotaikingus pietus pramoginiame laive, 2 dienų kelionę autobusu, lydimą patyrusio vadovo, aplankant gražiausias Vakarų Kanados vietas. Norintiems vykti į "Expo 86" kitomis datomis galime pasiūlyti įvairių įdomių maršrutų. Viso pasaulio dėmesys nukreiptas į "EXPO 86", tad vietų skaičius ribotas. *Skubėkite užsisakyti vietas dabar!*

Mūsų biuras:

- Pageidaujantiems paruošia individualias keliones į Lietuvą ir į kitas pasaulio šalis.
- Žiemos metu specializuojasi kelionėse į Pietų Ameriką, Karibų salas, Havajus bei kitur.
- Sutvarko vizas bei dokumentus iškvietimams.
- Priima užsakymus vertimams į kitas kalbas.
- Tarpininkauja suteikiant giminėms Lietuvoje labai naudingą finansinę paramą, nuperkant dovanas, automobilius, tvarkant palikimus.

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnes informacijas teikia

AUDRONĖ, JŪRATĖ ir kiti darbuotojai adresu:

1576 Bloor St. West, Toronto, Ontario, Canada, M6P 1A4

(Priešais Lietuvių namus)

Tel. (416) 532-8772 arba **(416) 537-3060** **Telex 06-986766 TOR**

Kelionių įstaigos registracijos numeris — 2159872

KELIAUTOJŲ DĖMESIUI: dėl kelionių ir įmokėjimo garantijos bei saugumo patariame kreiptis tik į oficialiai registruotus kelionių biurus.

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.
Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 23 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		IMAME UŽ:	
indėlius (P.C.A.)	5%	nekiln. turto pask.	12%
santaupas	7½%	asmenines paskolas	13½%
kasdienines palūkanas už santaupas	7%	*Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.*	
term. indėlius 1 m.	10%	*Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki $2.000.*	
term. indėlius 3 m.	10¼%		
reg. pensijų fondo	9%		
90 dienų indėlius (minimum $5.000)	9½%	*Nemokama asmeninių paskolų drauda iki $25.000.*	
Reg. pensijų 1 m.	10%		

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Dr. Stasys Bačkis, Lietuvos atstovas Vašingtone, vasario 10 d. sulaukė 80 Metų amžiaus. Sukaktuvininkas gimė 1906 m. vasario 10 d. Pantakonių k., Joniškėlio vls. Baigė Panevėžio gimnaziją, teisę studijavo Paryžiaus universitete ir Tarptautinių mokslų institute. Teisės doktoratą gavo 1935 m. už disertaciją "Lietuvos ir Šv. Sosto konkordatas". Pradžioje dirbo Lietuvos užsienio reikalų ministerijoje, kol 1938 m. buvo paskirtas Lietuvos pasiuntinybės sekretoriumi ir vėliau patarėju Paryžiuje. Ten jam teko praleisti sunkius karo ir pokario metų laikus, palaikyti ryšius su prancūzų intelktualais, dalyvauti lietuvių gyvenime. Lietuvos atstovybėn Vašingtone buvo paskirtas patarėju 1976 m. birželio 25 d. Atstovui J. Kajeckui nusilpus, 1977 m. sausio 1 d. pradėjo Lietuvos atstovybės reikalų vedėjo pareigas, o nuo 1983 m. pabaigos tapo ir Lietuvos diplomatijos šefu.

A.a. kun. Juozas Tautkus, gimęs 1901 m. balandžio 1 d. Krekenavoje, mirė sausio 27 d. Putnamo ligoninėje, ten nuvežtas iš Arkiv. J. Matulaičio, MIC, namų po širdies smūgio. Velionis mokėsi Panevėžio gimnazijoje, Žemaičių kunigų seminarijoje ir Kauno universitete. Kunigu įšventintas Kaune 1924 m. birželio 14 d. Iki pasitraukimo iš Lietuvos 1944 m. dirbo kapelionu, vikaru ir klebonu keliose vietovėse. Į JAV atvyko 1950 m. ir įsikūrė Omahos lietuvių parapijoje Nebraskoje. Sulaukęs pensijos, 1976 m. apsigyveno kapelionijoje pas N. Pr. Marijos seseles Putname, Conn. Prieš porą metų, sveikatai susilpnėjus, buvo perkeltas į Arkiv. J. Matulaičio, MIC, namus. Po gedulinių pamaldų koplyčioje sausio 30 d. palaidotas seselių kapinaitėse Putname.

Amerikos baltiečių laisvės lyga buvo įstaigta 1981 m. sausio 27 d. Šiemet minimas sėkmingos veiklos penkmetis. Lyga dabar ruošiasi V-jai metinei žmogaus teisių konferencijai š. m. kovo 22 d. Los Angeles mieste. Kalbėtojai pakviesti: televizijos atstovas B. Herschensohn, plk. S. Dickens, D. Droge, A. Lejinš, dalyvavęs Baltiečių taikos ir laisvės žygyje Baltijos jūroje, JAV kongreso ir valdžios atstovai. Pagrindinę kalbą pasakys JAV ambasadorius Jungtinėse Tautose Vernon A. Walter.

Brazilija

Sao Paulo lietuviai šiemet džiaugiasi Vila Zelinos priemiestyje prieš 50 metų pastatyta Šv. Juozapo šventove. Ji yra pirmoji lietuvių statyta šventovė P. Amerikoje. Statybos ir šios idėjos vykdytojas buvo kun. Benediktas Sugintas, miręs Čikagoje 1972 m. balandžio 20 d. Sklypą lietuvių šventovei pasiūlė du Sao Paulo priemiesčiai — Vila Bela ir Vila Zelina. Geresnes sąlygas parūpino žemės savininkas Soares Monteiro Filho, prie padovanoto sklypo pridėjęs ir 80.000 plytų. Aukas kun. B. Sugintas rinko Amerikoje ir Lietuvoje. Naująją šventovę 1936 m. vasario 16 d. pašventino vysk. Dom Jose Affonseca da Silva, kurį prie šventovės sutiko minia lietuvių su kun. B. Sugintu. Svečias atliko šventinimą, atnašavo iškilmingas Mišias. Iš Amerikos parvežtų aukų neužteko statybos išlaidom padengti. Šventinimo dieną pastatas dar buvo be grindų, netinkuotom sienom. Šventovė neturėjo nei varpo, nei vargonų, bet daug skolos su nepilnu vienerių metų terminu. Ir statybos darbus, ir aukų rinkimą trukdė nesutarimai statytojų komitete, asmeninės ambicijos. Nesutarimai ir rietenos pasiekė Sao Paulo kuriją. Dėl jų nukentėjo kun. B. Sugintas, išsiųstas Lietuvon. Jo pakeisti iš ten 1936 m. rugpjūčio 15 d. atvyko kun. Pijus Ragažinskas, dabartinis prelatas, šventovei ir parapijai vadovavęs ilgus metus.

Australija

Pulgio Andriušio premiją 1979 m. įsteigė ALB krašto valdyba. Ji kasmet paskiriama lietuviams jaunuoliams iki 19 metų amžiaus, aukščiausiu pažymiu išlaikiusiems valstybinius baigminio lietuvių kalbos kurso egzaminus P. Australijos, Viktorijos ir N.S.W. valstijose. Pernai ta premija padidinta iki $50 ir paskirta trims abiturientams: Linai Jablonskytei Adelaidėje, Rūtai Baltutytei Melburne ir Ričardui Červinui Sydnėjuje.

Metinę $500 premiją labiausiai lietuviškoje veikloje pasižymėjusiam jaunuoliui ar jaunuolei paskiria Australijos lietuvių fondas. Iki kovo 16 d. su atitinkamomis rekomendacijomis laukiame kandidatų 1985 m. premijai. Vertintojų komisiją sudarė ALB krašto valdyba, jon įjungdama: AL fondo atstovą A. Zamoiskį, ALB krašto valdybos pakviestą E. Varnienę, valdybos ir Australijos lietuvių jaunimo sąjungos ryšininką J. Mockūną. Asmuo, laimėjęs šią premiją, negali būti kandidatu antrą kartą.

Britanija

"Vyčio" klubas Bradforde savo reikalus aptarė metiniame narių susirinkime sausio 26 d. Klubo pirm. R. Vaicekauskaitei susirgus, visus susirinkimo dalyvius pasveikino vicepirm. V. Gurevičius. Susirinkimui pirmininkavo A. Girdžiūnas, sekretoriavo S. Sasnauskas. Pranešimus padarė valdybos nariai ir revizijos komisija. Buhalteris A. Bučys pranešė gerą finansinę klubo būklę. Narių nutarimu 1986 m. palikta ta pati klubo valdyba ir revizijos komisija. Valdyboje tik padaryta pasikeitimų pareigomis: pirm. — V. Gurevičius, vicepirm. — R. Vaicekauskaitė, sekr. — A. Bučys, ižd. — S. Grybas, administratorius — R. Karalius, kultūrinių reikalų vadovas — A. Traška, meniniams renginiams — P. Vasis. Revizijos komisijoje liko S. Vaicekauskaitė, A. Brazdeikis ir E. Radzevičius.

Prancūzija

A. a. Jean Cassou, Oskaro Milašiaus draugijos garbės pirmininkas, mirė sausio 16 d., sulaukęs 89 metų amžiaus. Velionis buvo rašytojas, meno kritikas, ilgus metus vadovavęs Paryžiaus modernaus meno muziejui. Su Lietuva susipažino O. V. Milašiaus dėka. Visada turėjo daug simpatijų lietuviams.

Jaunųjų Europos studentų kongrese Londone dalyvavo Vytas Bačkis. Ten jis susitiko ir užmezgė ryšius su Britanijos lietuvių jaunimo sąjungos atstovais, plečiančiais savo veiklą, norinčiais sujungti visą lietuvių kilmės jaunimą Britanijoje.

Vokietija

Pagrindinis Vasario 16 minėjimas buvo surengtas vasario 15 d. Hiutenfelde. Mišias katalikam vietinėje šventovėje atnašavo vysk. Antanas Deksnys, pamaldas evangelikams laikė jų kun. Fr. Skėrys. Oficialioji minėjimo dalis su koncertine programa buvo surengta Hiutenfeldo rotušėje. Programą atliko mišrus Vasario 16 gimnazijos moksleivių choras ir instrumentinis ansamblis, vadovaujami muzikos mokytojo Arvydo Paltino, Živilės Grodbergienės paruošta tautinių šokių grupė, liaudies dainomis įsijungęs mergaičių ansamblis, kanklininkių duetas. VLB krašto valdybos vardu minėjimo dalyvius pasveikino Vincas Bartusevičius, pabrėždamas, kad Vasario 16 šventė lietuviams visame pasaulyje yra tapusi laisvės siekimo simboliu. Tik sovietų okupuotoje Lietuvoje ši diena visiškai nutylima pareigūnų. Bet kokią šios dienos apraišką persekioja sovietų KGB saugumiečiai. Pagrindiniu kalbėtoju buvo pakviestas V. Vokietijos Bundestagu vadinamo parlamento narys Johannes Gersters, palaikantis artimus ryšius su lietuviais ir lietuviška Vasario 16 gimnazija. Kalbėtojas palietė Lietuvos ir Lenkijos istoriją. Šiandien įtampa tarp lenkų ir lietuvių esanti mažesnė. Lenkams vis dar liko jų valstybė, o lietuviai neteko savo valstybės — prievarta buvo įjungta Sovietų Sąjungon. Lietuviams tenka kovoti už žmogaus teises ir savo tautos laisvę. Minėjimą aprašė trys vietiniai laikraščiai — "Lampertheimer Zeitung", "Mannheimer Morgen" ir "Odenwaelder Zeitung".

Lenkija

Lietuvių visuomeninės kultūros draugijos keturiskart į metus leidžiama "Aušra" sidabrinę sukaktį paminėjo 1985 m. rugsėjo mėnesį. Redakcinės kolegijos žodyje už "Aušrai" praskintą taką dėkojama redaktoriams — Zigmui Stoberskiui, Kazimierui Švainauskui, Jonui Karčiauskui ir Eugenijui Petruškevičiui, leidybos organizatoriams — Algirdui Skripkai, Jonui Kmieliauskui, dr. Mykolui Kmitui. Padėka taipgi reiškiama "Aušrą" platinusiems Punsko gimnazijos, Krasnavo, Navininkų bei kitų pradinių mokyklų mokytojams ir mokiniams, LVKD skyrių veikėjams.

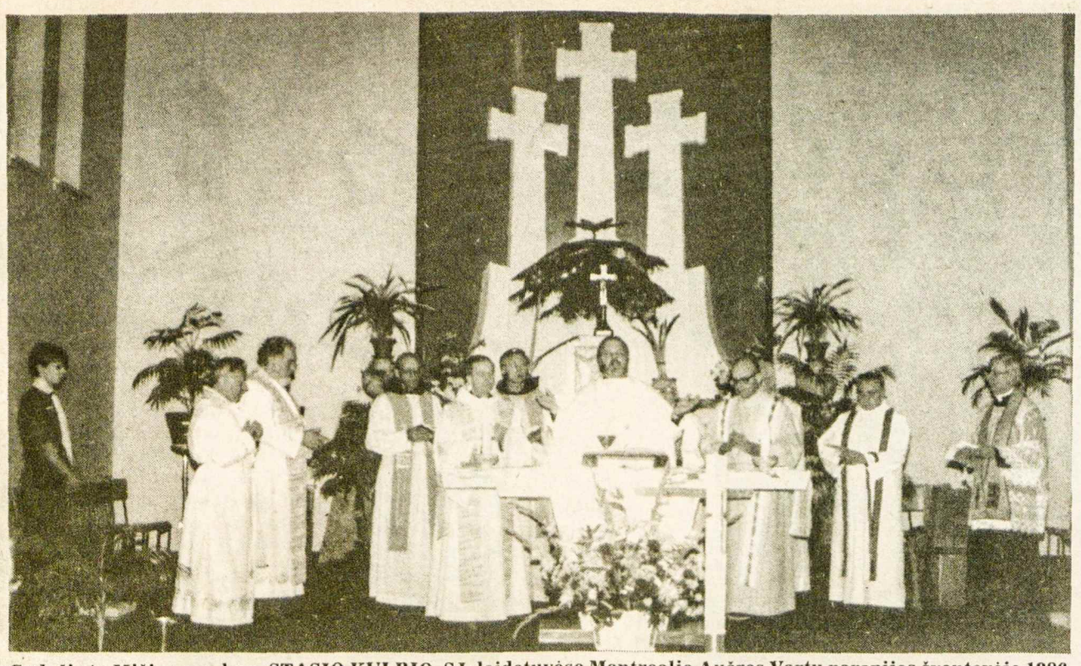

Gedulinės Mišios a. a. kun. STASIO KULBIO, SJ, laidotuvėse Montrealio Aušros Vartų parapijos šventovėje 1986 m. vasario 12 d. Pagrindinis atnašautojas – kun. ANTANAS SAULAITIS, SJ, provinciolas Nuotr. J. V. Danio

Pavergta ir kovojanti Estija I

VYTAUTAS A. DAMBRAVA

Nelengvai pasiekia laisvąjį pasaulį žinios apie dabartinį gyvenimą Estijoje, prievarta įjungus kraštą 1940 ir 1944 m. į Sovietų Sąjungos kalėjimą. Tačiau yra apstu įrodymų, kad ši maža, bet dvasia didi tauta narsiai veda rezistencinę kovą prieš Maskvą ir jos kraštui primestą režimą. Tai patvirtina Estiją palikę pabėgėliai, jų tarpe ir Estijos komjaunimo viršūnėse dirbęs teisingumo "ministerio" asistentas Valdo Randpere. Prieš metus su viršum laiko jam pavyko pabėgti į Švediją.

Mėgsta rusus?

1985 m. sausio mėnesį išleistoje "Sovietų tautybių studijoje" (II t., nr. 1) buvo išspausdintas pasikalbėjimas su Randpere. Jis pareiškė: "Paklauskit bet kurį estą, ar jis mėgsta rusus, ir atsakymas bus visuomet vienodas — ne! Kai tik kokiu nors klausimu susikertama su sovietiniu režimu, visuomet iššoka aikštėn nacionalizmo problema... Estai žiūri į komunistų partiją taip, kaip ir į jų oficialią propagandą... Vyresnieji tebekalba apie nepriklausomos Estijos laikus, jaunoji karta irgi rodo susidomėjimą praeitimi (kuri nuo jų yra slepiama)... Nepažįstu nė vieno jauno žmogaus, kuris būtų blogai kalbėjęs apie laisvą Estijos praeitį".

Kas užmokės vergui?

Randpere atkreipė dėmesį į krašte vykdomą rusinimo politiką: "Jokia doktorato tezė nebuvo parašyta ar apginta estų kalba — privalomoji kalba yra rusų. Karjeros neįmanoma pilnai padaryti nesant komunistų partijos nariu. Viskas cenzūruojama — net tautinės dainos. Estų pianistui Rein Roman koncertuojant Taline, jo repertuaras buvo atidžiai peržiūrėtas. Vienos 300 metų senumo dainos teksto frazė: 'Kas užmokės vergui už jo darbą' buvo iščenzūruota kaip antisovietinė. Neįmanoma suvokti, kaip galėjo estai prieš 300 metų rašytoje dainoje galvoti ar užkabinti dabartinį sovietinį režimą. Su panašiu absurdiškumu traktuojama viskas, pradedant perrašyta krašto istorija ir baigiant fizika. Gimnazijose mokiniams aiškinama, kad "diesel" motoras buvo sukonstruotas dvidešimt metų prieš Dieselį. Ir perrašytoje istorijoje kalbama apie dabartinę pažangą tik rusų dėka, kurie juos gynė, kai visi buvo nusistatę prieš estus. Tokia yra oficiali melaginga sovietinės teisybės versija. Aišku, žmonės tuo netiki: jie nepakelia tokio tipo propagandos ir tik ironiškai juokiasi iš jos".

Praėjus 45 metams nuo sovietinės krašto aneksijos (Estija buvo melagingai apkaltinta sulaužiusi savitarpio pagalbos sutartį ir jau sekančią dieną po ultimatumo sovietų kariuomenė įsiveržė Estijon ir ją ginklu okupavo), estai vis labiau aliarmuojami dėl savo tautinės gyvybės išlaikymo, nekalbant apie seną savitą kultūrą.

Nuo 6000 metų prieš Kristų

Estai savo istoriją archeologinių tyrinėjimų dėka pradeda nuo šešto tūkstantmečio prieš Kristų. Tai ugrofinų grupei priklausanti geltonosios

Estų pabėgėlių LEILOS ir VALDO RANDPERE dukrelė KAISA sovietų okupuotoje Estijoje. Jos sovietai neišleidžia pas tėvus. Ji yra dvejų metų amžiaus — jauniausia politinė belaisvė

rasės tauta, nors šiandien veidai gal net baltesni negu lietuvių. Estai įsikūrė rytiniame Baltijos jūros pakrašty tarp Peipuso ežero ir Suomijos bei Rygos įlankų. Jau nuo viduramžių Estija buvo svarbus tranzito punktas tarp vakarų ir šiaurės rytų Europos.

Estų apgyventos vietovės buvo palankios kultūrinei pažangai, nors politiniu požiūriu Estija buvo nuolatinis taikinys plėšriem kaimynam. Viduramžiuose estai turėjo pakęsti Livonijos ordino režimą, vėliau danų valdžią. Po to Estiją nugalėjo švedai, dar vėliau — rusai. Estai, aišku, priešinosi, tačiau tiktai I D. karas davė jiems realią galimybę išsilaisvinti ir 1918 m. vasario 24 d. paskelbti nepriklausomybę, kurios jie laukė ir troško šimtmečiais. Lengva suprasti, kodėl 1920 m. priimtoje Estijos konstitucijoje laisva šalis buvo paskelbta demokratine respublika, o gyventojams suteiktos kuo plačiausios asmens ir piliečio teisės.

Laisvėje mažoji Estija progresavo pasigėrėtinai. Spauda klestėjo, literatūra buvo nepaprastai gausi. Net ir šiandien Maskvos literatūra yra provincinė, palyginus ją su estų. Dienraščių prenumeratų skaičiumi estai tebepirmauja pasaulyje (proporcingai jų gyventojų skaičiui). Olimpinėse žaidynėse pusantro milijono teturinti tauta išsikovojo 6 aukso medalius, 8 sidabro ir 6 bronzos. Savo krašte estai buvo suorganizavę 200 pavyzdingai veikiančių sporto klubų.

1938 m. Estija pasiskelbė esanti absoliučiai neutralia valstybe. Šį neutralumą sovietinis užpuolikas 1940 m. birželyje sutrypė tankais.

Dabartinis gyvenimas

Bet ir dabar Estija nepasiduoda. Nors Sovietų Sąjunga sunaikino žemės ūkį ir privačią pramonę bei prekybą, ir šiandien Estija turi aukštesnį gyvenimo lygį nei bet kur kitur Sovietų Sąjungoje. Kasdienio vartojimo prekės ir elektronikos gaminiai yra aukštesnės kokybės, kaip kitur Sovietų Sąjungoje. Dar ir šiandien dauguma estų gyvena ne susigrūdusi butuose, o atskiruose namuose. Gaminių pasiūla irgi pralenkia kitas respublikas. Tiktai netenka stebėtis, jei rusiškai kalbantis dažnai jų negauna; jas lengvai gauna estiškai, suomiškai ar kuria kita svetima kalba, prabilę pirkėjai. Tokia yra rusų boikotavimo taktika.

Yra dar viena priežastis, kodėl estai išlaikė savo vakarietišką veidą. Estija yra visai arti Suomijos (abu kraštus skiria tiktai 80 km. įlanka), ir estai pagauna vakarietiškas suomių televizijos programas, neišskiriant tokių serijų, kaip "Dallas" ar "Dynasty". Vienas estų mokslininkas pasakė, esą jis negalėtų gyventi, jeigu negautų žinių, kurias perduoda Suomijos televizija. Ir evangelikų pamaldas, reguliariai transliuojamas iš Helsinkio, jie seka prie savo televizijos aparatų.

Džiazo muzikoje estai sovietuose vargiai bepralenkiami. Garsi jų grupė "Apelsinas" ne tik sutraukia jaunimo minias Maskvoje, bet ir konkuruoja su daugeliu profesinių grupių Vakaruose. Estai nešioja kaubojų kelnes (jeans), madingus megztukus ir marškinius su vakarietiškais šūkiais bei įrašais.

Net ir žemės ūkyje jiems pavyko gudriau prisitaikyti ir įspausti kapitalizmo žymę, nežiūrint režimo priekaištų, kritikos ir represijų. Jie pajėgė išsikovoti sau didesnį privatų žemės sklypą. Viena estė, skųsdamasi neprašytais svečiais rusais, pastebėjo: "Jie čia ir važiuoja, kad galėtų maistu prikimšti savo pilvus".

Kai "Baltimore Sun" korespondentas komentavo blondinių esčių grožį, senyvas kompartijos pareigūnas atsakė: "Taip, mūsų moterys yra gražios, bet jų yra mažai, ir jos Estijai nedaug vaikų tegimdo".

Šiandien estai dar sudaro savo krašte daugumą, tačiau proporcija keičiasi jų nenaudai. Nuo 1959 iki 1979 m. šis nuošimtis nukrito nuo 74.6 iki 64.7. "Kai pamačiau šiuos bauginančius skaitmenis, — pareiškė estas mokytojas, — buvau stačiai pritrenktas ir baisiai pasipiktinęs". Gresia rimtas pavojus, kad netrukus miestuose estai nebesudarys gyventojų daugumos. Manoma, kad Talinas su 449,000 gyventojų jau šiandien turi netoli ketvirčio milijono prieš estų tautos valią importuotų svetimųjų.

Mylimai mamytei

A†A
KONSTANCIJAI BAČĖNIENEI
mirus,

dukrą FELICIJĄ URBONIENĘ, sūnus – VINCĄ, VLADĄ ir kitus gimines nuoširdžiai užjaučia skausmo valandoje ir kartu liūdi Anapilio moterų būrelis –

Valdyba

A†A
KONSTANCIJAI BAČĖNIENEI
iškeliavus amžinybėn,

reiškiame nuoširdžią užuojautą dukrai FELICIJAI su šeima, sūnums – VLADUI su šeima ir VINCUI bei giminėms –

A. A. Šmigelskiai
V.P.J. Melnykai *P.L.R. Murauskai*

Mylimai mamytei

A†A
KONSTANCIJAI BAČĖNIENEI
mirus,

jos dukrą FELYTĘ URBONIENĘ, sūnus – VINCĄ, VLADĄ ir jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime –

Irena ir Raimundas Paškauskai
Elenytė ir Vytas Krikščiūnai
Ada ir Valius Poškaičiai
Onutė ir Martynas Yčai

A†A
KONSTANCIJAI BAČĖNIENEI
mirus,

dukteriai FELICIJAI URBONIENEI, sūnums — VINCUI ir VLADUI BAČĖNAMS, vaikaičiams ir giminėms reiškiame gilią užuojautą –

Marija ir Jonas Gudeliai
Onutė ir Kęstas Kudirkos
Aldona ir Jonas Paršeliūnai
Aldona ir Alfonsas Erštikaičiai
Jonas Arštikaitis

A†A
mielam STEPONUI JAKUBICKUI
iškeliavus amžinybėn,

jo mylimai žmonai VANDAI, sūnui RIMUI ir kitiem giminėm reiškiame gilią užuojautą –

R. L. Andruliai
A. G. Dalindos
M. V. Vaitkai

A†A
STEPUI JAKUBICKUI
iškeliavus amžinybėn,

jo žmoną VANDĄ, sūnų RIMĄ ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –

P. A. Adomaičiai
K. J. Liutkai
V. I. Pečiuliai
P. O. Polgrimai

Mylimai motinai

A†A
KOTRYNAI GRAJAUSKIENEI
mirus,

nuoširdžią užuojautą reiškiame jos dukterims — VIRGINIJAI GURECKIENEI ir ALDONAI AISTIENEI Vašingtone, ONAI GUSTAINIENEI Toronte bei jų šeimoms –

Mara ir Kazys Almenai
Gražina ir Jurgis Blekaičiai
Dalia ir Vladas Būtėnai

Mylimai mamai

A†A
KOTRYNAI GRAJAUSKIENEI
mirus,

jos dukrą KLKMD cv pirmininkę dr. O. GUSTAINIENĘ ir jos šeimą nuoširdžiai užjaučiame –

KLKMD Lietuvos kankinių parapijos skyrius

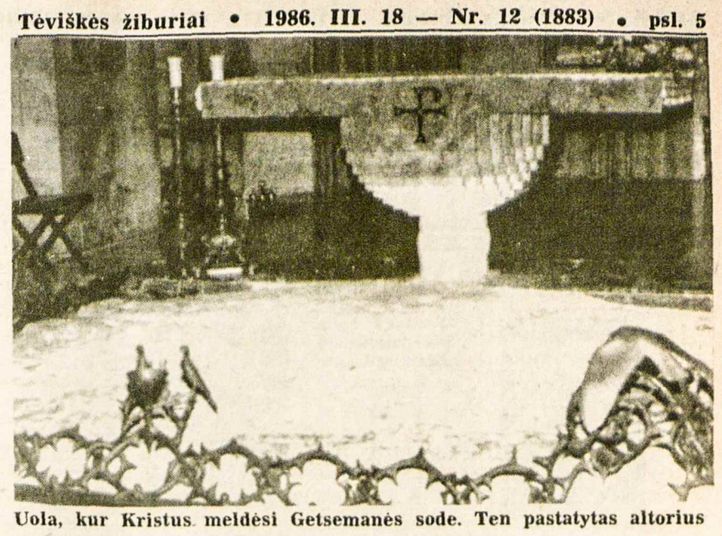

Uola, kur Kristus meldėsi Getsemanės sode. Ten pastatytas altorius

Nuo Kauno iki Toronto

A. a. velionį Antaną Rinkūną prisimenant

S. ŠETKUS

Man, telšiškiui, atvykus į Kauną 1935 m. atrodė, kad Kaunas gyvena gražiausius laikus. Visur nauji namai, pastatai, puošniausi rūmai. Kaip stygos į visas puses lakstė asfaltuotos gatvės, alėjos. Kur tik pažvelgi, tviskančios didžiausios parduotuvių vitrinos, pilnos naujausių, gražiausių prekių iš Lietuvos ir kitų Vakarų kraštų.

Ypač patraukliai atrodė Laisvės alėjos pabaiga priešais žaliuojantį pavasario vešlumo Vytauto kalną. Vienoje alėjos pusėje matėsi labai modernūs Saugumo departamento rūmai, kitoje — aukšti Ateitininkų rūmai. Judėjimas prie tų rūmų visados buvo gyvas. Vyravo daugiausia studentai, pasipuošę korporacijų kepuraitėm, bet neretai matėsi ir jau baigę mokslus filisteriai, docentai bei profesoriai, kaip Kazys Pakštas ir kiti.

Anuomet Kaune daug draugų turėjo Antanas Rinkūnas, ypač tada, kai baigė Vytauto Didžiojo universitetą, Karo mokyklos aspirantų laidą ir kai grįžo iš sensacingos kelionės į ... Vilnių! Lietuva su Lenkija neturėjo jokių ryšių. Buvo nutraukti diplomatiniai santykiai. Visi norėjo žinoti kokiu būdu A. Rinkūnas ten pateko. O jis ten nuvažiavo nelegaliu būdu per Latviją. Toks jo buvo troškimas pamatyti senąją Lietuvos sostinę, apie kurią kitataučiai rašė, kad tai "užmirštas meno miestas".

Vėliau A. Rinkūno ilgai nebemačiau ir nebesutikau, tad buvo tiesog nuostabu, kai karui pasibaigus į jį vėl įlėkiau Vokietijos kaimelyje Bomlitze, netoli Hanoverio.

Tuoj pat atpažinau jį sėdintį prie stalo su kitais lietuviais šakoto medžio pavėsyje. Toks pat gyvas, kaip tada Kaune, tokiais pat kiek sudraikytais šviesiais plaukais. Pasisveikinome būdingu jam paprastumu bei nuoširdumu. Neklausė kokiu būdu čia atsidūriau.

Kaimą neperseniausiai buvo užėmę anglai, todėl visi ten pasitaikę lietuviai pradėjome tuoj pat aptarti savo labai neaiškius reikalus. Rinkūnas aiškino būtiną reikalą bent daugumai lietuvių susiburti į vieną vietą. Taip bus jaukiau ir saugiau. Ta linkme Rinkūnas, pasirodo, jau turėjo susidaręs ganą platų veiklos planą. Reikėjo kalbinti visokius anglus, kad jie kuo greičiau įsteigtų ir lietuviams bendrą stovyklą, nes kitos tautybės nuo pirmos karo pabaigos dienos tokias stovyklas turėjo.

Bet tuo ir pasibaigė tas mūsų pasitarimas. Praėjo nemažai laiko, kai vėl susitikome su A. Rinkūnu, J. Rinkūniene ir jų mažyte dukrele Giedre. Atsirado proga keliauti į jau anglų įsteigtą bendrą baltiečių lagerį kalvotame Blombergo miestelyje. Čia žmonių gausybė, o vietos mažai. Anglai galėtų ir daugiau iškraustyti vokiečių, bet nėra kur jų dėti. Taip iš karto užgulė daugybė rūpesčių žmones, netekusius ne tik savų namų, bet ir savo krašto. A. Rinkūnas ryžosi pasiimti ant savo pečių didžiausią naštą. Buvo ne tik bendruomenės pirmininku, bet ir švietimo bei kultūrinių reikalų vadovu, jaunimo globėju, patarėju bei vyriausiu mokytoju.

Paskui ta lietuvių stovykla labai išgarsėjo visoje britų zonoje savo geru organizuotumu, žmonių tvarkingumu, susiklausymu, iškilmingais tautinių švenčių minėjimais, pamaldomis net ir pačiame miestelio centre, eisenomis, sporto varžybomis, skautų sambūriais ir pagaliau aukšto meninio lygio pasirodymais, Kauno valstybinės operos koncertais, į kuriuos gausiai sueidavo aukščiausio laipsnio anglų karininkai iš Detmolde esančio jų vyriausio štabo. Tie karininkai mielu noru bendravo su visais lietuviais, buvo jų artimais svečiais, daug kartų jautriai žadėjo užtarti lietuvius ir kitus baltiečius savo ir Amerikos vyriausybės akyse prieš nuolatinius sovietų grasinimus prievarta sugrąžinti į "savo kilmės kraštus". Davė žodį, pažadėjo, bet niekas negali pasakyti, kad to žodžio neištesėjo, nes pačiu kritiškiausiu momentu atėjo staigi žinia, jog Amerikos prezidentas Trumanas, skatinamas Anglijos premjero Churchillio visiem laikam atmetė sovietų pretenzijas į Baltijos kraštus.

Aišku, visi lietuviai, įskaitant ir blombergiečius, tų laikų veikla prisidėjo prie šio laimėjimo.

Buvo gaila atsisveikinti ir su Blombergo lietuvių stovykla ir su Antanu Rinkūnu, nebijančiu niekam tarti tiesos žodį, bet visų labai gerbiamu ir mylimu žmogum. Reikėjo man keliauti į Hamburgą-Pinnebergą, o po metų kitų — į Bremeną kelionei į Kanados aukso ir vario kasyklas.

Po kurio laiko atvyko Kanadon ir visa Rinkūnų šeima. Apsigyveno Toronte, kur ir vėl vieną gražią dieną susitikom aptarti pradėto naujo gyvenimo.

A. Rinkūnas ir čia įsitraukė į pirmąsias lietuvybės darbo eiles. Atrodė, jog jam nebėra šiame gyvenime svarbesnio dalyko. Taip ir mirė nepabaigęs tų darbų tais 1985 m. kovo 30 d.

Palaidojo jį plati lietuviškoji visuomenė labai iškilmingai. Tauri širdis to ir užsitarnavo. Velionis tvirtai tikėjo skaisčia Lietuvos ateitimi iki paskutinės dienos savo gyvenimo dirbdamas Lietuvai, savo tautai, jaunimui, labai nuoširdžiai rūpindamasis savo mylimos žmonos Juzės, savo dukrelės Giedrės, jos vyro Rimo bei jų vaikučių — Linos ir Audros likimu.

Kelias dienas prieš mirtį vėl susitikome. Neseniai buvo grįžęs iš ligoninės viskuo patenkintas ir žvalus. Kalbėjome apie senus laikus Kaune ir kitur, apie jo naują knygą, baigtą peržiūrėti. Atsisveikindami žadėjome neužilgo vėl pasimatyti. Nežinojome, kad tokios progos jau nebebus.

Mylimai Mamytei

A†A
KOTRYNAI GRAJAUSKIENEI
mirus,

jos dukrą KLK moterų draugijos centro valdybos pirmininkę dr. O. GUSTAINIENĘ, šeimą ir artimuosius, liūdesio valandoje nuoširdžiai užjaučiame –

KLK moterų draugijos Hamiltono skyrius

TEVISKES AIDAI

BAZNYCIOS AUTORITETAI MUS REMIA

Popiežiaus Delegatas džiaugiasi lietuviu religiniu laikraščiu

REDAKCIJOS ŽODIS

PIRMIEJI ŽINGSNIAI

Melbourne Arkivyskupo sveikinimas

J. E. Lietuvos Arkivyskupas Sveikina ir Laimina „Tėviškės Aidus"

Australijos lietuvių savaitraštis "Tėviškės aidai", leidžiamas ALK federacijos, atšventė savo 30 metų sukaktį. Taip atrodė pirmasis jo numeris

Šepečio "kultūra" ir mes

Nepaprasta knyga pasirodė Lietuvoje. Kazys Ambrasas, rašydamas 1985 m. spalio 5 d. "Literatūroje ir mene", joje mato "kultūringą, dėmesingą, kvalifikuotą, tolerantišką analizę". Tai knyga — vaistas, nes ją paskaičius Ambrasui darosi "kažkaip gera ir lengva, taip natūralu ir logiška". Tai "knyga — retenybė" — tvirtina Petras Bražėnas "Komunisto" žurnale; jos autorius esą pasireiškia "visu savo tarnybinių, kūrybinių ir žmogiškųjų interesų platumu".

Kalbame apie naują Liongino Šepečio straipsnių rinkinį "Kultūra ir mes" (Vaga, 1985). Visi Lietuvoje ir užsienyje žinome, kad šią knygą partinėje spaudoje lydės tiktai triukšmingi aplodismentai. Pasaulyje, kuriame Šepetys tarnauja ir rašo, centro komiteto narių knygos automatiškai tampa "šedevrais" ir "gilios išminties" šaltiniais, kol pasikeičia partijos linija ar knygos autoriai netenka savo tarnybų. Tokios knygos net ir iš marksistinės perspektyvos nekritikuojamos.

Kritiškai į šią knygą žvelgti tenka tiems, kurių rankos nesurištos ir burnos neužklijuotos. Nors ne vienam šypseną sukels tie pareigingi vienaminčių pareigūnų komplimentai, nors Šepečio plunksna tebekopijuoja daug sykių girdėtus marksistinius-lenininius argumentus, — tai svarbi knyga. Joje susumuojama dabartinė partijos aparato estetinė politika, kurios šešėlyje, ar, kaip sakytų Šepetys, "gaivioje šviesoje", turės gyventi ir kurti Lietuvos rašytojai bei menininkai.

Pradėkime su Liongino Šepečio pasauliu. Jis yra padalintas į dvi radikaliai skirtingas pažangos ir reakcijos zonas — į "socialistinius" Rytus ir "buržuazinius" Vakarus. Šviesa jam ateina iš Rytų — iš "rytų šalelės", kur 1940 m. užtekėjo jo liaupsinto "Stalino saulė". Savo išvedžiojimuose apie Rytus ir Vakarus Šepetys ne tiek remiasi Marksu ir Engelsu, kiek Leninu ir rusų panslavistais bei slavofilais. Vakarų "supuvimo" ir rusiškojo "mesianizmo" skelbėjais. Dvasia ta pati, pasikeitė tiktai terminologija: pasaulį išganysianti imperijinė Rusija, dabar vadinama "brandžiu socializmu".

Savo dualistinio pasaulio Vakarus Šepetys tapatina su iškrypusiu, bergždžiu "modernizmu", Rytus — su erdviu ir vaisingu "socialistiniu realizmu". Vakaruose, pasak jo, siautėja žmogų paneigiantis "formalizmas", Rytuose tebėra saja tarp literatūros ir gyvenimo.

Šis tvirtinimas paprasčiausiai netikslus. Kas seka Vakarų literatūros mokslą ir kritiką, žino, kad čia — šalia "formalistų", struktūralistų, ar "dekonstrukcionistų" — veikė ir tebeveikia literatūros mokslininkai, kurie, kaip savo naujoje knygoje "Teksto galia" rašo amerikiečių kritikas Robertas Scholesas, išlaiko ryšį tarp "literatūros ir visuomenės, tarp žodinio ir visuomeninio teksto, kuriame mes gyvename." Vakaruose tebėra literatūrinių perspektyvų įvairovė, kurią kartais nelengva išgirsti pro madingų srovių triukšmą. Sov. Sąjungoje, kaip ir Chomeinio Irane, tebesistengiama įbrukti VIENĄ perspektyvą, išplaukiančią iš vienos, visiems privalomos lenininės "tiesos", kurią uždrausta kvestijonuoti. Meno perspektyvų įvairovė Rytuose nėra "brandaus socializmo" dovana, o iš tos primityvios ortodoksijos besistengiančių išsivaduoti menininkų nuopelnas.

Šepetys teisus, kai jis tvirtina, kad Lietuvoje, "priešingai, negu Vakaruose, niekas rimtai nekalba apie estetinę (meno) mirtį, žanrinį išsekimą". Šį tikėjimą meno svarba ir kūrybinį gyvybingumą jis taip paaiškina: "Tokie ir panašūs dalykai galimi tik ten, kur santykis su kultūra, požiūris į ją yra jausminis, kur visuomenė ją vertina ir myli". Kodėl gi lietuvių visuomenė, tauta yra taip jausmingai susijusi su savo kultūra ir literatūra, ją taip vertina ir myli? Šepetys už tai nuopelną teikia "socialistinei" santvarkai, kuri įgalinanti tokį santykį.

Kiek Lietuvos kultūros kūrėjų ir jos mylėtojų sutiks su šia nuomone? Prievarta brukamos svetimos totalistinės idėjos, veidmainystės skiepijimas, išorinių ir vidinių cenzorių veisimas — ką jie turi bendro su lietuvių tautos meile savo kultūrai ir giliu tikėjimu jos svarba? O gal priežastis kita? Gal Lietuvoje niekas nekalba apie kultūros išsekimą, nes ir jos kūrėjai ir vartotojai jaučia, kad ji pavojuje ir kad ją reikia bendromis jėgomis išsaugoti, nes lietuvių kultūros išblėsimas pastatytų pavojun visą tautos gyvybę. Šis bendras tautinis jausmas, o ne Šepečio importuotas "brandus socializmas", yra pagrindinis lietuvių kultūros gyvastingumo šaltinis. **S.P.**

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

Gerry Lougheed Funeral Home

252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

Pastabos apie 50-sius "Metmenis"

ALFONSAS NAKAS

1985-siems metams besibaigiant, skaitytojus pasiekė 192 puslapių 50-toji "Metmenų" knyga. "Metmenys" yra apie 30 metų leidžiamas "Santaron-Švieson" susibūrusiųjų žurnalas, anksčiau nelabai reguliarus, paskutinį dešimtmetį išeinąs reguliariai metų vidury ir gale. Nuo pirmojo numerio iki dabartinio "Metmenis" redaguoja sociologijos prof. dr. Vytautas Kavolis. Viršelyje auksu įrašyti "50" yra ir dr. V. Kavolio laimėjimas.

Pirmieji puslapiai paskirti Liūnės Sutemos poezijai. Tai, regis, niekur dar nespausdinti, tik 1985 m. "Poezijos pavasary" Čikagoj pačios autorės skaityti nauji posmai, pavadinti "Graffiti" vardu. Poezijos randame ir tolesniuose žurnalo puslapiuose: du Tomo Venclovos eilėraščius ir tris Johanno Wolfgango von Goethe's himnus, Alfonso Nykos-Niliūno išverstus ir jo paties paaiškinimais aprūpintus.

Redaktoriaus pokalbis su (prof. dr.) Algirdu J. Greimu, pavadintas "Intelektualinės autobiografijos bandymas: I" daugeliui skaitytojų liks beveik nesuprantamas, o kitiems gal kels pavydą kaip tik dėl to pokalbininkų intelektualumo, kurio retas tegali pasiekti. Pavadinime romėniškas "I" įspėja, kad tokių "bandymų" skaitysime ir kituose "Metmenų" numeriuose.

Linksmai nuteikia V. Kavolio studija "Nepriklausomas žmogus lietuvių istorijoje". Kodėl linksmai? Palikę nuošaly kavolišką nepriklausomumo definiciją, šypsomės dėl jo pasirinkimo: du vyrai iš priešaušrio laikų, keturi (irgi tik vyrai) iš 1883-1904 metų, aštuoni iš 1905-21 metų, šeši (vis dar tik vyrai!) iš 1922-42 laikotarpio ir vienuolika (jau žmonių, nes tarp jų — dvi moterys) po II pasaulinio karo — išeivijoje. Tik tiek, basta! Be pasiaiškinimų, atsiprašinėjimų. Tarp nepriklausomais paskelbtųjų dauguma rašto žmonės, bet yra pora dailininkų ir archeologijos profesorė. Studijos autorius susilaikąs tik nuo okup. Lietuvoj gyvenančių nepriklausomųjų. Kaip ten su tais nepriklausomaisiais priklausomoj Lietuvoj — nežinau, bet tarp Lietuvos modernią valstybę kūrusiųjų, natūralia mirtim mirusiųjų ar nukankintųjų, o ir išeivijoj senatvės dienas leidžiančiųjų kiekvienas pririnktume dešimtis, jei ne šimtus nepriklausomųjų, nė kiek neblogesnių už studijoj paskelbtuosius (gaila, trumpoj apžvalgėlėj neturiu vietos V. Kavolio išrinktųjų pavardes minėti).

Teikiami du labai nevienodos vertės dramos gabalai: ištrauka iš rafinuotos Kosto Ostrausko parodijos "Ars amoris" (žaidžiama Shakespeare'o "Othello" ir "Romeo & Juliet" veikėjais), ir primityvus patriotinis (sic!) Petro Cvirkos veikalėlis "Iš Sibiro". Pastarasis vertingas tik kaip bibliografinė retenybė ir kaip atskleidžiantis Cvirką dar žmogų-lietuvį, ne niekingą bolševiką. Įdomi, lengvai skaitoma, daug pasakanti Violetos Kelertienės studija "Moteris moterų prozoje: II". Nagrinėjama Žemaitės, Bitės, Lazdynų Pelėdos, Šatrijos Raganos ir Jievos Simonaitytės kūryba, ieškant joje feministinių varsų. Tik nesinorėtų su autore sutikti, kad Žemaitė kurį laiką "vadinosi Griežlele, kas sugestionuoja įkyriai griežiančio žmogaus vaizdą (. . .)", manant, jog rašytoja veikiausiai buvo pasirinkusi griežlės (Griežlelės) paukštės vardą.

Išspausdintas vertingas kalbininko Petro Joniko straipsnis "Kalbinis tautos sąvokos dėmuo Europos istorijoje", Juliaus Šmulkščio referatas "Politiniai mokslai vakar ir šiandien", Ilonos Gražytės-Maziliauskienės "Apie avangardo sąvoką ir dabartinę Lietuvos prozą" (įžanginės pastabos į diskusijas 1984 m. "Santaros-Šviesos" suvažiavime), Alinos Staknienės "Likimo pokštai piliakalnio šešėly" (Albino Baranausko naujausio kūrinio įžvalgi recenzija), Vitolio E. Vengrio "Apie senuosius knygų ženklus" (V. Kisarausko tos rūšies veikalo recenzija) ir K. P. Žygo "Kruopštus darbas be atminties ir sistemos" (kritiškos pastabos apie Lietuvoj išleistą knygą restaurtuotų istorinių statinių tema "Atgimę paminklai").

Tai beveik viskas, išskyrus redaktoriaus pokalbį su keturiais jaunais intelektualais, bendrai pavadintą polilogu (reiškia pokalbį su keliais asmenimis) su paantrašte "Tarp blaivumo ir romantikos". Pateikti keturi klausimai, kurie sutrumpinta forma maždaug šitaip skamba: ką jums lietuviškumas reiškia, kuri lietuvių kultūros apraiška jus (vienaip ar kitaip) veikia, kas lietuviškoje būtyje jums kelia ambivalentiškus jausmus ir kuo šiais atžvilgiais skiriatės nuo jums pažįstamų vidurinės kartos išeivių (t. y. nuo tų, kuriuos V. Kavolis apklausinėjo 1966 m. "Metmenų" 11 nr.)? Į klausimus atsako Viktoras Nakas, Viktorija (Kašubaitė) Matranga, Antanas Šileika ir Judita Sedaitytė. Visų atsakymai savaip įdomūs, o ypač trijų pirmųjų. Viktoras ir Antanas atsakinėja šaltai, logiškai, blaiviai ir, tikiu, labai nuoširdžiai. Viktorija kalba jausmu, irgi blaiviai, nepagailėdama aštrios kritikos mišrias šeimas engiančioms "minkais apsirėdžiusioms Marquette Parko vaidilutėms", arba tuščiai besiriejantiems "patriotams" ("Mes išeivijoje praradom beveik dvidešimt metų ginčydamiesi apie kolaboraciją su okupantu ir kenkdami komunikacijai ir kelionėms"). Pirmųjų trijų atsakymuose lietuvybės ateitis išeivijoje labai, labai liūdna, tik Judita pesimizmo nerodo, nes apie ateitį nekalba. Nepaisant, kaip liūdnai keturių jaunų žmonių pasisakymai mane nuteikė, šį pokalbį laikau pačia geriausia, reikšmingiausia 50-tųjų "Metmenų" dalimi, SOS šauksmu veiksniams ir visuomenei.

Išeivijoje turime du kultūros žurnalus tikrąja to žodžio prasme ir vienas iš jų — "Metmenys". Prieš porą metų juos prenumeravo bene 600 žmonių, o dabar gal ir tiek neliko. Nedaug geriau sekasi antrajam žurnalui — "Aidams". Toks abejingumas — didžiausia išeivijos gėda.

Užsakykite "TĖVIŠKĖS ŽIBURIUS" kaip dovaną jaunavedžiams, studentams, mokslus baigusiems, jauniems profesionalams, naujakuriams, vienišiems tautiečiams. Metinė prenumerata naujam skaitytojui — $15.00, JAV-se — $15.00 amerikietiškų. Reguliari prenumerata — $20.00, JAV-se — $20.00 amerikietiškų.

Daugelis Jūsų jau įteikėte savo auką
Lituanistikos katedrai
Ilinojaus universitete paremti.

Daugelis dar galėtų ją paremti vienkartine didesne ar mažesne auka. Atidavėte savo auką Bendruomenei bei laisvinimo veiksniams paremti, nepamirškite ir **Lituanistikos katedros**, nes ji yra vienintelė tokia lietuviška institucija visame laisvajame pasaulyje. Už aukas, nemažesnes kaip $25.00, bus išduodami kvitai atleidimui nuo pajamų mokesčių.

Čekius rašyti ir juos siųsti šiuo adresu:
Lituanistikos katedros fondas,
1011 College Street,
Toronto, Ont. M6H 1A8.

Lėšoms telkti komitetas Kanadoje

Lietuvių grupė, vaizduojanti Lietuvos mišką Užgavėnių karnavale, surengtame Toronto Lietuvių namuose. Iš kairės: A. Podsadeckienė, D. Sasakienė, G. Sagevičienė, D. Bonerienė, J. Vitkūnienė **Nuotr. B. Tarvydo**

Lietuvių kultūros muziejus Brockvillėje

Dvigubas minėjimas ir žvilgsnis į kultūrinę Kanados lietuvių ateitį

G. PROCUTA

Vasario 16-sios ir dail. Antano Tamošaičio 80 metų sukaktis Ontario Brockvillės mieste buvo paminėta vasario 15 Petro ir Jacqueline Regių namuose. Net pirmą kartą ten važiuojantys negalėjo pasimesti. Popietės saulėje jau iš tolo matėsi plevėsuojančios Kanados ir Lietuvos vėliavos. Iš Otavos, Oakvillės ir vietinės apylinkės suvažiavo gražus būrys lietuvių ir kanadietė žurnalistė iš Kingstono atšvęsti dvigubos šventės.

Visiems susirinkus, atvažiavo dailininkai Antanas ir Anastazija Tamošaičiai. Namų šeimininkas ir pagerbtuvių iniciatorius Petras Regina kalbėjo apie dail. A. Tamošaitį, jo kūrybinę ir kultūrinę veiklą, o pats sukaktuvininkas, kiek pakalbėjęs apie savo gyvenimą, Vasario 16-sios proga padarė ilgesnę apžvalgą lietuvių tautos gyvastingumo, iškeldamas kūrybos ir kultūros reikšmę tautos bei valstybės gyvenime.

Žodžiu A. Tamošaitį sveikino P. Regina ir Kanados lietuvių fondo vardu — inž. A. Paškevičius, telegramomis bei laiškais — Kanados min. pirm. B. Mulroney ir keletas kitų federacinių ir provincinių politikų.

Muziejaus idėja

Susirinkusieji, pagerbdami dail. Tamošaitį, suaukojo $850 įsigijimui jo tapybos darbų P. Reginos organizuojamam lietuvių kultūros muziejui. Tai bus patys pirmieji to muziejaus rodiniai. Teko patirti, kad lėšos lietuviškam muziejui jau yra pervestos į atitinkamą sąskaitą ir kad muziejaus statyba prasidės šį pavasarį Gananoque vietovėje. Pirmasis pastatas bus 3000 kv pėdų ploto, vėliau seks kiti pastatai. Po oficialiosios dalies įvyko gausios ir skaniai parengtos vaišės.

Yra nuomonių, kad lietuvių kultūros muziejaus statymas "tokiame užkampyje" nebus naudingas. Tačiau pagalvojus, kad Gananoque vietovė yra garsiajame "Rideau ežerų" ir "Tūkstančio salų" judriame turistiniame rajone, į kurį suvažiuoja šimtai tūkstančių kanadiečių bei amerikiečių, kad miestelis yra ant didžiojo Kanados kelio, trijų valandų atstume nuo Toronto ir Montrealio, — tas "užkampis" įgauna visiškai kitą prasmę. Manyčiau, jog tokioje vietoje esantis lietuvių kultūros muziejus bus labiau lankomas kanadiečių ir amerikiečių, negu Mississaugoje ar La Salle.

Muziejaus reikalingumas

P. Regina samprotauja, kad muziejaus pastatas yra tik pradžia, po jo seks kiti pastatai — gal didesnė lietuviška biblioteka, sujungta su archyvu. Jau ir dabar tenka girdėti paskirų pensijon išėjusių ar jon besirengiančių dejones, ką daryti su didesniais lietuviškų knygų, periodikos ar šiaip lituanistinės medžiagos rinkiniais.

Žinoma, Pasaulio lietuvių archyvas ir kitos panašios lituanistinės institucijos Čikagoje ar kitur JAV-se tokią medžiagą ar bent dalį jos su mielu noru priimtų, bet ar neatėjo laikas Kanados lietuviams kažką panašaus pas save turėti?! Australijos lietuviai, kurių yra bent per pus mažiau nei Kanadoje, jau seniai turi lietuvių muziejų-archyvą (biblioteką) Adelaidėje. Ten lietuvių muziejus-archyvas buvo įsteigtas privačia (J. K. Vanago) iniciatyva, nors aišku su lietuvių visuomenės parama. Tad ir mums nereikėtų baimintis, kad Kanadoje iniciatyvos imasi privatus asmuo.

Gražioje gamtos aplinkoje įsteigtas lietuviškos kultūros kompleksas gal paskatintų jaunosios lietuvių kartos atžalas Kanadoje giliau ir sistemingiau pažiūrėti į savo tėvų bei protėvių kultūrinį-dvasinį palikimą, jį papildyti savo kūrybiškumu.

Pagaliau ir platesnei Kanados vidurinės bei vyresnės kartos lietuvių visuomenei gamtos prieglobstyje esantis lietuviškos dvasios kultūrinis centras būtų naudingas poilsiui, susitelkimui ir kūrybai, jau nekalbant apie reprezentaciją lietuviškų vertybių už mūsų bendruomenės ribų.

Tokios mintys kilo besiklausant dail. A. Tamošaičio kalbos ir P. Reginos sumanymo aną saulėtą popietę Brockvillėje, galvojant apie Kanados lietuvių ateitį.

A†A
JONUI MASIONIUI
staiga mirus,

brolį ANTANĄ ir jo šeimą nuoširdžiai užjaučiame –

KLB Wasaga-Stayner apylinkės valdyba

Brangiai mamytei
A†A
KOTRYNAI GRAJAUSKIENEI
mirus,

dr. ONAI GUSTAINIENEI ir šeimai reiškiame nuoširdžią užuojautą –

A. E. Underiai *S. Underytė*
E. R. Stravinskai

Vienam iš Kanados lietuvių fondo steigėjų bei organizatorių
STEPUI JAKUBICKUI
mirus,

nuoširdžiai užjaučiame šeimą ir visus jo liūdinčius –

Kanados lietuvių fondo taryba

Mylimam tėveliui
BRONIUI MATUSEVIČIUI
atsiskyrus su šiuo pasauliu,

dukrą IRENĄ MATUSEVIČIŪTĘ nuoširdžiai užjaučiame jos skausme –

R. Norvaišaitė *J. Valiulis*
I. Savickienė *R. Underys*
G. Slaboševičienė *L. Vaitonytė*
D. Didžbalienė

Pensininkė, gavusi magistrės laipsnį

Pensininkė Tatjana Šajukaitė-Renkauskienė gavo 1985 m. lapkričio mėn 22 d. Toronto universitete magistrės laipsnį iš vokiečių kalbos ir literatūros.

Išlaikiusi 1934 m. abitūros egzaminus Kauno suaugusių gimnazijoje, ji studijavo Kauno universiteto humanitariniame fakultete vokiečių kalbą bei literatūrą, o teisių fakultete — ekonomiką. Būdama studente, ji buvo narė "Virgines baltienses" korporacijos, Kauno universiteto studentų choro, vadovaujamo dirigento K. Kavecko, ir tautinių šokių grupės, kuriai vadovavo Marija Baronaitė-Grėbliūnienė. 1936—1938 m. dalyvavo su anomis grupėmis chorų koncertuose ir tautinių šokių festivaliuose Stockholme, Paryžiuje, Prahoje, Pilzene ir kitur.

1940 m. gegužės mėn. Tatjana ištekėjo už "Lietūkio" buhalterio Donato Renkausko. 1944 m. Renkauskų šeima buvo karo nublokšta į Štrasburgą, tuomet dar priklausiusi Vokietijai, kur susidarė lietuvių kolonija su kun. J. Krivicku priešakyje. Ten T. Renkauskienė suorganizavo tautinių šokių grupę, kuriai teko daug kartų pasirodyti štrasburgiečiams. Toje šokių grupėje dalyvavo tuomet dar tik klieriku būdamas, dabar Paryžiuje gyvenantis judrus kun. J. Petrošius, o tai grupei muzikinę palydą teikė savo armonika J. Malaiška.

1951 m. Renkauskų šeima emigravo į Kanadą. Tatjana, nuo 1952 m. dirbdama "Parke-Davis Co." bendrovėje, kartu su savo veikliu vyru Donatu augino dvi dukras — Rasą ir Jolandą. Rasa, pasiekusi laipsnius A.O.C.A., B.A., B.Sc., A.A.M., yra dabar bendrovės "Artlab Communications Inc." pirmininkė, o Jolanda, gavusi B.A., mokytojauja.

1967 m. Tatjana įsirašė į Toronto universiteto "Extension Course" ir 1971 m. gavo bakalaurės laipsnį (žiūr. "Toronto Star" 1971.XII.4 ir "TŽ" 1972.II.24). 1974 m. susilikvidavus bendrovei "Parke-Davis Co." ji pradėjo dirbti Toronto universiteto Woodsworth College registracijos skyriuje ir tęsė savo studijas, kurias baigusi gavo "honour degree" bei specialybę iš vokiečių kalbos ir literatūros.

Norėdama įsigyti svetimų kalbų dėstytojos patirties, ji mokė 1971-72 m. be atlyginimo ateivius anglų kalbos vakarais du kartu per savaitę. Tarptautinio metropolinio Toronto instutito kursuose ir kurį laiką šeštadieniais dėstė vokiečių kalbą gabių paauglių grupei Toronto miesto švietimo vadybos pavedimu.

Išėjusi į pensiją T. Renkauskienė toliau gilino savo studijas, trokšdama plėsti savo akiratį panašiai kaip Goethe's Faustas, kuris baigęs keturis fakultetus vis dar buvo nepatenkintas ir sakė: "Ich bin zu alt, um nur zu spielen: zu jung, um ohne Wunsch zu sein" (Tik žaisti esu per senas, negeisti nieko — per jaunas "Faust I" eil. 1546/7).

Tokio nusiteikimo vedama, Tatjana pasiekė, nepaisydama ją užklupusių negalavimų ir operacijų, magistrės laipsnį ir pasiryžo tęsti studijas kaip laisva klausytoja.

Lietuviškoje veikloje Tatjana reiškiasi kaip Toronto Lietuvių namų kultūrinės komisijos ir moterų būrelio narė. **Bls.**

TATJANA ŠAJUKAITĖ-RENKAUSKIENĖ, gavusi vokiečių kalbos bei literatūros magistrės laipsnį Toronto universitete

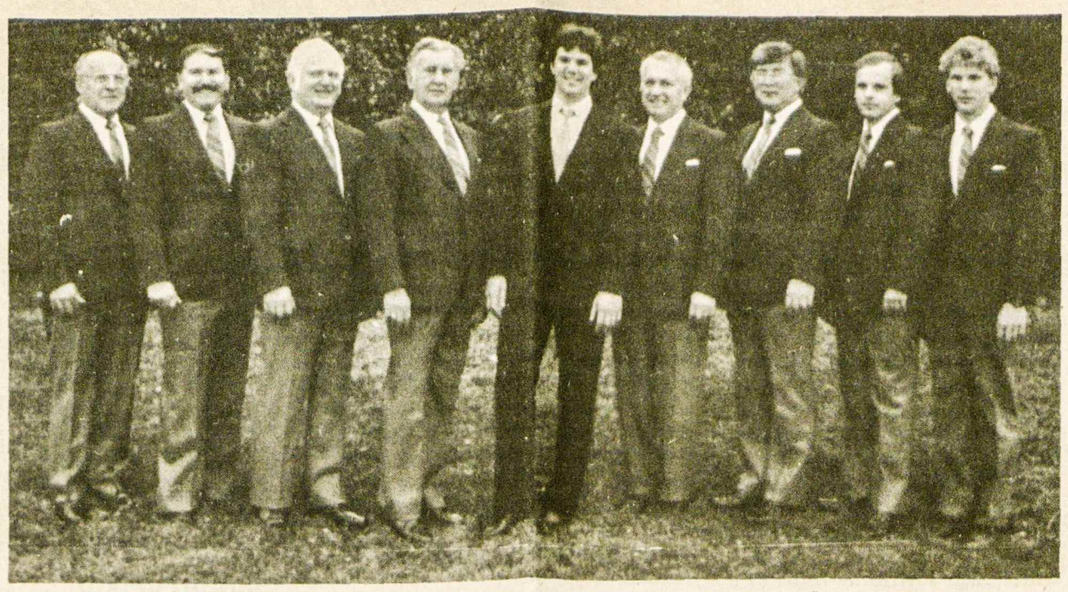

Montrealio lietuvių oktetas su savo vadovu muziku A. STANKEVIČIUMI (viduryje). Šis oktetas atliks meninę programą "Tėviškės žiburių" spaudos vakare balandžio 5, Atvelykio šeštadienį, Anapilio salėje

Č. Grincevičiaus "Vidudienio varpai"

J. V. SŪDUVAS

Vyresniosios kartos rašytojas Česlovas Grincevičius literatūra besidominčiai visuomenei yra pažįstamas iš anksčiau išleistų jo kūrinių: romano "Geroji vasara", "Vidurnakčio vargonai", "Vyskupo katinas" ir rašinių periodiniuose leidiniuose. 1985 m. Lietuviškos knygos klubas Čikagoje išleido jo "Vidudienio varpus", kuriuos pats autorius vadina "pasakojimais ir pasakom".

Knygoje yra 10 įvairaus pobūdžio apsakymų-pasakojimų. Jie apima netolimos praeities ir dabarties laikotarpius. Literatūriniu požiūriu vieni iš jų meniški, gilūs, prasmingi, vaizduojantys linksmą ir liūdną mūsų lietuviškos buities gyvenimą, kiti silpniau pavykę kompozicijos ir meninės vertės atžvilgiu, tačiau visi jie labai subtilūs, lietuviški, kaip mūsų sielos virpesių atspindys.

Kas iš mūsų neprisimename Kauno senamiesčio, Rotušės aikštės, puošniosios katedros, Nemuno ir Neries santakos? Joje kadaise vykusį judrų gyvenimą autorius parodo įvadiniame vaizdelyje "Pirmasis sniegas". Pavadinimas turi alegorinę prasmę. Sniegas, šaltis sukausto gyvenimo judrumą. Tai atsitiko su katedra ir Rotušės aikšte, kai jon įvažiavo rusiški tankai. Centriniai veikėjai — žvalusis senukas Lukas, katedros šventoriaus devocionalijų pardavėjas ir neatskiriamas jo bičiulis vilkinis šuo Pūkas. Visi juodu mėgo: netoli esančios gimnazijos mokiniai, aplinkiniai gyventojai ir administracijos pareigūnai. Jiedu buvo dėmesio centre judriame Rotušės aikštės gyvenimo sraute. Ir jei kurią dieną Lukas nepasirodydavo katedros šventoriuje su savo prekių staleliu ir šalia jo sėdinčiu šuneliu, visi teiraudavosi: "Kas atsitiko Lukui ir Pūkui?" Žmogaus ir šuns bičiulystė — neretas motyvas mūsų ir pasaulinėje literatūroje. "Pirmasis sniegas" apsakyme autorius jų tragišką likimą sutapdino su Lietuvos laisvės netekimu.

"Bažnyčios statytojas" — biografinio pobūdžio apsakymėlis apie lietuvio sodiečio meilę ir prisirišimą prie savos parapijos šventovės ir tragišką kanauninko J. Novickio likimą Antrojo pasaulinio karo sūkuriuose.

Trečiasis apsakymas — "Vidudienio varpai". Kodėl autorius šį įvardą pasirinko knygos pavadinimui, įžvalgus skaitytojas tuoj pastebi. Bedieviųbolševikų nutildyti, apkaustyti ir spyna užrakinti varpinės varpai simbolizuoja prislėgtą žmogaus sąžinę, religinius įsitikinimus. Nors parapijos klebonas kun. Vainora išvežtas į Sibirą, taip pat ir vikaras kun. Paulius, vis tiek sekmadieniais ir per didžiąsias šventes parapijiečiai renkasi į šventovę, nes juos šaukia paslaptingas varpų gaudimas. Senutė Mykolienė tomis progomis jų gaudesį girdi savo sieloje: "O gal tik man ausyse skamba? Ne, ne, tai mūsų brangiausi varpai. Ir kaip šventadieniškai jie aidi . . .!" (40 psl.). Taip, žmogaus sielos virpesių, jo įsitikinimų neįstengia pavergti nei kalėjimo sienos, nei geležiniai užraktai.

"Tyrlaukių rožė" būtų pats gražiausias apsakymas visame rinkinyje, nes turi visus modernios novelės pradus, tik kažkodėl autorius jį sumenkino, įvesdamas į monologą grynai reportažinius sakinius: "Ekstra pranešimas. Sovietų Sąjungos komisarų tarybos pirmininkas ir užsienio reikalų komisaras Molotovas . . ." "Sovietų kariuomenė pereis Lietuvos sieną keturioliktą valandą . . ." (psl. 45). Juk tai ne laikraštinis reportažas! Beletristikoje tam išreikšti yra įvairių būdų.

Novelėje autorius vaizduoja dviejų jaunų žmonių — abiturientės Linos ir jos sužadėtinio studento Valentino meilę, vestuves, kurias grubiai sunaikino rusų pirmieji žmonių išvežimai į Sibirą. Ir tik kūrinio atomazgoje išryškėja tragiškas sužadėtinio likimas, kai po daugelio metų naujosios kartos atstovai suranda Sibiro tyrlaukiuose Valentino kapą. Ant jo neįtikėtinose sąlygose žydi puikūs rožių žiedai — meilės ir ištikimybės simbolis, išaugę iš Linos dovanoto rožės žiedo išvežimo dieną.

"Prasilenkę žodžiai" — tai mūsų tremties menininkų-tapytojų dažnai pasireiškiantieji pavydo, ambicijos ir keršto jausmai, kurie dažnai visam gyvenimui apnuodija gerų bičiulių santykius. Tai atsitiko ir dailininkui Vaičiui dėl dviejų parodoje išstatytų paveikslų: "Užmiršti senkapiai" ir "Paukščiai grįžta".

"Našlės skatikai" — tikra buities apysaka, kupina tragizmo, fizinės ir dvasinės kančios su kylančia įtampa. Sunkus buvo gyvenimas po Pirmojo pasaulinio karo Lietuvoje. Dar skurdesnis buvo likimas karo našlės, gyvenančios su mažu sūneliu vienaname provincijos miestelyje. Juo labiau, kad našlės gyvenimą savo nedoru elgesiu sunkino tikra jos giminaitė Michalina Šalūgienė. Pasakojimą autoriaus lūpomis sklandžiai veda jau užaugęs našlės sūnus, atsidūręs Amerikoje prie Mičigano ežero. Todėl nenuostabu, kad slaptumo dėlei tikrųjų novelės personažų — motinos ir sūnaus autorius neįvardija. Tačiau, kaip dažnai gyvenime susiklosto, gėris laimi prieš blogį, taip ir apysakos baigmėje pati likimo ranka Šalūgienei atkeršija už artimo skriaudas. Įviliota į miško pelkę ji žūsta, neprisišaukusi pagalbos.

Panašių vargingo gyvenimo vaizdų randame rašytojos Julijos Žemaitės raštuose. Pasaulinėje literatūroje iškilo anglų rašytojas Charles Dickens kaip vargšų užtarėjas, socialinių ir moralinių gyvenimo reformų skleidėjas.

"Nusisekęs rytas" vaizdelyje autorius pasakoja atsitikimą, iš kurio ryškėja valstiečių-baudžiauninkų santykiai su savo dvaro ponu grafu Tiškum-Tiškevičiu. O jie visuomet buvę žmoniški. "Juk aš sakiau, kad už mūsų poną nėra geresnio visame sviete" kalba sodietis Purpelis (psl. 92).

"Nuostabus atsitikimas" — autorius parodo charakteringus moterų tipus, jų manieras, koketiškumą, savimylą. "Atitolink, jei gali, Viešpatie, nuo bado, maro ir . . . tos moteriškės. Jeigu tamsta esi jos vyras, tai garantuotas dangus jau čia žemėje" — linki suprakaitavęs galanterijos krautuvės pardavėjas, išleisdamas pretenzingą pirkėją (psl. 84).

Rinkinio pabaigoje du ilgesni pasakojimai — "Vilniaus laikrodis" ir "Kėdainių ožka" savo tematika vienas į kitą panašūs. Skiriasi tik vietos ir laiko niuansais. Apie mūsų senųjų miesto rotušių laikrodžius žmonėse yra išlikę visokių pasakų ir padavimų. Anų laikų svetimtaučių meistrų sukurti įmantrūs laikrodžių mechanizmai, šalia laiko valandų, rodydavo ir visokias figūras, dažniausiai šventųjų. Tamsiems to laikotarpio žmonėms sodiečiams tai atrodydavo stebuklu. Iš to sukurtos pasakos pateko į to meto kronikas, o vėliau ir į pasakojamą literatūrą. Šiaip ar taip šios pasakos-padavimai yra ano meto miestų gyvenimo ir papročių vaizdas.

Trumpi literatūriniai kūrinėliai, pasakos skaitytojų labai mėgstami, jeigu jie parašyti skambia kalba, gyvu stiliumi, neperkrauti bereikalingais žodžiais. Šios taisyklės rašytojas Č. Grincevičius ne visur laikosi. Kai kurie jo kūrinėliai, atrodo, paskubomis parašyti, neišlygintas stilius. Pavyzdžiui: "Jau buvo prašvitus, kai atvažiavo kaž koks žmogus . . ." Turi būti — buvo prašvitę, kai atvažiavo kažkoks žmogus (psl. 73). "Tas liūto drąsos vyras, švaistąs ugniniais žodžiais". Turi būti — švaistąsis arba besišvaistąs (psl. 63 ir 65). "Garavo ąsočiuose alus" (psl. 49). Alus putoja, kvepia, bet ne garuoja. "Dievas žino, ar jį kada gyvą pamatysime" (psl. 32). Nėra nei šauktuko, nei klaustuko. Šiaip gramatikos ir skyrybos klaidų mažai.

Č. Grincevičius yra pasakojimo meistras. Vaizdeliuose, kur pasakojimą veda pirmuoju asmeniu, ir kalba švaresnė ir stilius lengvesnis. To trūksta dialoguose, filosofiniuose samprotavimuose. Bet tai nežymūs trūkumai. Č. Grincevičiaus "Vidudienio varpai" bus visuomet mielai skaitomi, nes jie vaizduoja išgyventus laikus ir įvykius, kuriuose ir mes patys esame dalyvavę.

Česlovas Grincevičius, VIDUDIENIO VARPAI. Pasakojimai ir pasakos. Išleido Lietuviškos knygos klubas. Čikaga, 1985 m., 119 psl.

Dailininkės Lemkienės paveikslų paroda

PETRAS VERŠELIS

Toronto Lietuvių namuose š. m. balandžio 5-6 d.d. rengiama V. Vokietijoje gyvenančios Jūratės Batūraitės-Lemkienės grafikos ir tapybos darbų paroda. Dailininkę daugelis torontiškių dar prisimena, nes anksčiau ji gyveno Toronte.

Jūratė Batūraitė gimė 1948 m. Wiurzburge, Vokietijoje. Su tėvais emigravo Australijon, vėliau persikėlė gyventi į Torontą Kanadoje. Ten ji baigė mokytojų seminariją ir meno mokyklą (Ontario College of Art). Būdama aktyvi jaunimo veikloje, per II Pasaulio lietuvių jaunimo kongresą 1972 m. susipažino su Viliumi Lemke iš Vokietijos, už kurio 1973 m. ištekėjo. 1978 m. su šeima persikėlė gyventi Vokietijon. Dailininkės gyvenimo odisėja kol kas sustojo toje šalyje, kur ji gimė. Čia Jūratė Lemkienė dabar gyvena Hiuttenfelde, kur jos vyras mokytojauja Vasario 16 gimnazijoje.

Augindama tris vaikus, ji randa laiko ne vien veikti vietos lietuvių organizacijose (skautuose, Romuvos lietuvių moterų klube, Vokietijos LB Romuvos apylinkėje ir kt.), bet ir kurti naujus dailės darbus. Ji 1968-1985 m. yra dalyvavusi 15 parodų: 1979 m. Frankfurte (grupinė paroda), 1981 m. Toronte (grupinė paroda), 1984 m. Hiuttenfelde (atskira paroda), 1984 m. Lampertheime (atskira paroda), 1985 m. Toronte (grupinė paroda) ir kt. Iš viso Jūratė Lemkienė yra vien savo kūrinių suruošusi šešias individualias parodas. Ji buvo teigiamai paminėta tiek lietuviškosios, tiek ir kanadiškos bei vokiškos spaudos kaip gabi realizmo atstovė.

Apie jos kūrybą 1984 m. per jos parodos Hiuttenfelde atidarymą dail. Alfonsas Krivickas yra pasakęs: "Ji yra ir grafikė, ir tapytoja. Grafikoje jos kūryba daugiausia apgaubta moterišku šydu, subtilumu, lyriškumu. Jos grafiškieji piešiniai daugiausia atlikti tušu — plunksnele ar teptuku. Jos kūrybinis žvilgsnis telkiasi ties kokiu nors gamtos kampeliu, detale. Ji nesivadovauja jokiom moderniom naujovėm, vien — kruopščiu darbu ir meile menui. Jos plunksnos ar teptuko potepis yra visad jautrus, moteriškos rankos lengvumu atliktas. Tai tarsi būtų audžiamas įvairiaspalvis kilimas."

Būsimoje parodoje žiūrovai galės susipažinti su Jūratės Lemkienės naujausiais darbais, sukurtais Europos tūkstantmetinės meninės kultūros įtakoje.

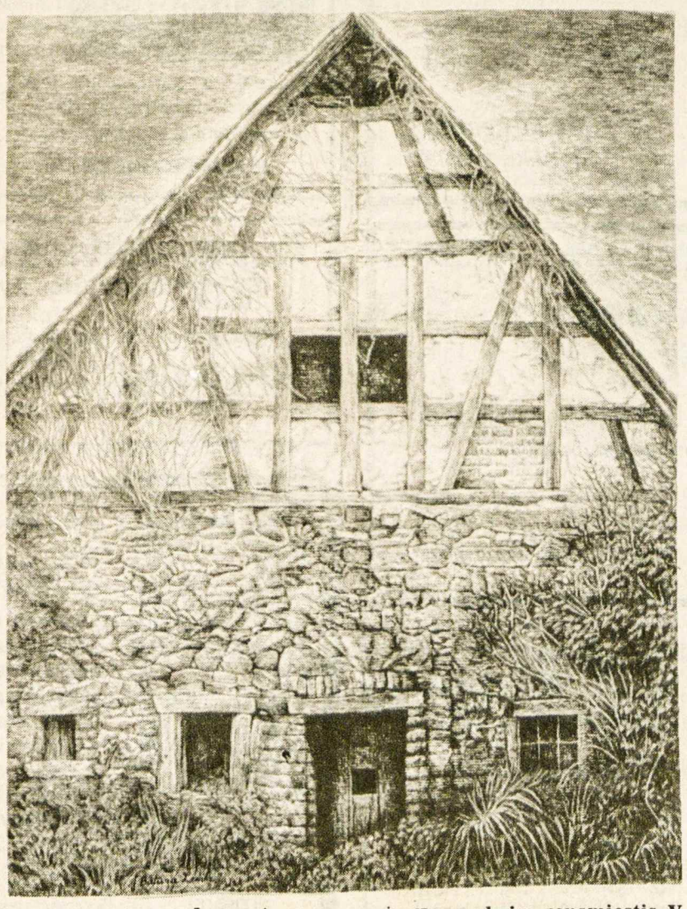

Dail. JŪRATĖ BATŪRAITĖ-LEMKIENĖ, Heppenheim senamiestis V. Vokietijoje, spalvotas tušas 1984 m. Jos paveikslų paroda – bal. 5-6 Toronte

Atsiųsta paminėti

AIDAI, kultūros žurnalas, 1985 m. 6 nr. Straipsniai: A. Paškus, Terapinės kultūros įtaka katalikybei; Vincas Natkevičius, Juozui Girniui 70 metų; Dr. Albertas Gerutis, Lietuvos kaimynas Latgala; Jonas Dunčia, Lietuvių kalbos grožis Mariaus Katiliškio romane "Miškais ateina ruduo"; Vincas Liulevičius, Prelatas Vladas Butvila atsiminimų pynėje. Kronikinis skyrius "Iš minties ir gyvenimo", knygų recenzijos, iliustracijos. Vyr. red. dr. Leonardas Andriekus, OFM, administratorius — T. Benvenutas Ramanauskas, OFM (361 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 11207, USA). Metinė prenumerata — $20.00.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Kęstutis Ivinskis, a.a. prof. dr. Zenono Ivinskio sūnus, V. Vokietijoje geriausiais pažymiais baigė matematikos mokslų studijas. Jo specialybė — algebrinė geometrija ir informatika. Stipendiją doktorato studijom gavo iš Max Planko instituto, kuriame dirba dr. Vytenis Vasyliūnas.

Dail. Vytas Sakalas savo darbų parodą sausio 11 — vasario 15 d.d surengė Lexingtone, Mass. Vietinėje galerijoje jis buvo sutelkęs 27 abstraktinio pobūdžio paveikslus, kainuojančius nuo $500 iki $3.800. Parodos atidaryme dalyvavo nemažai lietuvių. Dail. V. Sakalas, gimęs 1951 m. Newarke, N. J., dailę yra studijavęs Los Angeles mieste, Niujorke ir Bostone.

Religinį poezijos ir muzikos koncertą rekolekcijoms užbaigti kovo 23, Verbų sekmadienį, 2 v.p.p., Los Angeles lietuviams savo šventovėje rengia Šv. Kazimiero parapija ir Los Angeles lietuvių dramos sambūris. Balio Gaidžiūno "Septynis paskutinius Kristaus žodžius lietuvio maldose" skaitys sambūrio aktoriai, paruošti rež. Petro Maželio. Skaitinius religine muzika papildys Los Angeles vyrų kvartetas, sol. Birutė Vizgirdienė, fleitistė Kristina Mickutė, smuikininkas Raimondas Mickus ir muz. Aloyzas Jurgutis.

Rinktinė Australijos dailininkų darbų paroda kasmet rengiama Sydnėjuje, New South Wales meno galerijoje. Tai metinei parodai yra pasirinktas Archibald, Sulman ir Wynne pavadinimas, pagerbiantis tuos asmenis. Pernykštė paroda buvo atidaryta prieš pat Kalėdas. Iš tūkstančio parodai pasiūlytų darbų rengėjų komisija atrinko tik 98. Tarp atrinktų darbų buvo ir dail. Vlado Meškėno sukurtas menininko Donaldo Friend portretas, atkreipęs žymiausių Sydnėjaus meno kritikų dėmesį. Prestižinę Archibaldo premiją laimėjo Sydnėjuje gyvenantis dail. Guy Warren.

Lietuvių "Laisvės varpo" radijo programa Bostone, vadovaujama Petro Viščinio, sausio 19 d. laidoje klausytojams priminė poetą Bernardą Brazdžionį, kuris šiemet mini neeilinę kūrybinio darbo sukaktį — 60 metų nuo savo pirmo poezijos rinkinio "Baltosios dienos" pasirodymo. Ta knyga buvo išleista Kaune 1926 m., kai savo kelią pradedantis jaunas poetas B. Brazdžionis dar mokėsi Biržų gimnazijoje. Sukakties proga P. Viščinis transliavo Kalifornijos lietuvių radijo programos įrašytą Genovaitės Plukienės pasikalbėjimą su ten gyvenančiu B. Brazdžioniu. Jis kalbėjo apie savo kūrybą, pateikdamas konkrečių jos pavyzdžių. Pasikalbėjiman buvo įjungtos lietuvių kompozitorių dainos, kurioms jie panaudojo B. Brazdžionio eilėraščius. Vl. Jakubėno "Mylėsi Lietuvą iš tolo" atliko "Dainavos" ansamblis, Stp. Sodeikos "Šiaurės pašvaistę" — Niujorko vyrų oktetas, ištrauką iš J. Gaidelio "Kantatos lietuviškam žodžiui" — Šv. Kazimiero lietuvių parapijos choras Brocktone, Mass.

Lakūno Felikso Vaitkaus albumas, paruoštas inž. E. Jasiūno, jau atiduotas M. Morkūno spaustuvei Čikagoje. Jis bus panašus į to paties autoriaus prieš porą metų paruoštą S. Dariaus ir S. Girėno skrydžio per Atlantą albumą, kurį penkiasdešimtmečio proga išleido specialus komitetas. F. Vaitkaus albumu taip pat norima paminėti jo skrydžio penkiasdešimtmetį. F. Vaitkus "Lituanica II" Atlantą perskrido 1935 m. rugsėjo 21-22 d.d., pasiryžęs užbaigti tragedija Soldine pasibaigusį Stepono Dariaus ir Stasio Girėno žygį jaunajai Lietuvai. Deja, ir jo pastangos buvo nesėkmingos — nusileido ką tik pasiektoje Airijoje, gerokai aplaužydamas "Lituanicos II" lėktuvą, kurį iš jo nupirko Lietuvos valdžia, sutaisė karo aviacijos dirbtuvės. Iki sovietinės okupacijos "Lituanica II", kaip balta paukštė, skraidydavo virš Kauno. F. Vaitkaus albumas, įrištas į kietus viršelius su aplanku, turės apie 200 puslapių. Tekstas bei nuotraukų paaiškinimai bus lietuvių ir anglų kalbomis. Visuomenė skatinama atsiųsti $20 ir albumą iš anksto užsiprenumeruoti šiuo adresu: F. Vaitkaus albumo komitetas, c/o J. Kavaliauskas, 6437 So. Washtenaw Ave., Chicago, IL 60629, USA. Atsiuntę $25 ar daugiau laikomi garbės prenumeratoriais. Visų prenumeratorių sąrašas bus atspausdintas albumo pabaigoje.

Vydūno pjesę "Pasveikinimas" mažiesiems žiūrovams paruošė "Lėlės" teatras Vilniuje. Spektaklio kūrėjams priklauso dailininkas bei režisierius R. Driežis ir kompozitorius A. Martinaitis. Vaidina aktoriai — M. Leikauskaitė, N. Galiūtė, J. Marcinkevičius, E. Mikaliūnas, V. Kirkilionis, N. Indriūnaitė, A. Grybauskaitė ir E. Piškinaitė.

Lietuvoje lankėsi simfoninis Kubos orkestras su savo vadovu bei dirigentu M. D. Kuzanu. Koncertai buvo surengti Kaune ir Vilniuje. Juose skambėjo klasikais laikomų kubiečių kompozitorių H. Blanko ir E. Martino kūriniai, dabartinio kompoz. L. Brauerio "Heroinė daina", amerikiečio G. Gershwino "Mėlynoji rapsodija" fortepijonui ir orkestrui, atlikta su pianistu F. Fernandesu.

Centrinė Maskvos televizija rodys Lietuvos kino studijoje sukurtą vaidybinį filmą "Elektroninė senelė". Šią muzikinę pasaką, skirtą patiems jauniausiems žiūrovams, pagal O. Rukenglazo scenarijų paruošė rež. A. Puipa su operatoriumi A. Mikutėnu ir dail. A. Žibiku. Filme vaidina didelė grupė vaikų ir aktoriai — O. Knapkytė, I. Dapkutė, V. Petkevičius. Kino teatruose bus rodomas kitas pieštinis Lietuvos kino studijos filmas "Rytoj, vienuoliktą valandą". Šį fantastinį filmą sukūrė režisierė ir dailininkė N. Valadkevičiūtė.

Sol. Virgilijaus Noreikos kūrybos vakaras vilniečius ir svečius pakvietė į Lietuvos meno darbuotojų rūmus. Jo nueitą kelią nušvietė muzikologas J. Bruveris: dainuota septyniolikoje Sovietų Sąjungos ir trisdešimt septyniuose užsienio teatruose, dalyvauta devyniuose šimtuose spektaklių, turėta apie keturis šimtus koncertų-rečitalių. Pats V. Noreika kalbėjo apie vaidmenų kūrimą operose, prisimindamas beveik trisdešimties metų darbą teatre, džiaugėsi vilčių teikiančiu kūrybiniu jaunimu, turinčiu palankias sąlygas pasireikšti operos ir baleto scenoje. Pokalbis užbaigtas koncertu. Tenoras V. Noreika atliko A. Bražinsko, A. Kačanausko, A. Raudonikio dainas, Žilvino ariją iš M. Petrausko operos "Eglė žalčių karalienė", Eleazro ariją iš J. Halevy operos "Žydė", S. Rachmaninovo, A. Arensio, E. Griego dainas. Akompanavo P. Araminas. Vakaras buvo skirtas sol. V. Noreikos amžiaus penkiasdešimtmečiui. Jis yra gimęs 1935 m. rugsėjo 22 d. Šiauliuose.

Kompoz. Vytauto Paltanavičiaus kūrybinės veiklos trisdešimtmetį vilniečiai paminėjo specialiu jo kūrinių koncertu Lietuvos meno darbuotojų rūmuose. Vilniaus operos bosas V. Kuprys koncertą pradėjo balade "Jums kalbu", romansu "Vilniaus baltoji naktis", arija iš operos "Kryžkelėje", Vilniaus filharmonijos sol. D. Sadauskas – "Trim viduramžių baladėm", pianistė V. Vadoklytė — fortepijoninių pjesių ciklu "Vilniaus paveikslai". Ištraukas iš naujos V. Paltanavičiaus operos "Jūros legenda" atliko Vilniaus operos tenoras B. Tamašauskas su pianiste G. Ručyte, pluoštą solo dainų — Vilniaus operos mezzo-sopranas N. Ambrazaitytė. Vyrų choras "Varpas", vadovaujams A. Armino, koncertą papildė dainom "Ožys ant tilto stovėjo", "Epitafija", "Gimtaisiais toliais", su sol. B. Tamašausku — ištrauka iš operos "Jūros legenda". Televizijos ir radijo choras su savo vadovu P. Gyliu koncertą užbaigė trim dalim iš vokalinio ciklo "Po Lietuvos dangum", dainomis – "Darbo ritmai", "Kaip miela širdžiai", "Vilniaus miesto žali bromai".

Rež. Artūras Pozdniakovas, prieš porą metų baigęs sąjunginį kinematografijos institutą, Lietuvos kino studijoje sukūrė vaidybinį dviejų serijų filmą "Visi prieš vieną", kuris bus rodomas Sovietų Sąjungos teatruose. Filmas yra detektyvinio popūdžio. Jam panaudota amerikiečių rašytojo E. S. Gardnerio vaizduojama advokato Perry Mason veikla. Scenarijų tais motyvais parašė A. Kundelis. Filmą apipavidalino dailininkai A. Ničius ir A. Šiugžda, jam muziką sukūrė kompoz. V. Ganelinas, filmavimo darbus atliko A. Jančoras. Vaidmenis paruošė aktoriai — J. Budraitis, O. Ditkovskis, P. Gaidys, V. Paukštė, A. Večerskis, latvė M. Martinsonė. Filme debiutavo dvi aktorės — V. Kochanskytė ir I. Kuksėnaitė.

V. Kst.

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • Telefonai: 532-3400 • 532-3414

AKTYVAI virš 29 milijonų dolerių

KASOS VALANDOS:

Pirmadieniais	10-3
Antradieniais	10-3
Trečiadieniais	10-3
Ketvirtadieniais	10-8
Penktadieniais	10-8
Šeštadieniais	9-1
Sekmadieniais	9-12.30

MOKA UŽ:

90 dienų termin. indėlius	9 %
180-185 d. termin. ind.	9¼%
term. indėlius 1 metų	9½%
term. indėlius 2 metų	9½%
term. indėlius 3 metų	9½%
pensijų s-tą	9½%
spec. taup. s-tą	7½%
taupomąją s-tą	7 %
kasd. taupymo s-tą	7 %
depozitų-čekių s-tą	6 %

DUODA PASKOLAS:

asmenines nuo	12 %
mortgičius nuo	10½% - 12 %

ANAPILYJE skyrius veikia sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki $50,000 ir mortgičius iki $100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki $2,000 ir asm. paskolas iki $10,000. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SĄŽININGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS
406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
Telefonas 762-7775
2239 Bloor Street West.
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Vaidotas (Vay) Jonynas
Telefonas (416) 864-2734
pataria ir padeda investacijose nuo aukso iki valstybinių lakštų. Jo atstovaujama firma aptarnauja investuotojus nuo 1923 metų.
MOSS, LAWSON & CO. LIMITED
48 Yonge St., Toronto, Ont. M5E 1G7

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

"TYPE MASTER GRAPHICS"
3425 Dundas Street West, Toronto, Ont. M6S 2S4
Telefonas: (416) 769-5411
* Raidžių rinkimo bendrovė.
* Renka tekstus lietuvių, prancūzų ir anglų kalbomis.
Skambinkite **Linai Kuliavienei** arba **Vidai Šiaučiulienei**

NEMOKAMA Skambinkite šiandieną!
valdžios knygelė
"Plans, Permits and Payments"
ONTARIO MINISTRY of MUNICIPAL AFFAIRS AND HOUSING
Įsigykite nemokamą egzempliorių!

ANTANAS GENYS
"RE/MAX professionals inc. Realtor
239-3991

AUTOMOTIVE FIBER
AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.
Savininkas – RIČARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD, Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

Greitas ir tikslus patarnavimas!
DRAUDA
gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos
Juozas Eimis Ramas
Tel. 364-5081, namų 766-5857
Allstate Simpson's, 176 Yonge St., Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

AUTORITE SALES & SERVICE
1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331
BLOOR AUTORITE GARAGE
296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305
★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobilių mechaniniai
★ taisymai. ★ Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
★ GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

KANADOS ĮVYKIAI

Nuostoliai ir netvarka

Kanados pašto laiškanešių streiko pavojų pašalino tarpininko W. Kelly pasiekta naujoji sutartis. Jos detalės n ė r a paskelbtos, kol ji nebus patvirtinta visų unijos narių. Laiškanešių unijos vadovas R. McGarry džiaugiasi užsitikrinta darbo apsauga. Esą nė vienas laiškanešys nebus atleistas iš darbo. Iš tikrųjų neatleidimas iš darbo jiem buvo pažadėtas ir anksčiau, bet dabar buvo pradėta jieškoti dalinės privačios paramos nuostolį nešančiose vietovėse. D. Landerio, paskirto Kanados pašto bendrovės direktoriumi, laukia buvusio vadovo M. Warreno palikto metinio $243 milijonų nuostolio padengimas iki 1988 m. kovo 31 d. Problemą jam sudaro aukšti valandiniai paštininkų atlyginimai: vidutinis laiškanešių atlyginimas yra $12.98, paštininkų — $13.43. Jie primena pramonės darbininkų atlyginimus specialybės reikalinguose darbuose, kai tuo tarpu paštininkams ir laiškanešiams pakanka sugebėjimo tik perskaityti adresus ant pašto siuntų.

Išpūstus atlyginimus pašto tarnautojai išsikovojo dažnais streikais liberalų valdymo metais. Streikus visada laimėdavo karingasis paštininkų unijos vadas J. C. Parrotas. Streikam užbaigti būdavo patenkinami beveik visi jo reikalavimai. Tad nenuostabu, kad 1984-85 m. iš bendros $2,9 bilijono pašto biudžeto sumos net $2,1 bilijono buvo išleista paštininkų algoms ir įvairiem priedam padengti. Patenkinus J. C. Parroto reikalavimą Kanados paštą paskelbti valdine bendrove, buvo kalbama apie pašto paslaugų paspartinimą, bet pašto vadovo M. Warreno laukė šimtų milijonų dolerių metinio nuostolio padengimas. J. C. Parrotas buvo priverstas atsisakyti streikų, tačiau net ir didelis pašto paslaugų pabranginimas neįstengė padengti nuostolio. Tada suktai buvo pradėta kalbėti tik apie laiškus Kanadoje, lyg kad jų pristatymas būtų vienintelis pašto darbas. Antros klasės siunta keliaujantiem laikraščiam teko tik nuo laiškų atliekamas laikas.

Kiekviena valdžios bendrovė turi išsilaikyti savo pajamų lėšomis. Priešingu atveju nuostolį nešančios valdinės bendrovės parduodamos privatiems sluoksniams. Tada uždaromos turėtos unijos, atleidžiami nenorintys žmoniškai dirbti tarnautojai. Kitokios nuomonės yra paštininkų unijos vadas J. C. Parrotas. Jo nuomone, yra absurdiška reikalauti, kad valdinė Kanados pašto bendrovė pati padengtų savo išlaidas, kai bilijonus dolerių iš valdžios iždo išleidžia krašto apsaugos ministerija, neturinti kitokių pajamų. J. C. Parrotas, atrodo, nesupranta skirtumo tarp savo pajamomis veikiančios valdinės bendrovės ir uždarbio neturinčios valdžios institucijos. Jis nori, kad valdžios iždas ir toliau padengtų visus Kanados pašto deficitus, kai dėl jų kaltė dažnais atvejais tenka patiem pašto tarnautojam.

Vankuverio pašte pastebimas nenormaliai didelis savaitgaliais turinčių dirbti paštininkų neatėjimas darban, kai būna gražesnis oras. Kai kuriais savaitgaliais net iki $10.400 tenka sumokėti į darbą neatėjusiems paštininkams. Tokių paštininkų skaičius visos Kanados mastu yra dvigubai didesnis, negu kitų tarnautojų ir darbininkų. Britų Kolumbijoje ir Kvebeke kiekvienas paštininkas per metus vidutiniškai praleidžia po 14 darbo dienų. Juokingai atrodo pašto vadovams Vankuveryje duotas patarimas kiekvieną penktadienį prašyti savaitgalį turinčius dirbti paštininkus, kad jie ateitų darban, o šeštadienį viešai padėkoti atėjusiems. Šią komediją atnešė unijos išsikovotas užtikrinimas, kad niekas nebus atleistas iš darbo. Paštas netgi neturi teisės patikrinti ar darban neatėjęs paštininkas tikrai serga ir yra namie, ar galbūt išvykęs meškerioti.

Ministerio pirm. B. Mulronio vyriausybė buvo gavusi daug reikalavimų paštui sutvarkyti. Šiuo reikalu buvo atlikti net ir specialūs tyrimai. Tačiau jos įsakymai pašto direktoriumi paskirtam D. Landeriui liko neatskleisti. Susidaro įspūdis, kad ir vėl bus tęsiama ligšiolinė liberalų palikta netvarka. Tarp pateiktu pasiūlymų buvo minimas nenormaliai išpūstų paštininkų algų sumažinimas deficitui padengti, tų algų sulyginimas su panašios reikšmės darbą atliekančiais tarnautojais privačiame sektoriuje. Paskutine priemone buvo minimas pašto pardavimas privačiai bendrovei, kuri turėtų laisvas rankas didelėms reformoms, net ir nuostolį nešančių tarnautojų atleidimui, ypač kai jiems pakeisti yra šimtai tūkstančių dirbti norinčių bedarbių.

Spaudoje plačiai nuskambėjo pranešimas, kad Toronte ir jo apylinkėse statybininkams trūksta 1.400 mūrininkų. Tuo tarpu statistika liudija, kad 2.800 mūrininkų Ontario provincijoje ir apie 10.000 visoje Kanadoje šiuo metu gauna savaitines nedarbo draudos pašalpas, siekančias $297. Valandinis mūrininko uždarbis yra $18. Statybininkai netgi norėjo gauti valdžios leidimą atsivežti 400 mūrininkų iš Italijos ir Portugalijos. Dabar staiga paaiškėjo, kad yra mūrininkų, kurie nenori dirbti žiemos mėnesiais. Jiems tada atrodo geriau gauti nedarbo draudą. Mūrininko darbą žiemą sunkina šaltis, kurį stengiamasi sumažinti dirbtinėmis priemonėmis. Nedarbo draudai gauti mūrininkas šešiolika savaičių turi jieškoti darbo mūrininkų unijose, bet jo pranešimų negali kontroliuoti nedarbo draudos pareigūnai. Tokiu būdu su unijų pagalba lengva gauti kvalifikaciją savaitinei $297 draudai.

Ateitininkų žinios

Jaunučių ir jaunių susirinkimas — kovo 22, šeštadienį, po to — kas antrą šeštadienį.

Studentų susirinkime, vasario 15 d. aptartas pavasario kursų organizavimas ir laikraštėlio paruošimas. Visa medžiaga studentų redaguojamam "Ateities" žurnalo numeriui jau surinkta ir pasiųsta Los Angeles studentų draugovei.

Gili padėka moksleiviams ir studentams už maldas bei gėles a.a. K. Grajauskienei, kuri buvo ateitininkė nuo pat sąjūdžio įsikūrimo. Savo, šeimos ir artimųjų vardu jums nuoširdus ačiū. Ypatinga padėka L. Kolyčienei, reguliariai lankiusiai mano mamą a.a. K. Grajauskienę senelių namuose jos ilgos ligos metu.

O. Gustainienė

Skautų veikla

• V.s. kun. S. Kulbio, SJ, atminimui Lietuviškos skautybės fondui aukojo: $200 — A. H. Stepaičiai; $100 — dr. G. Skrinskas; $25 — S. A. Draugeliai, V. F. Mockai; $20 — V. Skrinskas, M. Vasiliauskienė, J. Dambaras, V. Morkūnas, A. A. Jagėlos, C. Pšezdzieckis, V. S. Vaitkai, B. Poška, V. Melnykas, I. V. Pečiuliai, A. Pajaujis, V. Turūta, A. Baziliauskas, V. Sendžikas; $10 — V. Keturakis, K. Batūra, A. Empakeris, dr. G. A. Bijūnai, V. J. Rusliai, K. Budrevičius; $6.50 — V. Jurgulienė; $1.00 — B. Stundžia.

• Šios vasaros skautų stovyklos vadovų posėdis skautų būkle — balandžio 3 d., 7 v.v. Dalyvavimas labai svarbus. Kurie negalėsite dalyvauti pranešti A. Dailydei tel. 277-1117.

• "Šatrijos" tuntas nuoširdžiai dėkoja nuolatinei mūsų veiklos rėmėjai A. Stepaitienei už $100 auką, kuri jungiama su linkėjimais dirbti ir toliau lietuviškai skautybei.

• "Baltijos" laivas sveikina L. Genytę, davusią jūrų jaunių įžodį, ir C. Rickevičiūtę, davusią udryčių įžodį. **J. Bt.**

PRANEŠAME

giminėms ir pažįstamiems, kad

a. a. SOFIJA GUTAUSKIENĖ

mirė Lietuvoje

1985 m. gruodžio 4 d., palaidota Jonavos kapinėse gruodžio 6 d. šalia savo mylimo vyro Antano. Jos liūdi dukros — JADZĖ, VERUTĖ, sūnus — STASYS ir marti CILĖ GUTAUSKIENĖ su šeimomis. Sūnus VLADAS yra miręs Kanadoje 1971 m.

Gimines ir pažįstamus prašome už jos vėlę pasimelsti –

Cilė Gutauskienė

A†A
STASIUI BARANČIUKUI
mirus,
jo žmoną ZUZANĄ, brolį, seseris ir jų šeimas Lietuvoje nuoširdžiai užjaučiame –
S. O. Dačkai *V. P. Melnykai*
S. V. Vaitkai

Mūsų mylimai tetai
A†A
MARIJAI KRUTULIENEI
iškeliavus į amžiną poilsį,
dukrą IRENĄ MICKŪNIENĘ, jos vyrą ČESLOVĄ ir visus gimines nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime –
Brakų šeimos
Žiobakų šeima

A†A
STEPONUI JAKUBICKUI
mirus,
jo žmoną VANDĄ, sūnų RIMVYDĄ nuoširdžiai užjaučiame ir liūdime kartu su jumis –
O. J. Macijauskai *L. A. Vaičeliūnai*
Z. P. Linkevičiai *M. F. Timukai*

Sąžiningas, konfidencialus patarnavimas
Parduodant, perkant ar tik norint informacijų apie nekilnojamas nuosavybes prašom man paskambinti
Gražina Raškauskienė, *B.Sc.*
allan BROWN
624-6336 namų 624-2199
ALLAN BROWN REAL ESTATE (Ont.) LTD., REALTOR
Toronto & Mississauga Real Estate Board
4141 Dixie Rd., Rockwood Mall, Mississauga

Taupyk ir skolinkis
Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE
PARAMA

MOKA:		IMA:	
9	% už 90 dienų term. indėl.	už asmenines paskolas nuo	11 %
9¼%	už 6 mėn. term. indėlius	už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):	
9½%	už 1 m. term. indėlius	su nekeičiamu nuošimčiu	
9¾%	už 2 m. term. indėlius	1 metų	11½%
9¾%	už 3 m. term. indėlius	2 metų	12 %
9½%	už pensijų planą	3 metų	12½%
7½%	už specialią taup. s-tą	(fixed rate)	
7	% už taupymo s-tas		
6-8	% kasd. palūkanų sąskaita	su keičiamu nuošimčiu	
6	% už čekių s-tas (dep.)	1, 2 ar 3 metų	10½%
		(variable rate)	

AKTYVAI virš 50 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $65,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonai: 532-8723 ir 532-1149

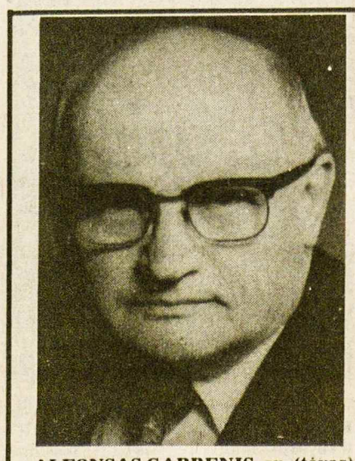
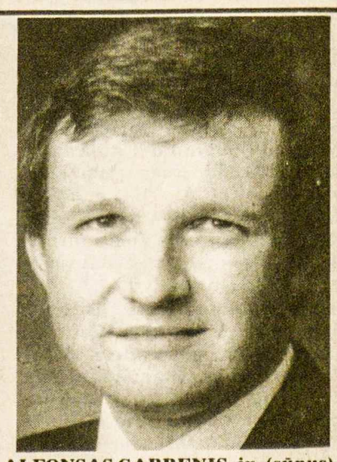
ALFONSAS GARBENIS, sn. (tėvas), ALFONSAS GARBENIS, jn. (sūnus), sueina į vieną įstaigą. Po 35 metų veiklos ir toliau ji tarnaus tautiečiams Toronte nekilnojamo turto reikaluose.
A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.
121 Willowdale Ave., Suite 106, Willowdale, Ont. M2N 4Y3.
Telefonai: 225-5699 arba 489-1543
Namų įkainojimo skyrius
HURONIA PROPERTIES APPRAISALS LIMITED
77 Kennedy St. West, Aurora, Ontario L4G 2L6.
Telefonas (Toronto linija) 773-6480
ALFONSAS W. GARBENIS, jn., B. Econ. CRA, SRA, kvalifikuotas įkainotojas nuosavybių – mortgičių, palikimų, investacijų, (V. Day Capital Gains) ir patarėjas kituose nekilnojamo turto reikaluose.

RE/MAX renown realty ltd., realtor an independent member broker
daiva t. dalinda, B.A. associate broker
4887 dundas st, west islington, ontario M9A 1B2 res: 767-0999
232-2322
JANE–ANNETTE, šviesus. [illegible]i prižiūrėtas trijų miegamųjų namas. P[illegible] įvažiavimas. Kiemas išeina į upę ir pa[illegible]kaina — $104,900.
PARDUOTAS
BLOOR WEST VILLAGE, visas naujai atremontuotas dviejų aukštų namas. Trys miegamieji, atviras planas, viengubas garažas. Kaina – $134.900.
NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

A.P GOMES Real Estate & Insurance Ltd.
1567 Dundas St. W. Toronto, Ontario
Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus
Antanas Bliūdžius
Telefonai: 531-1191 namų 537-2291

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS
(2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8, tel. 279-4371)
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way.
Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus.
Savininkai: ***Tom Thompson ir J. Tamošiūnas***

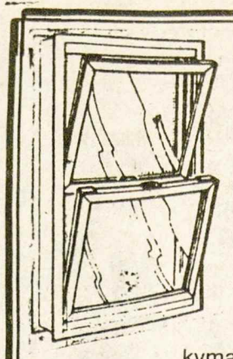
A & L Windows
66 Spadina Ave., Hamilton, Ont. L8M 2X1
Savininkai – Algis ir Lenis Žilvyčiai
Esamus langus pakeičiame šiluminiais (thermal) langais dvigubo ar trigubo storumo stiklo. Taip pat įdedame aliumines duris 2" ir aliuminius išorinius langus (storm windows) įvairios rūšies ir spalvos, pagamintus pagal užsakymą. ***Nemokamas įkainojimas.***
Lietuviams 10% nuolaida. Skambinti telefonu **(416) 545-6556** Hamiltone,
Toronte ir apylinkėse prasome skambinti "collect"
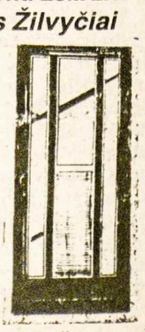

SKAITYTOJAI PASISAKO

SPAUDA IŠ UŽJŪRIŲ

Užsisakant laikraščius Amerikoje arba Kanadoje, yra daug suntumų ir nenustebkite, kad daugelis gal ir visai neatnaujins prenumeratos. Mūsų dabartinė "cicilistų" valdžia sudarė tokias sąlygas, kad laikraščių užjūriuose tiesiog neįmanoma užsisakyti, nes mums kainuoja dvigubai daugiau, kaip ten jums Amerikoje arba Kanadoje. Kai mes, dabartiniai pesninninkai, dirbome ir taupėme pinigus senatvei, mūsų doleris buvo gerokai didesnis už Amerikos ir Kanados dolerį. Šiuo laiku mūsų doleris užjūriui yra labai nuvertintas, ir mes staiga pasijutome, kad turime tik pusę to, ką anksčiau sutaupėme. Jums pasiųsti čekio išrašymas kainuoja $6.20, o mažesnių čekių kaip $25 Amerikos bankai nepriima. Tad mes atsidūrėme tokioje padėtyje, kad užsienio laikraščių ir knygų mums jau yra neįmanoma skaityti.

O kodėl taip atsitiko? Australija yra labai didelis ir labai turtingas kraštas. Kas yra ir ko yra, aš tikiu, kad ir patys australai dar nežino. Čia yra geležies, aukso, deimanto, naftos, akmens anglies (kasama daugiausia paviršiuje), uranijaus ir kt. Iš Australijos labai nori pirkti uranijaus prancūzai, japonai ir kt. Deja, mūsų dabartinė socialistų ir kairiųjų liberalų valdžia, spaudžiama komunistinių unijų, žaliųjų pacifistų, homoseksualų (juos mūsų ministeris pirmininkas prieš porą metų oficialiai legalizavo ir suteikė didelę finansinę paramą) ir visokių bedarbių — šarlatanų, — uranijaus neparduoda ir, atrodo, jį taupo rusams, kurie, pagal tų pačių tinginių įtikinėjimus, turi į Australiją ateiti už dvejų metų. Ir tuomet čia prasidėsiąs tikrasis rojus. Visi tie jauni tinginiai, kurie niekuomet nieko nedirbo ir darbo visaip vengia, daugiausia gyvena iš valdžios mokamų nemažų bedarbio pašalpų (jos maždaug tokios pat, kaip mūsų pensijos) ir laukia ateinant komunistinės palaimos. Taip yra dirbtinai sudaromas didelis eksporto sumažėjimas ir susidaro didelis federacinis biudžeto deficitas, todėl ir mūsų doleris kas dieną eina žemyn. Be to, daugelis laukia ir stipresnės-kietesnės rankos, kuri pagaliau sutvarkytų čia nesibaigiančius ir visiems jau nusibodusius streikus (Australija turi streikų čempionatą), pragyvenimo nuolatinį kainų kilimą ir pagaliau pašto patarnavimo sutvarkymą. Daugeliui be tvarkos demokratija jau yra atsibodusi. Mes laikrščius iš Amerikos gauname maždaug į keturis mėnesius, o paprastus siuntinius — į pusę metų. Tai yra patarnavimas paskutinėmis technikos priemonėmis.

A. Skirka,
Australija

ATSISVEIKINANT SU a. a. AMBROZAITIENE

"TŽ" 1985 m. 37 nr. skaitau ir randu užuojautų rėmuose vardą **Jadvygos Ambrozaitienės,** kuriai mirus, vyrui Aleksui ir sūnui Kaziui su šeima reiškiama nuoširdi užuojauta.

S. Paulo lietuviai, ypač vyresnioji ateivių karta, labai gerai pažinojo Aleksą Ambrozaitį muziką, kuris po karo atvykęs į S. Paulį, perėmė iš maestro Girdausko LK Bendruomenės choro vadovavimą, anajam susirgus. Tai buvo 1948—1956(?) metai. Jadvyga-Jadzė Ambrozaitienė, gailestingoji sesuo, įsijungė į bendrą darbą su vyru. V. Zelinos parapijoje, Šv. Juozapo Liet. Kat. Bendruomenėje, kuriai vadovavo tada klebonas kun. Pijus Ragažinskas. Skambėjo lietuvių daina kaip laisvės šauksmas Brazilijos miestuose!

Jadvyga sudarė puikią tautinių šokių grupę, po karo **pirmąją** iš tų pačių choristų. Turėjome stiprų, savitą, gyvą ansambly. Buvome draugės bendro likimo — "dypukės". Jinai, pramokusi portugalų kalbos, susirado savo srityje darbą gailestingosios sesers S. Paulo ligoninėse. Labai daug padėdavo įvairiais atvejais lietuviams pasinaudoti ligoninių paslaugomis "kur pigiau ir saugiau".

Paliko ji mus su šeima — išvyko apie 1956 m. į Kanadą. Vienas kitas laiškelis . . . atitolome. Ir štai jos nebėra! O matau ją tokią grakščią besišypsančią, lyg šviesos spindulėlį, kai sugrįždavo į namus iš tarnybos!

A. a. Mama laukdavo vakarienę paruošusi, Kaziukas — sūnus trepsėdavo aplinkui, Aleksas — vyras, skubėdavo į darbą "Gazetos" orkestro pareigosna. Jadzė sugrįždavo šypsodamasi, saulėta, šnekai galo nebūdavo . . . Ne apie ligonius, kuriuos globojo, ne! "Ką naujo paruošime artėjančiai lietuvių šventei?" Skubėdavo į repeticijas vos užkandusi, arbata atsigaivinusi.

Palikai Braziliją, išvykai su šeima Kanadon. Davei sūnui mokslą, davei visa, kas Tavyje buvo geriausio ir gražiausio Brazilijos jaunimui, šaindeną jau savo kelionėje trypiančiam išeivijos molį. Jis kietas, ir mumyse Tavęs nėra ir nebebus. Bet garbė Jadvygai Ambrozaitienei, kuri davė pradžią S. Paulyje pirmajam tautinių liet. šokių ansambliui! Ir likai įamžinta lietuvių istorijos lapuose išeivijoje, kaip meteoras, palikęs ilgą žiburiuojantį taką ateičiai . . .

Su pagarba ir užuojauta Ambrozaičių šeimai —

Halina Mošinskienė,
Brazilija

• **Užsakykite "Tėviškės žiburius" kaip dovaną jaunavedžiams, draugams, pažįstamiems.**

Kanados lietuvių žmogaus teisėm ginti komiteto narys Algis Juzukonis kovo 9 d. Collingwoode skaitė paskaitą Knights of Columbus organizacijos nariams apie religijos persekiojimą Lietuvoje, be to, parodė garsinę vaizdajuostę, paruoštą Lietuvių informacijos centro Bruklyne. Klausytojai domėjosi ne tiktai paskaita, bet ir palikta atitinkama literatūra. Jie prašė juos aplankyti ir ateityje.

"The Toronto Sun" 1986. III. 4 išspausdino žurnalistės Barbara Amiel straipsnį apie P. Ustinovo paruoštą filmą "Peter Ustinov's Russia", kuriame šis aktorius parodo savo prosovietinį veidą. Filmas, pradėtas rodyti dalimis CTV televizijoje, esąs techniškai gerai pagamintas, bet vaizdai parinkti vienašališkai. Tokiu būdu ir Hitlerio Vokietija 1940 m. galėtų būti parodyta šviesiomis spalvomis. Pasak žurnalistės, ne žmonės Sov. Sąjungoje yra skirtingi, bet totalistinė sistema, kuri yra didesnė už geografiją arba dvasią. Dėl šio filmo yra nelaimingi žiūrovai lietuviai, estai, latviai ir afganistaniečiai, nes jų kraštų žmonės kenčia sovietinę priespaudą. Filmas neparodo "spygliuotų vielų šalies, priespaudos ir kalėjimų, kurie yra pilni žmonių, laikomų ten vien už tai, kad nori teisės būti baptistais, žydais, nori emigruoti, kalbėti, būti laisvais".

Dienraštis "The Sunday Sun" 1986. III. 18 išspausdino straipsnį "God lives . . . in Lithuania", parašytą tarptikybinio sambūrio veikėjos Genya Intrator. Straipsnyje pasakojama apie Ryliškių parapijos vargus. Jos šventovė 1953 m. buvusi sudeginta. Sovietiniai pareigūnai neleidžia statyti naujos, o kapinėse susirenkančius maldai baudžia. Jie ten įrengtą laikinę pastogę nugriovė, suolus ir stalą konfiskavo. Straipsnio autorė skatina rašyti skundus Kanados valdžios pareigūnams ir Sov. Sąjungos ambasadoriui Otavoje. Taip pat ji pateikia kalinamų lietuvių adresus — prof. Vyt. Skuodžio, Henriko Jaškūno, Voldemaro Karaliūno ir kviečia rašyti jiems laiškus. Prie straipsnio pridėta V. Skuodžio nuotrauka.

PADĖKA

Nuoširdžią padėką reiškiu už man suteiktą greitą pagalbą sunkioje ligoje: gydytojams, klebonui kun. A. Simanavičiui, OFM, kun. E. Jurgučiui, OFM, seselei Michaelei Brizgytei. Ypatingą padėką reiškiu svainiui Jurgiui ir Teresei Kiškūnams bei jų šeimai, seseriai iš JAV, kuri visą savaitę išbuvo prie manęs ligoninėje. Dėkoju draugams bei pažįstamiems už lankymą ligoninėje ir namuose, linkėjimus greitai pasveikti.

Su nuoširdžiu dėkingumu visiem —

Simas Stankevičius

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkojame už malonią staigmeną, surengtą mūsų šeimai, besikuriančiai svetingoje Kanados žemėje. Esame dėkingi visoms ponioms, kurios atvyko į pobūvį bei toms, kurios negalėjo atvykti, bet prisidėjo prie gražių ir mums vertingų dovanų. Ačiū Anelei Pajaujienei už šiltus sveikinimo žodžius bei linkėjimus. Ypatingą padėką reiškiame Natalijai ir Jurgiui Kaleinykams bei Irenai ir Vytui Pečiuliams. Jie ne kartą parodė mums savo nuoširdumą, ištiesdami draugišką pagalbos ranką. To mes niekada neužmiršime.

Teresė Samulevičienė su šeima

TORONTO ONT

A. a. Antano Rinkūno mirties metinių proga J. Rinkūnienė paaukojo "Tėviškės žiburiams" $50.

A. a. Simo Baltrušaičio atminimui vietoje gėlių B. S. Jedrych paaukojo "Tėviškės žiburiams" $20.

A. a. Marijos Krutulienės atminimui vietoje gėlių Brakų šeimos ir Žiobakų šeima paaukojo "Tėviškės žiburiams" $50.

A. a. Jono Vasiukevičiaus atminimui Elena ir Albinas Bočkai paaukojo "Tėviškės žiburiams" $20.

Pagerbdami a.a. Konstanciją Bačėnienę, vietoj gėlių, paaukojo "Tėviškės žiburiams" $25 Milda ir Vincas Butrimai, $20 — Erika ir Antanas Kuraičiai.

Mirus a.a. Konstancijai Bačėnienei, draugai ir pažįstami paaukojo Kanados lietuvių fondui: $25 — J. Mažeika; $20 — A. J. Bersėnai, Z. O. Girdauskai, J. Dambaras; $10 — V. Aušrotas, P. Basys, R. Žiogarys, P. M. Vaškevičiai, A. Bumbulis, S. Pundziuvienė, J. Gudelis, K. Lukošius, A. Sagevičius, S. V. Pauliūniai.

A. a. Konstancijai Bačėnienei mirus, užjausdami jos šeimą paaukojo "Tėviškės žiburams": $20 — O. L. Rimkai, Teresė ir Viktoras Gražuliai, Alesė ir Pijus Grigai, A. S. Čeponiai; $15 — Elena ir Juozas Girėnai; $10 — I. R. Paškauskai, J. D. Petroniai, Marija Andrulevičienė, Petronelė ir Jonas Kalainiai.

PRANEŠIMAS

Pranešame, kad TORONTO LIETUVIŲ NAMŲ ir LABDARA FOUNDATION narių metinis–visuotinis susirinkimas

šaukiamas 1986 m. kovo 23, sekmadienį, 2.30 v.p.p., Lietuvių namų Mindaugo menėje, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. Dalyvaujančių registracija prasideda 1.30 valandą po pietų.

SUSIRINKIMO DARBOTVARKĖ

1. Susirinkimo atidarymas
2. Prezidiumo sudarymas: a. susirinkimo pirmininko ir sekretorių, b. mandatų, nominacijų ir balsų skaičiavimo komisijų
3. Praėjusio susirinkimo protokolo skaitymas
4. Valdybos pranešimai: a. pirmininko, b. iždininko, c. statybos ir remonto komisijos, d. visuomeninės veiklos, e. švietimo fondo "Labdara"
5. Revizijos komisijos pranešimas
6. Revizoriaus (auditor) pranešimas
7. Diskusijos dėl pranešimų
8. 1985 m. apyskaitų tvirtinimas
9. 1986 m. sąmatos tvirtinimas
10. Revizoriaus (auditor) tvirtinimas
11. Valdomųjų organų rinkimai: valdybos — 3 narių, b. revizijos komisijos — 1 nario
12. Einamieji reikalai
13. Susirinkimo uždarymas

Šiais metais į Lietuvių namų valdybą bus prirenkami trys nariai. Iš valdybos išeina: O. Delkus, T. Stanulis ir B. Jackus. Į revizijos komisiją bus renkamas vienas narys, iš kurios išeina A. Jucys.

Lietuvių namų valdyba siūlo, kad nariai gautų iš nominuojamo kandidato-tės raštišką sutikimą. Tam tikslui yra paruošti specialūs blankai, kuriuos nariai gali gauti LN raštinėje arba susirinkimo metu. Be to, valdyba siūlo, kad kandidatų-čių siūlytojai, nemažiau kaip du nariai, pasirašytų nominacijos blanką ir įteiktų metinio susirinkimo nominacijų komisijai.

Nariai, norintieji perleisti balso teisę kitam asmeniui, privalo laikytis korporacijų įstatymo (Corporation Act) reikalavimų ir įgaliojimus (proxy), patvirtinus jų parašus notarui (Notary Public), pristatyti į LN raštinę nevėliau 1986 m. kovo 20 d., 10 v.r. Įgaliojimai, nepatvirtinti notaro ir gauti po minėtos datos, nebus pripažinti teisėtais. Įgaliojimų blankus galima gauti LN raštinėje.

Lietuvių namų valdyba

Aukos Bendruomenės veiklai

KLB valdybos veiklos įvairiems tikslams aukojo: **$500.00:** dr. M. Arštikaitytė; **$200.00:** P. Jankauskas; **$125.00:** A. A. Erštikaičiai; **$100.00** — S. Fredas; **$50.00** — A. Marcis, Max Briedikis, KLB S.S. Marie apyl. valdyba, Lietuvos kankinių par. katalikių moterų skyrius; **$25.00:** — L. G. Vyšniauskai.

Vasario 16-tos proga gautos aukos iš įvairių vietovių asmeniškai, nors kai kurios apylinkių valdybos surinktas aukas atsiuntė jas vienu sąrašu. Nuoširdus ačiū.

$50.00 — Ken P. Raudys, Mečys Zubrickas, Vaclovas Šapočkinas; **$30.00** — P. V. Dalindos; **$25.00** — A. Paulius, V. F. Urbonai; **$20.00** — P. Judzentis, A. Kairienė, A. Totoraitis, A. Artičkonis, Antanas Verbickas, A. Garkūnas; **$15.00** — J. Lekutis, E. Šturmas; **$10.00** — T. Burokas, V. Gelžinis; **$5.00** — A. Jusys, S. Stanevičius, Julija Čegys.

St. Catharines apylinkės aukotojų sąrašas: **$50.00** — J. Girevičius; **$20.00** — P. Balsas, J. Dervaitis, P. Gabrėnas, V. Timošenka, S. Mačikūnas, J. Alonderis; **$25.00** — P. Šukys; **$15.00** — A. Šetikas, A. Gverzdys, S. Janušonis; **$10.00** — P. Meškauskas; **$5.00** — K. Grunys, P. Dauginas, Z. Labuckas, J. Dainora; **$2.00** — S. Slavickas.

Wasagos-Staynerio apylinkės pirm. J. Mažeika, atsiuntė **$500.00** aukų, surinktų Vasario 16-tos proga. Aukojo šie asmenys: **$50.00** — V. Geras, Ig. Pakarna; **$40.00** — I. S.; **$30.00** — C. Javas, V. Jagučanskis, P. Kirstukas, M. Laurinavičienė; **$25.00** — J. Mažeika; **$20.00** — L. M. Garbačauskas, J. Jotautas, A. Rimkus, K. Šaltys, V. Stanevičius, J. Valantiejus, B. Vitkus; **$15.00** — P. Babeckas, P. Žymantas; **$10.00** — J. Macijauskas, A. Svirplys, E. Tribinevičienė; **$5.00** — K. Kaknevičius, P. J. Pakalka, V. Tikuišis.

Pirmininko J. Mažeikos rūpesčiu buvo gauta papildomai aukų iš šių asmenų, kurie "TŽ" nebuvo paskelbti: **$100.00** — C. Javas; **$30.00** — J. Mažeika; **$25.00** — P. Juozaitis, A. Sekonis, K. Šaltys; **$20.00** — P. Kirstukas.

Su nuoširdžiu dėkingumu visiem aukotojam.

J. Krištolaitis,
KLB iždininkas

LIETUVIŲ SPAUSTUVĖ
"LITHO-ART" LIMITED
jieško asmens,
norinčio išmokti spaustuvės darbų su galimybe įsijungti dalininku į bendrovę. Skambinti
(416) 533-4363, vakarais **(416) 233-7321.**

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS,
B.Sc., LL.B
2 Jane St., Suite 303
Toronto, Ontario M6S 4W3
Bloor ir Jane gatvių kampas
Telefonai:
įstaigos **(416)762-7393**
namų **248-9458**

ADVOKATAS A. PUTERIS
nuo 1985 metų spalio 1 dienos
perkėlė savo raštinę į
3425 Dundas St. W., Suite 200,
(prie Jane St.), Toronto, Ont. M6S 2S4
Telefonas (416) 763-3362

Advokatas
PETRAS K. ŠIMONĖLIS
B.A. M.L.S. LL.B.
3425 Dundas St. W., Suite 201
prie Windermere Ave.
Toronto, Ontario M6S 2S4
Telefonai:
įstaigos (416)**763-4319**
namų **848-0234**

PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario
Telefonas 535-1258
• Turime lietuviškų skilandžių, sūrių ir kitų maisto gaminių •
• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •
Turime įvairių rūkytų žuvų. Didelis pasirinkimas. Gera kaina. Kviečiami atsilankyti.

TOTAL TRADES RENOVATING
151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario
* atlieku visus elektrinius darbus — namų, įstaigų, įmonių
* parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas
* įrengiu aliuminiaus gaminius — lauko sienas, langus, duris, veidrodžius
* atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūsių, padidinu namus, verandas
* uždengiu naujus stogus, išlieju įvažiavimus (driveways)
Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

RE/MAX west realty inc., realtor an independent member broker
Juozas (Joseph) Norkus
namų pirkimo ir pardavimo atstovas
patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas
Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukšte.
1700 bloor street west, toronto, ontario M6P 4C3
769-1616

SOLD x. De LIMA REALTY INC. 1280 Dundas St. W Tor.
Birutė Grigaitytė-Spudienė,
namų pirkimo ir pardavimo agentė
1280 Dundas Street West, (prie Dovercourt Rd.) Toronto, Ont. M6J 1X7
Įstaigos telefonas: 535-2500
Namų telefonas: 445-9469

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS
233-3334 – 231-2661 – 231-6226
3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS, A. MIKŠIENĖ ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 10 v.r. – 2 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

DRAUDA
"ALL THE CHOICE IN THE WORLD"
MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• *ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ* •

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**
Gifts International Inc.
2501 W 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424
Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

1986 metų EKSKURSIJOS
Į VILNIŲ IR KITUS EUROPOS MIESTUS

1. Balandžio	3 – 16	3. Liepos	2 – 11	5. Rugpjūčio	20 – 29
2. Gegužės 28 – birž. 11 (išparduota)		4. Liepos	16 – 30	6. Rugsėjo	3 – 17
				7. Spalio	8 – 17

Grupes 2, 5 ir 7 lydėsiu aš pats. Norintiems nupirksiu automobilius arba ir kitus reikmenis už dolerius. Sudaromi iškvietimai ir vizos pavieniui važiuojantiems ilgesniam laikui.
Kelionės dokumentai sutvarkomi pavieniams ir grupėms į visus pasaulio kraštus.
Dėl smulkesnių žinių skambinti arba rašyti žemiau nurodytu adresu ir telefonu.

V. BAČĖNAS
All Seasons Travel, B.D.
Registration No. 0009239
1551 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A5
Visais kelionių reikalais kreiptis: V. BAČĖNAS
tel. 533-3531
nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

Patarnavimas — greitas ir tikslus!
V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480
Lilija Pacevičienė – tel.(416) 846-7301, namų (519)853-3652
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ*
DRAUDA — INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121

Metinis "Tėviškės žiburių" spaudos vakaras

balandžio 5, Atvelykio šeštadienį, didžiojoje Anapilio salėje.

Dalyvaukime visi ir paremkime lietuviškąją savo spaudą!

MENINĖJE PROGRAMOJE *išgirsite savo dainomis pagarsėjusį Montrealio lietuvių vyrų oktetą, vadovaujamą jauno muziko* ***A. Stankevičiaus.***

PRAMOGINĖJE DALYJE *galėsite pasidžiaugti smagia orkestro "Good Time Boys" šokių muzika.*

DALYVAUSITE dviejose loterijose — didžiojoje ir mažojoje (su įėjimo bilietais).

PASIVAIŠINSITE žymiosios kulinarės **J. Bubulienės** gamintais valgiais ir įvairiais baro gėrimais.

Stalai (po 10 asmenų) bei vietos užsakomi iš anksto šiokiadieniais "TŽ" administracijoje tel. **275-4672** arba parapijose po pamaldų sekmadieniais. **Bilieto kaina** — $6 asmeniui, studentams — $3 (balkone).

Vakaro pradžia – 6.30 v.v., meninės programos — 7 v.v.

Visus dalyvauti kviečia – ***"Tėviškės žiburių" leidėjai***

MONTREALQUE

"Pavasario" mergaičių choras kovo 9 d. AV parapijos salėje pirmą kartą surengė koncertą, vadovaujant naujai vadovei estei muz. Ingrid Tark. Apie patį chorą ir šio koncerto tikslą — pasiruošimą kelionei į Los Angeles kalbėjo choro administratorė J. Baltuonienė. Choras su viena pertrauka padainavo vienuolika lietuvių kompozitorių dainų. Publikai prašant, dar pridėjo vieną smagią dainelę. Choras, atrodo, yra gerose ir stipriose rankose, nors mergaičių studijos sunkina repeticijas.

Gaila, kad tuo pačiu laiku Šv. Kazimiero parapija turėjo savo pietus, kurie nutraukė gerą dalį šio koncerto klausovų. Bet vis dėlto susirinko gera šimtinė, kuri nebuvo šykšti savo aukomis.

Dabartinį "Pavasario" tėvų komitetą sudaro pirm. V. Piečaitis, sekr. E. Celtorienė ir ižd. A. Lukoševičienė. Komitetas su administratore ir surengė šį koncertą, visus pavaišino kava ir pyragais.

A. a. Vincentas Mitchell mirė kovo 1 d. Palaidotas iš Šv. Kazimiero šventovės kovo 5 d. Cote des Neiges kapinėse. Liūdi žmona, dvi dukros su šeimomis ir kiti giminės. **B.S.**

Šv. Kazimiero šventė kovo 9 d. šiais metais buvo iškilminga, nes kartu buvo švenčiama Šv. Kazimiero šventovės dviejų altorių ir visos šventovės atnaujinimas. Prieš Mišias buvo procesija, dalyvaujant arkivyskupijos atstovui kun. M. Paquette, šventovių statybos ir meno direktoriui kun. Claude Turmel, dijakonui J. Vaz. Pašventinti lietuviško stiliaus šoniniai altoriai ir šv. Kazimiero papėdė su Gedimino stulpais. Visa tai pagamino (iš medžio išpjaustė) Jurgis Blauzdžiūnas. Spalvas šventovei ir svetainei pritaikė p. Vazalinskas, jn. Aukas altorių atnaujinimui skyrė Ričardas ir Irena Martel savo a.a. tėvų atminimui ir p. Lazauskienė, pati iškilmėse negalėjusi dalyvauti. Ypatinga padėka išreikšta parapijos komiteto pirm. Z. Valinskui, šv. Onos ir šv. Elzbietos draugijų pirmininkėm, teikusiem didelę pagalbą auka ir darbu, atliekant šventovės atnaujinimą. Koncelebracinėse Mišiose pamokslą apie šv. Kazimierą pasakė kun. St. Šileika. Parapiečiu šiltai pasveikino kun. M. Paquette. Giedojo choras ir sol. G. Čapkauskienė (muz. A. Stankevičiaus šv. Kazimiero giesmę ir Šuberto "Ave Maria"). Mišių aukas parūpino A. Blauzdžiūnas, jas atnešė parapijos Kazimierai ir Kazimieros. Liturginius skaitymus atliko parapijos jaunimas. Pamaldos baigtos Lietuvos himnu ir šv. Kazimiero giesme.

Svetainėje vyko antroji šventės dalis. Komiteto pirm. sveikino vardo dieną švenčiančius asmenis, sugiedota "Ilgiausių metų". Meninę programą atliko "Gintaro" dainos vienetas, vad. M. Ruffo, ir mergaičių trijulė, vad. muz. A. Stankevičiaus. Gausiais plojimais publika palydėjo kiekvieną jų dainą. Pietuose dalyvavo 12 seselių saleziečių, delegatas Trottier, kunigai, atnašavę Mišias, ir per 300 tautiečių iš abiejų lietuvių parapijų. Pietus paruošė E. Kurylienė su padėjėjom, loteriją tvarkė sesutės Elena ir Mildred. Ilgai neužmirš parapijiečiai tokios gražios šventės šioje parapijoje.

Skč.

TORONTO ONT

Anapilio žinios

— Gavėnios rekolekcijos bus kovo 20-23 d.d. Vedėjas — kun. Jonas Duoba, marijonas, iš Čikagos. Mišios, pamokslas ir Kryžiaus keliai: ketvirtadienį, 7 v.v., penktadienį, 11 v. ryto, šeštadienį, 5.30 v. vak. Sekmadienį Mišios ir pamokslai — 10 ir 11 v.r. Išpažintys — prieš ir po rekolekcinių pamokslų. Kovo 21, penktadienį, ir kovo 23, sekmadienį, specialus autobusas veš maldininkus Anapilin iš Islingtono požeminio stoties 10.30 v.r., grįš iš Anapilio 12.30 v.r.

— Religinės šalpos popietė — kovo 23, sekmadienį, 12.30 v.p.p., Anapilio salėje.

— Religinei Lietuvos šalpai iki šiol surinkta $1,151.00. Paaukojo $1000 — N. N., $75 — L. O. Radzevičiai. Sudburyje tam tikslui surinkta $426.00, Sault Ste. Marie — $123.00.

— Pakrikštytas Dovydo ir Gailės (Mažeikaitės) Stone sūnus Petras-Vytautas.

— Kovo 12 d. palaidota a.a. Konstancija Bačėnienė, 93 m., kovo 14 d. — a.a. *Jonas Masionis, 63 m.*

— A. a. kun. St. Kulbio paminklui lietuvių kapinėse Mississaugoje paaukojo $100.00 — N. N., J. V. Dimskiai, V. V. Baliūnai; $50.00 — P. E. Ališauskai; $20.00 — J. Staškevičius.

— Parapijai aukojo: $500 — V. Plačiakienė; $450.00 — Alfonsas ir Marija Gačioniai (palikimas); $250.00 — M. Norkienė; $200 — L. Baltrušaitienė; $100.00 — P. Baikauskienė; $50.00 D. G. Stone; $30.00 — O. Dementavičienė.

— "Share Life" surinkta $677.00; stambesnes aukas davė: $100.00 — N. Balčiūnienė, J. Dzermeika; $60.00 — J. J. Rovai; $30.00 — V. P. Dalindos; $20.00 — O. P. Dabkai.

— *Lietuviams klierikams* Romoje paaukojo $50.00 P. Mazaitis iš Sudburio.

— Metinės Mišios už a.a. Antaną Rinkūną — kovo 22, šeštadienį, 11 v.r.

— Mišios kovo 23, sekmadienį, 10 v.r. — už a.a. Konstanciją Kaminickienę, 11 v.r. — už a.a. Jadvygą Zibalienę ir Kavaliauskų mirusius.

— Wasagoje Velykų dieną Mišios bus 3 v.p.p.

— Autobusas į Anapilį veš maldininkus D. ketvirtadienį (kovo 27) 6.30 v.v. nuo Islington požeminio traukinio stoties pamaldoms ir atgal nuo Anapilio išvažiuos 8 v.v. D. penktadienį (kovo 28) autobusas nuo Islington požeminio traukinio stoties išvažiuos 2.30 v.p.p. pamaldoms Anapilyje ir atgal nuo Anapilio išvažiuos 5 v.p.p.

Lietuvių namų žinios

— Bilietai į velykinį pobūvį parduodami pirmadieniais, trečiadieniais, ketvirtadieniais ir sekmadienių popietės metu.

— LN priežiūrai ir virtuvės tarnybai reikalingi vyrai ir moterys. Kreiptis į LN vedėją.

— D. penktadienį, šeštadienį ir Velykų dieną LN raštinė bus uždaryta. LN popietės Velykų dieną nebus.

— Verbų sekmadienį bus visuotinas LN narių susirinkimas.

— Kovo 15 d. LN Vyrų būrelio pobūvyje dalyvavo per 120 svečių ir 3 Juozai, kurie buvo pagerbti.

— Kovo 15 d. Vytauto menėje įvyko baltiečių veteranų suvažiavimas. Pagrindine kalbėtoja buvo dr. Lily Munro — Ontario pilietiškumo ir kultūros ministerė, gen. Legg ir kiti. Sveikino Estijos ir Latvijos konsulai, KLB atstovai. Vadovavo veteranų sąjungos pirm. St. Jokubaitis.

— Kovo 16, sekmadienį, buvo surengtas simpoziumas tema "Sportas, jaunimas ir lietuviškumas". Dalyvavo per 100 asmenų. Pagrindiniai kalbėtojai buvo — V. Adamkus iš Čikagos ir dr. R. Petrauskas. Pirmininkavo inž. R. Sonda.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Praėjusį sekmadienį baigėsi parapijos rekolekcijos, kurias vedė kun. A. Saulaitis, SJ. Per 10.15 v. Mišias giedojo Ročesterio bendruomenės ir "Volungės" chorai kun. G. Šukio Taikos Karalienės garbei parašytas Mišias. Parapijos vakarienėje meninę programos dalį atliko abu minėti chorai, vadovaujami R. Obalio ir D. Viskontienės. Parapijos vakarienės tema — Sąmoningo tikėjimo metai. Šiai temai pritaikytą žodį tarė par. tarybos pirm. V. Taseckas.

— Ryšium su Lietuvos vyskupų paskelbtais Sąmoningo tikėjimo metais advento metu vyko Kriksto ir Sutvirtinimo sakramentų atnaujinimo seminaras, kurį lankė apie 100 žmonių. Gavėnios penktadieniais vyksta religinio auklėjimo pokalbiai. Tuoj po Velykų organizuojamas seminaras "Atsinaujinimas dvasioje". Seminaras vyks šventovėje trečiadieniais, nuo 7.30 v. iki 9 v.v. ir baigsis prieš Sekmines.

— Kovo 12 d. palaidota a.a. Kotryna Grajauskienė, 91 m.; kovo 13 d. palaidotas a.a. Bronius Matusevičius, 75 m.

— Metinis parapijos susirinkimas — kovo 23, sekmadienį, po 11.30 v. Mišių Parodų salėje.

— Mišios anglų kalba, kurios dabar yra laikomos sekmadieniais 9.30 v.r., nuo balandžio pradžios bus 9.20 v.r.

— Parapijai aukojo: A. V. Balniai $500, Matusevičių šeima $125, J. Žaldokas $100, Br. Narbutas $200, R. A. Rygeliai $90, H. Drabato $60, V. I. Biskiai $50; religinei Lietuvos šalpai praėjusį sekmadienį dar buvo surinkta $550; suaukojo — O. Mitalienė $100, A. Gurevičius $51; $50 — A. Lepas, K. B. Čepaičiai, KLK Moterų Prisikėlimo parapijos skyrius, J. B. Tamulioniai, K. Juknevičius, A. J. Rakauskai, O. T. Krasauskai, P. Skrupskas, J. B. Maziliauskai, V. M. Kriščiūnai, A. S. Šergaliai, A. Juozapavičius, O. Kalinauskienė, M. Gečienė, E. K. Šlekiai, L. V. Balaišiai, A. Šiukšta, S. Povilenskis, J. Stravinskas, N. Preibienė, B. V. Poškai, J. Rimšaitė, A. F. Abromaičiai, V. O. Taseckai, I. A. Žemaičiai, J. B. Stankaičiai.

— *Mišios kovo 23, sekmadienį*, 8.30 v.r. — už a.a. Juozą Giedrą ir jo šeimą, 9.30 v.r. — už a.a. kun. Kazimierą Sirūną, 10.15 v.r. — už a.a. Tomą Prakapą, parapijos taryboj dirbusius ir dabar dirbančius gyvus ir mirusius parapijiečius, 11.30 v.r. — už parapiją, 7 v.v. — už a.a. Juozą Siminkevičių.

Išganytojo parapijos žinios

— Gavėnios apmąstymo vakare kovo 22 d. šventovėje giedos parapijos choras. Pradžia 7 v.v.

— D. penktadienį, kovo 28 d., 11.15 v. r., pamaldos su Šv. Vakariene. Laikys kunigai — Troy Barette (angliškoji dalis) ir Povilas Dilys (lietuviškoji dalis). Giedos parapijos choras.

— Pirmąją Velykų dieną iškilmingos pamaldos — 11.15 v.r. Išpažinsime visi kartu Nikėjos tikėjimą. Giedos parapijos choras.

— Kun. P. Dilys kovo 31 — balandžio 7 d. bus Čikagoje, kur dalyvaus ekumeninėse lietuvių pamaldose lietuvių evangelikų reformatų šventovėje balandžio 6 d., 5 v.v. Organizuoja lietuvių evangelikų-katalikų būrelis Čikagoje. Sielovados reikalais tomis dienomis prašome kreiptis *pas parapijos sekretorę M. Dambarienę* tel. 536-1433.

A. a. Konstancijos Bačėnienės atminimui paaukojo "Tėviškės žiburiams" po $20: Teresė ir Viktoras Gražuliai, Alesė ir Pijus Grigai, A. S. Čeponiai; po $10 — Marija Andrulevičienė, Petronelė ir Jonas Kalainiai.

Trečioji dalis filmo "My Russia", paruošto aktoriaus Ustinovo, bus rodoma devintojo kanalo televizijoje kovo 23, sekmadienį, 10 v.v. Toje dalyje nemažai pasakojama apie Lietuvos praeitį ir sakoma, kad dabar ji esanti Sov. Sąjungos dalis, bet kad ji buvo sovietinės kairuomenės okupuota ir vėliau įjungta Sov. Sąjungon, nepasakyta.

"Paramos" darbo valandos Didžiąją savaitę: D. ketvirtadienį 10 v.r. — 8 v.v., D. penktadienį — uždaryta, D. šeštadienį 9 v.r. — 1 v.p.p., Velykų pirmadienį kovo 31 — uždaryta. **Vedėjas**

Mylimo tėvelio a.a. Jono Vasiukevičiaus atminimui V. A. Buragai paaukojo "Tėviškės žiburams" $50.

Toronto mažlietuvės kovo 12 d. susirinko H. Lasienės bute š. m. "Šiupinio" aptarti bei gauto pelno paskirstyti. Buvo pasidžiaugta gausiu dalyvių skaičiumi bei visokeriopa parama. Nutarta aukoti: $50 — "Atžalyno" jauniausių grupei; po $75 — "Tėvynės prisiminimams" ir Tautos fondui; po $150 — "Lietuvos pajūriui", Vasario 16 gimnazijai ir M. Lietuvos fondui, į kurį inkorporuotas Elzės Jankutės atsiminimams išleisti fondas. M. Lietuvos fondas įsteigtas 1985 m. rugsėjo 1 d. Čikagoje. Jo tikslas — telkti lėšas M. Lietuvą liečiančiai dokumentacijai, įrodančiai to krašto lietuviškumą, kaupti bei išlaikyti ją ateinančiom kartom. Daug medžiagos jau sutelkta "Lietuvos pajūrio" redaktoriaus A. Lymanto dėka. Keletas paruoštų knygų bei brošiūrų laukia tik leidėjo. M. Lietuvos fondui atidaryta sąskaita "Paramoje" nr. 8032 Toronte. **I.A.**

JIEŠKAU PIRKTI nedidelį vartotą automobilį, tinkantį padaryti dar apie 20.000 kilometrų. Skambinti telefonu 767-3005 Toronte.

Toronto Lietuvių namų karaliaus Mindaugo menėje

balandžio 6, sekmadienį, 1 v.p.p. ruošiamas

VELYKŲ STALAS

Įėjimas: $14 – suaugusiems, $13 – pensininkams ir studentams, $7.50 – vaikams 6-12 m., $3.50 – vaikams iki 5 m. Stalai numeruoti. Bilietus galima įsigyti LN popietėse sekmadieniais ir LN raštinėje.

Telefonas ***532-2311.***

Įvairiausias velykinis maistas: kumpiai, žąsys, kalakutai, paršiukai, pyragai, margučiai, vynas ir kt. Programa, Velykų senelė. Maloniai kviečiame visus gausiu atsilankymu paremti lietuviškus papročius išeivijoje.

Lietuvių namai ir LN moterų būrelis

Š.m. balandžio 5 d. Toronto Lietuvių namų Gedimino pilies menėje rengiama

dailininkės Jūratės Batūraitės-Lemkės

darbų PARODA

Parodos atidarymas – šeštadienį, 4 v.p.p.

Paroda bus atidaryta: šeštadienį nuo 4 v.p.p. iki 8 v.v., sekmadienį — nuo 10 v.r. iki 7 v.v.

Maloniai kviečia atsilankyti – ***Toronto LN moterų būrelis***

Kvieslysį

skautininkių ir skautininkų sąskrydį, kuris įvyks **1986 m. balandžio 12-13 d.d. Prisikėlimo parapijos Parodų salėje,** 1011 College St., Toronte.

Kviečiame visas ir visus skautininkus dalyvauti.

Visi dalyviai registruojasi ligi **balandžio 5 d.,** įmokėdami $10.00 registracijos mokesčio **Danutei Keršienei,** (487 Windermere Ave., Toronto, Ont. M6S 3L5. Telefonas **762-5521).**

Laukiame visų!

LSS seserijos ir brolijos skautininkų skyriai

PRANEŠIMAS

TORONTO LIETUVIŲ PENSININKŲ KLUBO
(Toronto Lithuanian Senior Citizens, Inc.)

NARIŲ SUSIRINKIMAS ŠAUKIAMAS

1986 m. balandžio 8, antradienį, 1 v.p.p., "Vilnius Manor" pensininkų namuose, didžiojoje salėje, III aukšte, 1700 Bloor St. W., Toronto, Ont. Dalyvaujančių registracija – nuo 12 v.

DARBOTVARKĖ:

1. Prezidiumo sudarymas-rinkimas — susirinkimo pirmininko ir sekretoriaus.
2. Praėjusio susirinkimo protokolo skaitymas ir priėmimas.
3. Valdybos pranešimai: a. pirmininko, b. iždininko, c. revizijos komisijos, d. revizoriaus (auditoriaus).
4. Diskusijos dėl pranešimų
5. Auditoriaus tvirtinimas 1986-7 metams.
6. Apyskaitų tvirtinimas.
7. Rinkimai trijų narių į valdybą ir vieno į revizijos komisiją. (Nominacijų *komisijos pirm. J. Keleris, tel. 621-3559*)
8. Klausimai bei siūlymai.
9. Susirinkimo uždarymas.

Nesusirinkus kvorumui nustatytu laiku, susirinkimas įvyks po pusės valandos, kuris bus teisėtas nežiūrint dalyvaujančių narių skaičiaus.

Nariai, norintieji susipažinti su apyskaitomis, gali jas gauti "Vilnius Manor" patalpose antradieniais nuo 1 v.p.p. iki 5 v.p.p.

VALDYBA

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8

Tel. 766-5827; 766-5830

Skyriai: 3907A Rosemont Blvd. ir Šv. Kazimiero parapijoje

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont	Šv. Kazimiero par.
Pirm., antr., treč.	9.00-3.00	——	——
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	4.00-8.00	——
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00-6.00	——
Sekmadieniais	10.30-12.30	——	10.30-12.30

Atliekame visus bankinius patarnavimus

Aktyvas – virš $17,000,000. rezervas – $600,000.
Dabartinių palūkanų informacija "LITE"

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024, Toronte.

GAMINU namuose pagal užsakymus vištienos arba antries susuktus kepsnius. Skambinti Irenai vakarais: tel. 535-3847 Toronte.

PINIGŲ INVESTAVIMUI parduodamas dviejų miegamųjų butas Toronte, Lakeshore Blvd. W. Skambinti (416) 252-4875.

ATLIEKU visokius namų remonto ir staliaus darbus, lauko ir vidaus dažymus, valau grindų kilimus ir sofas (steam cleaning) pigia kaina. Skambinti po 7 val. vakaro tel. 532-3410 Toronte — J. Baliūnas.

LIETUVIŲ BENDRANAMYJE (condominium) St. Petersburg Beach, Fl., parduodamas erdvus 1 miegamojo butas antrame aukšte, patogioje vietoje, arti miesto paplūdimio, susisiekimo ir krautuvių. Tel. (813) 360-0901.

EUROPEAN CATERING
Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 239-4496 Toronte.

NATŪRALAUS GYDYMO KLINIKA mediciniškas pooperacinis gydymas. Patarimai asmeniniais ir šeimos reikalais. B. Naujalis, M.T. N.A.N.P. 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. Tel. (416) 533-8008.

FLORIDOJ PARDUODAMAS KONDOMINIUMAS (dviejų miegamųjų) centrinėje-rytinėje Floridoje, netoli Fort Pierre, ant Atlanto kranto. Platesnės informacijos prašome kreiptis į dr. Joną Valaitį: 5204 Ellington, Western Springs, IL 60558, USA. Tel. (312) 246-2775.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė
savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ, MENIŠKAI PARUOŠIA gėles ir jas pristato vestuvėms, ligoniams, laidotuvėms, įvairiems parengimams. Skambinti tel. 763-6694, 710 Annette St., Toronto, Ont. M6S 2E2.

Optical Studio
OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvių Namus)
Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).